

בצילא דמהימנותא

בקודש פנימה • דברי תורה • שיחות קודש

פר' בלק • ו - יא תמוז
תשפ"ה • שנה כ"ה • גליון לו (אלף רפ"ד)

יום רביעי פר' חוקת ו' תמוז

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה אברהם משה נ"י בן הר"ר שמואל בלק מפעיה"ק (ח"ר מרדכי שלמה גבירץ מפעיה"ק).

בשעה 1:00 בצהריים נאספו מאות מאנ"ש בסמוך לבית המדרש המרכזי "אוהל נחמיה" שבפעיה"ק, בראשותו של כ"ק מרן שליט"א, להשתתף במסע ההלוויה של האי חסיד ועניו, הגבאי הנאמן אשר שימש בקודש במסירות במשך עשרות שנים, הרה"ח ר' יצחק אייזיק מאיר זלמנוביץ ז"ל, שהיה דמות

מופת לדורות, לחינוך, לענווה ולמעשי חסד.
ר' אייזיק מאיר" - כפי שנקרא בחיבה על ידי כל מכיריו - לא היה רק 'גבאי' מסור, וגם לא רק 'חסיד' נאמן. הוא היה שניהם גם יחד, בתכלית השלמות: מסור בכל ליבו לעבודת הקודש, ונדבק בצדיקים ובדרך החסידות באמונה פשוטה ובשמחה אמיתית. דמותו הייחודית שימשה כנר ואבוקה לכל צעירי הצאן, אברכים ובחורים, בדביקות והתבטלות לצדיקים, בהרעפת טללי אהבה וחיבה לכל אחד ואחד, בקירוב והלבנת שינים לכל אחד, בלימוד התורה ובקיום המצות, לקבל כל אדם בסבר פנים

הצר הקודש צאנו

קרית צאנו נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזל טבא וגדיא יאה שלוחה בזה, קדם המאור הגדול לממשלת התורה והיראה, חסידא ופרישא ונהורא נפישא, מעוז ומגדול, תל תלפיות, מרא דכולא דתלמודא, המאיר לעולם כולו באור תורתו וצדקתו, ענוותן כהלל, על ישראל הדרתו, ה"ה חתנא דבי נשיאה

כ"ק הגאון הצדיק **גאב"ד קרית הבעש"ט** שליט"א

ולבנו בר"ך הכשרון ואוצר סגולה, משנתו רב ונקי, סיני ועוקר הרים, בור סיד שאינו מאבד טיפה, מרבני קרתא קדישא דירושלים
הרה"ג רבי **ברוך מוטצען** שליט"א

חתן הגה"צ המפורסם רבי יוסף משה שניארסון שליט"א - ראש ישיבת טשעבין

לרגל שמחת בית צדיקים, שמחת אירוסין נכדו - בנו במזל טוב ובשעטומ"צ

החתן המצויין בתורה ויראת שמים, העומד לימינו תמידין כסדרן, גריס באורייתא ודריא, בנש"ק מורנו נחום שמעון נ"י

עב"ג הכלה שתחי' ב"ק בת הרה"צ רבי אהרן משה וייס שליט"א אב"ד ספינקא לונדון

בן כ"ק האדמו"ר מספינקא שליט"א

וחתן להבחל"ח הגה"צ אב"ד מאקאווא ב"ב צ"ל

ברכותינו שגורות בזה מקרב הלב, כי יזכו לראות דורות ישרים ומבורכים, מתוך נחת שפע והרחבת הדעת, מתוך סיד"ש ושובע שמחות עד ביאת ינון בב"א

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר משה בן מוה"ר שמואל רפאל רייך ז"ל

תנצבה.

מרן שליט"א פתח בדברי מיספד בקול עצור מכאב, וזהו תוכנם:

יפות, ועוד. ובוודאי לא ימוש זכרו ודמותו המאירה מלב אנ"ש לאורך ימים.

מסובב בצרה או שחש בחסרון דבר. והיה כואב את כאב זולתו ומתמסר עבורו במסירות נפש ממש. הוא היה אות וסימן של 'חסידישע יונגערמאן', בכל מקום ובכל זמן, לא רק לי לעצמי ביחוד שהיה תר ומחזר היאך יוכל לפעול ולעשות ולעזור, היה מוסר עצמו כל כולו לאחרים בכל מהותו וישותו ובכל לבו ונפשו.

*

בקינת דוד שם על יהונתן המשיך ואמר (פסוק כז) 'איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה', לכאן יש לדקדק דהיה לו לומר בלשון עבר 'ואבדו' כלי מלחמה, ומפני מה נקט לשון עתיד 'ויאבדו'.

בתורה"ק בפרשתן (במדבר כ, כט) ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל, ונסמך לזה מיד (שם כא, א) וישמע הכנעני מלך ערד וגו', ובחז"ל (ר"ה דף ג' ע"א; במדב"ר יט, כ) מה שמועה שמע שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד וכסבור ניתנה רשות להלחם בישראל והיינו דכתיב ויראו כל העדה כי גוע אהרן ואמר רבי אבהו אל תקרי ויראו אלא וייראו, ופי' רש"י וייראו נתגלו, והיינו דמאחר ונסתלקו ענני הכבוד שהיו בזכותו של אהרן, היו בני ישראל במדבר מגולים מכל צד, ולכן חישב מלך ערד לבוא ולהלחם בישראל, והתורה"ק ארוכה מארץ מידה ושבעים פנים לתורה, וניתן עוד לרמוז במ"ש 'ויראו כל העדה'.

בייטב לב בפרשתין האריך לפרש מ"ק זה, ותו"ד דאהרן כהנא קדישא החדיר והכניס בבני ישראל מידת ענוה והכנעה, וכדכתיב (במדבר טז, יא) ואהרן מה הוא כי תלוננו עליו, ובכח מה שהכניס והחדיר אהרן בישראל הכנעה ושפלות, ממילא נתרבה האחדות האהבה והאחוה בקרב ישראל, "כי עיקר מחלוקת נצמח מכח גאות, שכל אחד רוצה להשתרר

קשה עלי הדיבור, ולא עלה בידי להתרכז להכין מה לומר ולדבר, ומה גם שאמר לי בנו ר' דוד הי"ו כי להבחיל"ח אביו ע"ה ביקש שלא יספידוהו, ואמנם פטור בלא כלום אי אפשר, ואמנם הוסיף לי ר' דוד לומר, 'כי אביו ע"ה מעולם לא אמר לרבי מה לעשות, ויכול הרבי לעשות כרצונו'. ואולם הרי כעת כבר יודע ומכיר האמת ומי יודע אם ניחא ליה שאדבר, לכך אומר רק מילים אחדים.

כשהספיד דוד המלך ע"ה את רעו הנאמן יהונתן בן שאול אמר (שמואל-ב א, כז) 'צר לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאד נפלאתה אהבתך לי' וגו'. אהבה זו היתה אהבה שאינה תלויה בדבר כדאמרו חז"ל (אבות ה, טז). הנה בהעלותנו בזכרוננו את כל מהלך השנים, כל רואיו יעידון בו אודות העין הטובה הגדולה שהיה לו לכל יחיד ויחיד, אברך ובחור, ואפי' ילד קטן, שתמיד היה מוצא את היאך לעודדו ולרומם רוחו אם בהלכנת שינים או במילה טובה וכו', ומכש"כ אהבתו ומסירותו אלי בלב ונפש פשוטו כמשמעו.

מיני אז שהיה משמש כמשגיח בישיבה היה מחזק ומכניס חמימות בכל אחד ואחד במילים מתאימות באימרא יאה מספרי קודש, או סיפורי קודש היה מרומם נפשות ומחזקם, הן בתוקף תפקידו בישיבה, והן בכל עת מצוא, כשבענין זה שמעתי מרבים כי לולי ר' אייזיק מאיר היו עלולים ליפול כליל רח"ל, והוא בעינו הטובה ורוחו הגדולה מתוך אהבה וחיבה, כשהיה מכיר על אדם שיש לו נפילה או ירידה, היה תר ומחזר היאך יוכל לפגוש בו ולמצאו בדרך אגב, ולדבר עמו ולמשכו בעבותות אהבה בדברים או בדמים תרתי משמע, שהיה מוסר כל אשר לו, ואף מה שלא היה לו, מאחר ובטוב מידותיו לא היה יכול לסבול ולראות היאך איש ישראל

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר נתן אריה ליב בן מוה"ר אלימלך הלוי בלומענבערג ז"ל

תנצבה.

על חברו, אבל מי שהוא בחינת מה ושפל בעיניו, לא יתקוטט ולא יקפיד על שום דבר נגד חברו. ועל כן היה אהרן מלמד לכל אחד מישראל להיות שפל ונבזה בעיניו, וממילא בזה הגדיל השלום בין איש לאשתו ובין איש לרעהו. יעו"ש מה שפי' בזה לדרכו.

ואפ"ל עפי"מ דכתבו בספה"ק והוא בכמ"ק במאמרי חז"ל דכאשר בני ישראל המה באחדות זוכים כי ה' שוכן בציון, ובספה"ק (ראה אוהב ישראל, פר' חיי, עה"פ ויצחק בא וגו', ועוד) רמזו הדבר בפסוק (ויקרא יט, יח) ואהבת לרעך כמוך אני ה', דכאשר ישנו אהבה בין ישראל, השי"ת שוכן ומתאחד אף הוא עמהם. ובאופן כזה שה' משרה שכינתו בתוכם שוב אין להם לישראל להתיירא משום נברא בעולם, כי שומר ישראל ישמור שארית ישראל, אשר משמרם ומגן בעדם תמיד, וכדרך שהיו ענני הכבוד מקיפים את בני ישראל מכל צדדיהם ומשמרים את בני ישראל במדבר מכל התקלות והמכשולות, כמו"ש רש"י הק' (שמות יט, ד) שהיו המצריים זורקים בליסמראות וחיצים ונבלעו בענני הכבוד, ולא יכלו להרע לישראל מאומה, וזהו שאחז"ל (מדרש תנחומא נצבים ס"א) אלמלא היו ישראל באגודה אחת אין כל אומה ולשון יכולים לשלוט בה.

אמנם כאשר ראו כל העדה כי גוע אהרן, ואז נסתלק מהם מידתו שהרבה בהם אהבה אחוה ורעות, ועי"ז נתהוו פירוד הלבבות וכו', ומתוך כך נגרם הסתלקות השכינה, או אז ויראו החלו בני ישראל להתיירא מן אומות העולם ומן המזיקים, מה שלא היה עד עתה, כי עד אז היו משומרים וחוסים תחת צל א'ל ומוקפים בענני הכבוד, והיה הקב"ה שוכן עמהם לשמרם מכל רע, וכיון שמת אהרן וסר מהם האחדות או אז התייראו למאוד. וכאשר אף כן היה אשר וישמע הכנעני מלך ערד וגו', ותיכף אחר הסתלקותו של אהרן הכהן הגיע להלחם בישראל וישב ממני שבי, עד שעשו ישראל תשובה וידר ישראל נדר לאמר וגו' (במדבר כא, כ).

מה נאמר ומה נדבר, כל זמן שהיה רבי אייזיק מאיר מסתובב בינותינו, השפיע עלינו מראה והבטה על תהלוכות חיינו, יראת השמים החופפת אותו בכל מעשיו, והתמימות הנוראה שראו אצלו

כשקיים בעצמו מאמר הכתוב (דברים יח, יג) תמים תהיה עם ה' אלוך באופן מופלא, שהלא לא היה כשומה ופתי בעלמא והיה מכיר ויודע הכל, ועם כל זאת היה מתנהג בתמימות ובאמונה כלפי כל דבר, הן לכל דבר שבקדושה, והן כלפי כל מי שיראת ה' נוגעת בלבבו. כן יש להפליא ולספר ארוכות דברים נוראים ומופלאים אודות פיו הנקי, אשר משך עשרות בשנים מעולם לא היה שישמעו מפיו איזה דבר רע וכדו' על אחרים, כי אם אדרבה תמיד חיפש וחזר היאך יוכל להליץ טוב עד זולתו, ואעיד בעצמו כי משך כל השנים עם היותו מסור ונאמן בכל הענינים, לא שמעתי ממנו מעולם איזה דבר שלילי על שום אדם, ותמיד כסדרן השתדל למסור רק על ענינים ודברים טובים, כל מהותו היה להרבות שלום אהבה ואחוה, על כל אחד ואחד היה רואה בו רק ענין טוב. דבר שכהיום בדורנו מה נאמר ומה נדבר כמעט ואפסו אנשים כאלו המחזרים תמיד להרבות דברי זכות ומליצה בעד זולתם.

בענין זה פירש מרן אאדמו"ר זי"ע (ראה שיעור חורש"י פר' וישב תשל"ב) מאמר הכתוב (במדבר כג, כא) לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוך עמו ותרועת מלך בו, דמי שאינו רואה און ביעקב ולא עמל בישראל, הרי זה מורה באצבע והוא סימן מובהק שה' אלוך עמו ותרועת מלך בו, כי מי שיש עליו השראת השכינה והוא דבוק בהשי"ת בבחי' ותרועת מלך בו, הריהו זוכה למדריגה ש'לא הביט און ביעקב', ובמציאות אינו יכול לראות דבר עבירה על אדם מישראל, היפוך הטומאה ובחי' בלעם הרשע ובלק שהלכו לחזר ולחפש אחר ענין רע אצל בני ישראל, יעו"ש (וראה דבר אמת לרביה"ק מלובלין, עמ' קיב).

כאמור אות וסימן זה יכלו לראות תמיד אצל ר' אייזיק מאיר, אשר הוא היה תמיד רואה רק טוב על ישראל, בבחי' 'טוב עין הוא יבורך' (משלי כב, ט), והיה מחזר לראות טוב ושיהיה טובה וברכה לכל אחד ואחד, והגם שהוא עצמו היה מסובל בכל מיני יסורים ומכאובים, והיה לו יגיעות וטירדות רבות, אף על פי כן נהג תמיד בטובת עין ומתוך שמחה והנאה היה מחזר להיטיב לישראל בכל לב ונפש ממש.

הקב"ה חוקה חקקתי גזירה גזרתי (במדב"ר יט, א), שאנו בעולם השפל איננו מסוגלין להבין מאיזה סיבה המהורים מסובלים ביסורים ומאיך אלה הרשעים ושלוי עולם השגנו חיל, כל אלו הם בגזירת עליון דא גזירת אורייתא בבחי' 'חק'.

זכה ר' אייזיק מאיר אשר עוד מנערתו בימי הבחרות זכה לקרבה חיבה ואהבה יתירה מאת מרן אאדמו"ר זי"ע, שהיה מקרבו באהבה גדולה, וגם מאחר והיה בנו של הרב מעכו (הגה"צ רבי ישראל אריה) זצ"ל, אשר אף הוא היה תמיד חביב אצל מרן אאדמו"ר זי"ע. ור' אייזיק מאיר ע"ה מעולם לא הסיח דעתו ולא שכח ממרן אאדמו"ר זי"ע, ובגין כך אף היה מקרב אותי.

לא נאריך עוד בדברים, כי ככל שנרבה לא יהיה בזה די ולא נוכל להוציא ולבטא את אשר עם לבבינו, ובפרט שהוא מעולם לא היה חפץ שיעכבו הציבור ובפרט כחום היום. אכן זכרו אתנו לעד.

בטוחני שכל מעשיו הטובים הולכים לפניו, וכאשר שב למקומו אחר שנות יסורים ומכאובים הרבה, הריהו חוזר לשורש אבותיו, ולשורש המקום שם היה קשור ודבוק, לעת הזאת בקשתינו שישמש כשליח למסור מצבנו המר והשפל אשר כשל כח הסבל וכבר נתמלא כל הבגד כולו קרעים, וכבר ירא ה' בעני עמו אשר כולנו כעניים ודלים אין אתנו נביא ולא אתנו יודע עד מה, ועל אף גודל המכות שמכים אותנו שוב ושוב, הרי שאנו בבחי' 'שוטה אינו מרגיש' רח"ל. עד שאין לנו כל עצה אחרת זולת שהקב"ה היא יערה עלינו רוח ממרום, רוח דעת ותשובה ורוח טהרה משמי שמי מרום.

אנו מתפללים ומבקשי רחמי שמים שכשם שפעל אך טוב לישראל בעולם הזה יפעל גם בשמים ממעל, אשר מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די ויאמר למלאך המשיחית הרף, ויהיה למליץ יושר למשפחה החשובה, לבני וצאצאיו אחריו, ולכל בני הקהילה אשר אצלו היו כולם כמשפחה אחת, שלא ידעו עוד מצער וצרה, ויקשב ה' וישמע לקול תפילתם של בני ישראל, ויעזור השי"ת ובא לציון גאול בגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

אבידה גדולה היא לנו בבחי' אבידה שאינה חוזרת, ואם אמרו חז"ל (שבת דף ק"ו ע"א) אחד מבני החבורה שמת ידאנו כל החבורה, הרי שבהסתלקותו כעת הוא בבחי' גדולה מזו, ובבחי' מה שאמר אהרן הכהן ע"ה (במדבר יב, יב) אל נא תהי כמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו, וברש"י שהוא לנו כאילו נאכל חצי בשרנו, כענין שנאמר (בראשית לו, כז) כי אחינו בשרנו הוא, ע"כ. וכעת אבדנו כלי מלחמה בשר מבשרינו, ואין לו תמורה.

בשנים האחרונות בפרט סבל יסורים הרבה, ובוודאי רק שעוונותי היה נושא, כי הוא כשלעצמו בוודאי היה נקי וזך, בהיותו ירא ושלם מנעורות. ובטוחני כי בזכות יסורים אלו שנשא התרבה טובה הרבה לבני ישראל, שנתמתקו דינים וקטרוגים מעל ראשי עם קודש.

על זה קונן דוד המלך ואמר איך נפלו גיבורים רומזו לאלו היראים והשלימים אשר הם בבחי' 'גיבור הכובש את יצרו' (אבות ד, א), שכשנפלו הגיבורים הללו אשר בזכותם היו מגינים בעד הדור כולו, ובפרט כשהיו מסובלים ביסורים ונשאו על עצמם עוונותינו, וכנודע דיסורי הצדיק מגינים בעד כל הדור כולו, ומה גם שהיו הכל למדים מנועם מידותיו הטובות ובמה שהיה מרבה בשלום ובאחדות מתוך אהבה וחיבה לכל בדברי עידוד וחיוזוק, מתוך כך זכו להשראת השכינה ולהיות בצל א"ל, שמורים בשמירה עלינו, ואף היה להם זכות לעמוד בדין ולצאת בדימום, הרי שמעתה מתייראים אנו עד מאוד כי מעתה ויאבדו כלי מלחמה וכשהצדיק אבר ואין איש שם על לב, ומי הוא זה שיעמוד עוד מעתה לסבך ולהגן בעד העם.

אין אנו מתיימרים להבין דרכי הנהגת הבורא ב"ה, כי הלא אף משה רבינו ע"ה כששאל מפני מה צדיק ורע לו רשע וטוב לו (ברכות דף ז' ע"א) ואמר לו הקב"ה לא תוכל לראות פני (שמות לג, כ), ואנו מאמינים ויודעים כי הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט (דברים לב, ד), ובוודאי ש'זאת חוקת התורה' (במדבר יט, ב) וכתרגומו דא גזירת אורייתא דפקיד ה', וכנודע בזה דברי המגן אברהם (או"ח סימן תק"פ סק"ט). ועל זה אומר

על מדין מאנ"ש שליט"א, אשר עלו לרגל לשבות יחד בצל הקודש בשבת יארציט של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע, במקום בו הושיבו ישיבה על קברו, ושמו הק' מתנוסס לתהילה, ומתנהלת בהנהגת ההוד של ממלא מקומו כ"ק מרן שליט"א בעוז, ובגבורה ובאור פני מלך חיים.

מעט אחר זמן הדה"נ יצא מרן שליט"א מביתו לעבר היכל הגדול היכל רוזנברג. מרן שליט"א נכנס תפילת מנחה, ולאחריה המשיך מרן שליט"א בתפילת קבלת שבת ומעריב לפני העמוד לרגל היארציט החל בו ביום, ואמר מרן שליט"א הקדיש שלפני כגוונא. כן התפלל מרן שליט"א לפני העמוד את כל תפילות יום השבת.

ב'בואי בשלום' הלהיב מרן שליט"א השירה בעוז ותעצומות, כשכ"ק מרן שליט"א מרקד על מקומו בהתלהבות. בקאפיטל 'מזמור שיר ליום השבת', בפסוק 'צדיק כתמר יפרח' וגו' שנה מרן שליט"א ושילש הפסוק ברוב רגש כמ"פ.

[יש לציין, כי בברכת מעין שבע כרע מרן שליט"א בתחילת הברכה באמרו ברוך אתה ה', דברכה זו הוא מעין חזרת הש"ץ (ראה מקור חיים להחוו"י, סי' רסח; שו"ת מגן שאול, סי' ה; שו"ת זכר יהוסף, או"ח סי' צ; וכן כתבו בשם הרוקח), כמו כן אחר שסיימו הקהל לומר 'מגן אבות', פתח מרן שליט"א לאמר בקול רם מתחילתו כדנפסק בהלכה, שעיקר התקנה היתה שהש"ץ יברך אותה (ראה משנ"ב סי' רסח, ס"ק כב)].

לאחר התפילה הכריז העסקן הרה"ח ר' בערל שטמר על זמן עריכת השוה"ט ועל זמן תפילת שחרית ביום השב"ק.

קהל האורחים סעדו סעודות השבת בקרית החינוך, ובני המשפחה של כ"ק מרן זי"ע הסבו יחדיו בהיכל הסמוך לביתו נאווה קודש.

בשעה 11:50 נכנס מרן שליט"א לעריכת השולחן הטהור במערב ההיכל הגדול. לצידו מרן שליט"א ע"ג הבימה ישבו גיסיו חדב"נ כ"ק הגה"צ גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א וגאב"ד קהילתו בב"ב שליט"א. הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון וחבר נשיאות מפעל הש"ס, בני מרן שליט"א וזקני רבני אנ"ש שליט"א.

במהלך השוה"ט התכבדו בזמירות, כל מקדש - הגאון רבי דוד זאב רייך שליט"א רב בית מדרשו העתיק דברי חיים בעיה"ק צפת, מה ידידות - הרה"ג רבי יעקב שאול לייזער שליט"א דומו"צ קהלתו הק' באלעד, י"ה ריבון - המחותן הרב בנש"ק שמואל הלברשטאם שליט"א מב"ב נכד רבוה"ק, רננו צדיקים - הרה"ג רבי חיים יעקב ישראלי שליט"א מראשי ישיבת קרעטשניף.

אחר מאכל הדגים בעת שאיחל מרן שליט"א לחיים לקהל, אמר מרן שליט"א: עלה בדעתי היום בעת התפילה לפרש הפסוק

לאחמ"כ הספידוהו ונשאו דברי פרידה ומחילה גיסו הגאון המפורסם רבי אשר וייס שליט"א גאב"ד דרכי תורה, וחתנו הרה"ג רבי צבי אלימלך הורוביץ שליט"א דומו"צ בית מדרשו דברי חיים בכפר גנים בפ"ת.

אחר אמירת הקדיש והקריעה, ליווה מרן שליט"א את המיטה כבדת דרך, והמשיכה מסע הלוויה עד לבית החיים בשיכון ותיקין, שם נטמן סמוך ונראה לציון כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע. כשכ"ק מרן שליט"א מלווה את המיטה עד אחר סתימת הגולל.

בבית העלמין ערכו ההקפות כנהוג, ואמרו י"ג מידות של רחמים, אחר סתימת הגולל הניח מרן שליט"א עפר ואבן על גבי הקבר.

לאחר צידוק הדין הספידו עוד גיסו הרה"ג רבי בן ציון רבינוביץ שליט"א ר"מ בשיבת מאור עינים וחתן כ"ק אדמו"ר מרחמסטריווקא זצ"ל, וכן בנו הרה"ג ר' דוד שליט"א משגיח בשיבת היכל התורה פעה"ק. אח"כ עמדו הכל בשורה, ועברו האבלים, וניחמם מרן שליט"א בברכת התנחומים.

*

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן צבי נ"י בן הרה"ח ר' יוסף מאיר מאשינסקי מבית שמש (בן הגה"ח רבי יואל נחום שליט"א מירושלים רא"כ מנחם ציון), ע"ב הרב חיים מאשינסקי מפעה"ק (בן הגה"ח רבי יואל נחום שליט"א, וחתן הרב יוסף דוד וייצנער מפעה"ק). אח"כ קיבל מרן שליט"א קהל.

אחר תפילת ערבית יצא מרן שליט"א לקידוש לבנה, בסיומה רקד מרן שליט"א במחול בניגון 'טובים מאורות', ולאחמ"כ עברו הקהל לברכת אגוט'ן חודש.

יום חמישי פר' חוקת ז' תמוז

לאחר התפילה נערך שמחת הברית לבן הר"ר נתן נטע רוזנברג מחיפה (ב"ר יהודה ליב מיוניאן סיטי, וח"ר שמעון נתן גליק מפעה"ק).

יום שישי פר' חוקת ח' תמוז

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה אלימלך נ"י בן הרה"ג ר' משה שמעון צוויבל מב"ב (ב"ר ניסן מב"ב).

בערב שב"ק הדליק מרן שליט"א נר של שמן בחדרו, לרגל יומא דהילולא קדישא. הנר דלק משך כל יום השב"ק.

שב"ק פר' חוקת שבת יארציט ט' תמוז

קהל רב מאנ"ש ותלמידי הישיבות, התקבצו ובאו לשבתא דהילולא בצילא דמהימנותא, להתייחד בזכרו של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע.

ההיכל הגדול היה מלא וגדוש באלפים מאנשי שלומנו ובראשם עשרות רבנים גדולי תורה ויושבין

בברכת המזון על הכוס התכבד - חדב"נ הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בב"ב שליט"א, בברכות שבע ברכות התכבד - חדב"נ הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א. (לרגל שמחת החתן יקותיאל זלמן נ"י בן הרה"ח ר' ישראל שלמה איימר מאלעד, ע"ב הרה"ח ר' גליק מפעיה"ק; והחתן חיים עזריאל נ"י בן הרב מרדכי ברוך בלומנטל סגן מנהל ת"ת דרכי אבות פעיה"ק, ע"ב הרה"ג ר' אברהם חיים הרשקוביץ ר"מ בישיבה"ק לצעירים דברי חיים פעיה"ק; וכן החתן צבי נ"י בן הרה"ח ר' יוסף מאיר מאשינסקי מבית שמש, ע"ב הרב חיים מאשינסקי מפעיה"ק).

אח"כ נערך שמחת השלום זכר לנ"ק מרן זי"ע, בן להרה"ג רבי משה דוד מוטצען שליט"א מב"ב בן חדב"נ כ"ק הגה"צ גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א וחתן כ"ק הגה"צ בעל באר האמונה מלעלוב שליט"א. המשוררים פצחו בניגוני ריקוד ושמחה. והביאו לפני מרן שליט"א אייר-קיקען, וכן ארבעס ובונדלעך וקוגל, וחילקו לכל הקהל. כן הביאו לפני מרן שליט"א תרנגולים ממולאים כנהוג בחצרות קדשנו.

כמו כן נערך שמחת השלום זכר לרגל הולדת הבן להר"ר אברהם בורד מפעיה"ק (ב"ר נפתלי יחזקאל מפעיה"ק, וחה"ר חיים מאשינסקי מפעיה"ק), ולהר"ר יוסף קלוגר מבית שמש (חתן הג"ר ישראל זאב פרידמן שליט"א רב ביהמ"ד שמחה לאיש בירושלים).

לאחמ"כ חילקו פירות לכל הקהל. ונסתיים השוה"ט אחר השעה 3.00 לפנו"ב.

צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה שתולים בבית ה' בחצרות אלוקינו יפריחו, דהנה נודע מש"כ בספה"ק פנים יפות (פר' וירא, ד"ה וירא וירץ; תשא, ד"ה כי לא יראני; האזינו, ד"ה כי לא דבר) לפרש הפסוק, דהנה עץ הארז פורח ועולה גבוה מאד אך אינו מוציא פירות, משא"כ עץ התמר אינו עולה למעלה כי הוא משתמש בכוחו ובשרף שבו רק בשביל להוציא פירות. והתמר רומז למדרגת הצדיקים שמוכנים שלא להתעלות בעצמם ובלבד שיעשו פירות ויעמידו תלמידים הגונים. אמנם הכתוב אומר, **צדיק כתמר יפרח**, שאכן הצדיק הזה שהוא כתמר ועושה פירות טובים, מלבד זאת יזכה לברכה מיוחדת, **כארז בלבנון ישגה**, שבעצמו יהיה גדול ורם כארז ולא יפסיד מזה שלומד עם תלמידים, עכד"ק עיי"ש באריכות.

אכן עדיין היה הו"א לומר דהני מילי דייקא כשהצדיק עמנו בזה העולם, אולם כשכבר נסתלק הצדיק לבית עולמו ושב אל מקור שורשו, שמא מאז בטלה השפעתו לתלמידים, על כן המשיך הכתוב ואמר **שתולים בבית ה' רצ"ל** גם כשהצדיק כבר חזר לבית ה' ונסתלק לעלמא דקשוט, מכל מקום עדיין **בחצרות אלוקינו יפריחו**, יפרחו לא נאמר, אלא יפריחו מלשון מפעיל, שעדיין יפריחו גם אחרים, וישפיעו לכל אחד חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני ריחי, בני חיי ומזוני, וכל שכן ברכה ברוחניות, כל אחד בכל המצטרך, לחיים טובים ולשלום.

תוכן הפלפול שאמר כ"ק מרן שליט"א בשוה"ט ליל שב"ק העעל"ט

המורה על הקדושה, ואילו משה רבינו נתרשל בה. (העורך ציין למ"ש בפענח רזא הובא בראש דוד דמ"ש כי כל העדה כולם קדושים וכו' סופי תיבות מילה, עי"ש בראש דוד).

אלא דכבר אמרו בגמ' (נדרים דף ל"א ע"ב) ח"ו שמשנה רבינו נתרשל מן המילה, אלא מפני מה נענש משה, מפני שנתעסק במלון תחילה שנא' ויהי בדרך במלון, והיינו דקודם שיצא לדרך לא היה יכול למולו דרך בהיותם בדרך נהיה בן שמונה, ובאמצע הדרך לא היה אפשר למול, ואולם כשהגיעו למלון היה לו למולו מיד, ולכן נענש על שהתעסק במלון תחילה. ואמנם בחוט המשולש (שער המים פר' שמות בשם מאמר אברהם, וכ"ה בפנ"פ שם) ביאר דלכן לא מלו משה מיד, כי הגיעו בלילה כמ"ש ויהי בדרך במלון וכ"מ שנא' מלון לילה הוא כמ"ש (בראשית לב, יד) וילן שם בלילה ההוא, (וכה"א והנחתם אותם במלון אשר תלינו בו הלילה (יהושע ד, ג), ועי' רש"י בפר' מקץ (מב, כז)

במדרש מה ראה קרח לחלוק על משה פרשת פרה אדומה ראה, ותמוה.

והנל"ב בהקדם מילי דאבות מה שאמר כ"ק אאדמו"ר זצלה"ה (דרוש פר' קרח תשכ"א, נדפס בשפע קודש פר' קרח), לבאר מ"ש החתם סופר (פר' קרח, ד"ה בן יצהר) דסופי תיבות 'יצהר קהת לוי יעקב' הם אותיות ברי"ת, ויל"ב מה שייך ברית לכאן. גם לבאר מ"ד בגמ' סנהדרין (דף ק"י ע"א) חכמת נשים בנתה ביתה (משלי יד, א), זו אשתו של און בן פלת, ואולת בידה תהרסנו, זו אשתו של קרח. ויל"ב מדוע כינו אותן בלשון של חכמה וסכלות, ולא בענין צדקות ורשעות.

וי"ל דקרח טען על משה רבינו שאינו ראוי להנהיג את ישראל, לפי שהיה בו חטא שנתרשל מן המילה, כמו שנאמר (שמות ד, כד) ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו וגו', ולפיכך אינו ראוי להנהיג את עדת ישראל, וז"ש קרח כי כל העדה כולם קדושים, היינו שגזעיהם במצות מילה

שהו"ג, ואינן חייבות רק במ"ע שאין הו"ג שאפשר לקיימן גם לאחר זמן. ולפי טעם זה אין לחלק בין מצות מילה לשאר מ"ע, ובהכרח צ"ל כתי' התוס' דמילה לא נחשב למ"ע שהו"ג משום דמילה שלא בזמנה נוהגת גם בלילה.

לכן כשרצה קרח לחלוק על משה לטעון שחטא במה שהתעסק במלון תחילה, וידע כי תשובתו בצידו שהרי היה לילה, או אז רצה להוכיח דמילה שלב"ז נוהג גם בלילה, והיינו מהא דאיצטריך אותו ולא אותה, אלא די"ל דהתם טעמא אחרינא בכך, משום דהו"א דמ"ע החל על שניהם חייבת, דהרי הטעם דפטורה ממ"ע שהו"ג כדי שלא תופרע שלום בית וכו', אלא דקרח טען דהא דנשים פטורות ממעשהו"ג טעם אחר יש בכך דהיינו משום שדעתן קלות ועצלניות הן, ולא כסברת האבודרהם, וממילא דמוכח מקרא דאותו ולא אותה דמילה שלב"ז גם בלילה.

ואולם קרח חשש מאשתו לומר כן, לכך אמרו במדרש ויקח קרח שהלך ליטול עצה מאשתו, היינו שתסכים שיאמר על הנשים שדעתן קלות, ושזה הטעם דפטורות ממעשהו"ג, ולא כסברת האבודרהם. וזה שדרשו ואולת בידיה תהרסנו, זו אשתו של קרח, היינו שהרסה את קרח בכך שהסכימה לדעתו דהטעם דנשים פטורות ממעשהו"ג כי נשים דעתן קלות, דהיינו שעשתה עצמה כאולת שדעתן קלות, ובכך חיזקה מענותיו ובידיה תהרסנו. אתוד"ק, יעו"ש שהאריך בדברים נפלאים.

ע"פ דרכו אפ"ל עוד בהקדם דבנדירים שם תניא ר' יהושע בן קרחה אומר גדולה מילה שכל זכויות שעשה משה רבינו לא עמדו לו כשנתרשל מן המילה, שנא' ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו, אמר רבי ח"ו שמשוה רבינו נתרשל מן המילה, אלא כך אמר אמול ואצא סכנה וכו', אלא מפני מה נענש משה מפני שנתעסק במלון תחילה, שנאמר ויהי בדרך במלון, ויש להבין במאי קמיפלגי.

ואפ"ל דהנה במשנה בסוכה (דף כ"ה ע"א) שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה, ופרש"י שלוחי מצוה הולכי בדרך מצוה כגון ללמוד תורה ולהקביל פני רבו ולפדות שבויים, פטורין מן הסוכה ואפי' בשעת חנייתן. ובתוס' (ד"ה שלוחי)

עה"פ לתת מספוא לחמורו במלון, במלון במקום שלנו בלילה), וסבר מרע"ה כמ"ד (יבמות דף ע"ב ע"ב) דגם מילה שלא בזמנה אינו אלא ביום, אבל קרח התרים נגדו שנתרשל מן המילה, דטען דמילה שלא בזמנה בין ביום ובין בלילה.

והנה יש להוכיח דמילה שלא בזמנה גם בלילה, מהא דילפינן (קידושין דף כ"ט ע"א) דאשה אינה מצווה למול את בנה מדכתיב כאשר צוה אותו אלקים, אותו ולא אותה, והקשו בתוס' (ד"ה אותו) למ"ל קרא תיפק"ל דמ"ע שהו"ג היא שאין מלין אלא ביום, ותי' דאתיא כמ"ד דמילה שלא בזמנה נוהג בין ביום ובין בלילה.

אלא דיש לתרץ קו' התוס' באו"א, עפימ"ש האבודרהם דהטעם דנשים פטורות ממעשהו"ג כי האשה משועבדת לבעלה לעשות צרכיו, ואם תהיה היתה מחוייבת במעשהו"ג, אפשר שאז יצווה אותה בעלה באיזה דבר וע"י שתהא טרודה במ"ע יופרע השלום עם בעלה, לכן אינה חייבת רק במ"ע שלא הו"ג שתוכל לעשותן בכל זמן, (וכ"כ התשב"ץ במגן אבות פ"ב מ"ו, וכן הכל בו ריש סי' ע"ג). וי"ל דמהי"ט אינה פטורה אלא במצוה המוטל על כל אחד לקיימו בפני עצמו, דאז יש לחוש שבשעת עשיית המצוה יצווה אותה בעלה לעשות צרכיו ולא תוכל למלא אחר בקשתו, אבל במצוה אחת המוטל על שניהם כאחד כגון מצות מילה, י"ל דגם האשה חייבת בזה שהרי המצוה מוטלת על שניהם, ואם האשה תעסוק במצוה מסייעת בכך לבעלה, לכך צריך קרא דאותו ולא אותה לפטור ממילת בנה אע"ג דהוי מעשהו"ג, וכ"כ הגאון מהרי"ש ביד שאול (סי' רס"א, סק"ג). מעתה לפי"ז לא מוכח מינה דמילה שלב"ז גם בלילה.

אלא דתי' זה אתיא רק אי נימא דהא דנשים פטורות ממ"ע שהו"ג הוא משום שמשועבדת לבעלה וכו', דלפי"ז י"ל דדהו"א דבדבר שבכך מסייעת את בעלה חייבת ומש"ה צריך אותו ולא אותה. אבל הפוסקים (חיי עולם סי' לח, מג"א סק"ג) הביאו טעם אחר להא דנשים פטורות ממ"ע שהו"ג, משום שנשים דעתן קלות ועצלניות הן (כבגמ' קידושין דף פ' ע"ב, ושבת דף ל"ג ע"ב, וכ"ה בירושלמי פסחים פ"א ה"א), ויש לחוש שמא תתעצל ולא תקיים המצוה בזמנה, לכן פטרתו תורה ממ"ע

מצוה היו וכו', ולדעת רבי יצחק שמעינן מינה דעוסק במצוה פטור מן המצוה, ותו לא איצטריך בשבתך בביתך, ומשני, צריכא דאי אשמעינן התם משום דלא מטא זמן חיובא דפסח, אבל הכא דמטא זמן קרי"ש אימא לא, ואי אשמעינן הכא משום דליכא כרת אבל התם דאיכא כרת אימא לא, צריכא.

הרי דלרבי יצחק צריך קרא דעוסק במצוה פטור מן המצוה גם במצוה שיש בו כרת, והשתא לר' עקיבא ור' יוסי הגלילי דמוקי קרא דויהי אנשים בנושאי ארונו של יוסף או דנטמאו בנדב ואביהוא, ולא שמעינן מינה דעוסק במצוה פטור מן המצוה, מעתה לית לן קרא דעוסק במצוה פטור ממצות כרת, וא"כ כיון דמילה היא מצות עשה שבכרת, דאף דעל ביטול מילה בשמיני ליכא כרת, מ"מ מקרי מילה עשה שבכרת כדאי' ביבמות (ה' ע"ב), דפריך הגמ' אשכחן דאתי עשה ודחי ל"ת גרידא, ל"ת שיש בו כרת היכא אשכחן דדחי, דאיצטריך עליה למיסרה, וכ"ת נילף ממילה, מה למילה שכן נכרתו עליה שלש עשרה בריתות, מפסח מה לפסח שכן כרת, מתמיד מה לתמיד שכן תדיר, מחדא לא אתיא תיתי מתרתי מהי תיתי ממילה ופסח שכן כרת וכו', הרי דנקט בגמ' מילת האב בגדר כרת (שהרי הא דמילה דוחה שבת היינו מילה בזמנו), עפי"ז י"ל דס"ל להא"ז דאע"ג דעוסק במצוה פטור מן המצוה גם כשלא טריד במצוה, מ"מ במילה לא שייך הכי דהוי עשה שיש בו כרת, לכן נענש משה.

וכתב די"ל דבכך נחלקו הנך תנאים, דריב"ק ס"ל כרבי יצחק דעוסק במצוה פטור גם ממ"ע שיש בו כרת, לכך לא אמר דנענש משום דנתעסק במלון תחלה, דהא הו"ל עוסק במצוה דפטור גם בשעת חנייתו, לכך אמר דנתרשל ממש, אבל רבי ס"ל כר"ע ור"י הגלילי דעוסק במצוה אינו פטור ממ"ע דכרת, לכן שפיר אמר דנענש משום דנתעסק במלון תחלה, עכתו"ד.

והנה בריטב"א ביבמות שם בהא דקאמר בגמ' מה למילה ופסח שכן כרת, כתב וז"ל, וא"ת הא כרת דיש במילה אינו במילה בזמנה הדוחה שבת, אלא במילה דגדול שאינו מל את עצמו שאינו דוחה שבת, שיהא מילה שלא בזמנה, וי"ל דמ"מ

כתבו דכן משמע בגמ' דקאמר הולכי לדבר מצוה פטורין מן הסוכה בין ביום ובין בלילה, ומשמע אע"פ שאין הולכין אלא ביום, דאי דאזלי ביממא ובלילה אפי' לדבר הרשות נמי פטירי כדקתני בברייתא וכו', ותימה אם יכולין לקיים שניהם אמאי פטורין דאטו אדם שיש לו ציצית בבגדו ותפילין בראשו מי מיפטר בכך משאר מצות, ובפ' אין בין המודר (נדרים דף ל"ג ע"ב) גבי המודר הנאה דמחזיר לו אבידתו אע"פ דמהני ליה פרוטה דרב יוסף משום דלא שכיחא, ואי כל זמן שאבידה בביתו מיפטר מלמיתב ריפתא לעני א"כ שכיחא היא, אלא ודאי לא מפטר אלא בשעה שהוא עוסק בה כגון טלית של אבידה ושומחה לצורכה, או בהמה שנותן לה מזונות דלא שכיחא שבאותה שעה יבא עני לשאול ממנו, וצ"ל דה"נ איירי בכה"ג דאי מיטירדי בקיום מצות סוכה הוו מבטלי ממצות, עכ"ד, וכ"כ רש"י לקמן (דף דף כ"ו ע"א), בהא דתנינא דהולכין לדבר מצוה פטורין בין ביום ובין בלילה, ופרש"י אע"פ שאין הולכין אלא ביום ומשום דטרידים ודואגים במחשבת המצוה ובתיקוניה פטורין מן המצוה.

ובערוך לנר שם הביא מש"כ בהגהת אשר"י (סי' ו') בשם או"ז, דכל זמן שהולך לדבר מצוה ועדיין לא הגיע לשם אף שיוכל לקיים שניהם מ"מ מקרי עוסק במצוה ופטור ממצוה אחרת אפי' אם לא טריד. וכתב הערוך לנר דיש להוכיח כרש"י ותוס' דרך כשטרוד במצוה פטור, ממה שהקשו מהא דאמר רבי דמשה רבינו נענש מפני שנתעסק במלון תחילה, והרי עסק במצוה לקיים דבר השי"ת ללכת למצרים, ועוסק במצוה פטור מן המצוה אף בשעת חנייתו, ולמה נענש, ואמנם לדעת רש"י ותוס' ניחא, דכיון שלא הי' טרוד במצוה דהא נתעסק במלון לא נפטר, אבל להא"ז דאפי' בלא טירדא פטור קשיא אמאי נענש משה.

ובהמשך כתב הערוך לנר לבאר שיטת הא"ז, לפימ"ד בגמ' שם בשבתך בביתך פרט לעוסק במצוה, ופריך מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא ויהי אנשים אשר היו טמאים וגו', אותם אנשים מי היו נושאי ארונו של יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי, ר' עקיבא אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין בנדב ואביהוא וכו', ורבי יצחק אמר עוסקין במת

ויש לפלפל דרב"ז תליא במה דנחלקו הרמב"ם והראב"ד, במהות חיוב כרת דמילה, דלהרמב"ם (פ"א ממילה ה"ה) אינו חייב כרת רק כשעברו כל ימיו ולא מל, והראב"ד ס"ל שבכל יום שלא נימול עומד באיסור כרת (וכן ס"ל לתוס' במכות דף י"ד ע"א ד"ה לאפוקי), והיינו דאי נימא דבגדול כל יום שלא מל הו"ל בכלל חיוב כרת, א"כ נהי דהקטן מצד קטנותו לא שייך בו חטא ואין עליו עונש, מ"מ עכ"פ חשיב כמצות עשה שיש בו כרת, ואף שעל אביו הוי מ"ע גרידא ואין בו כרת כשאינו מל את בנו, מ"מ כיון דלגבי הנימול הרי הוא בכרת בכל יום שאינו נימול, שפיר נחשב מילת בנו הקטן כמצות עשה שיש בו כרת, אבל אם גם בגדול שלא מל אינו בהיוב כרת אא"כ מת בערלותו, א"כ מילת הקטן בוודאי שאינו בגדר מצות עשה שיש בו כרת, שהרי גם הגדול כשאינו מל עדיין לא הוי בר כרת, ודו"ק כי הוא סברא ישרה לענ"ד.

שו"ר ביד מלאכי (מער' ע' אות תקט"ז) שהאריך בהא דעשה שיש בו כרת דוחה ל"ת ועשה, ובתו"ד הקשה מהא דשבת (דף קל"ב ע"ב) דאמרין דאיצטריך קרא דמילה דוחה צרעת משום דאין עשה דוחה ל"ת ועשה, הרי להדיא דגם עשה שיש בו כרת לא דחי ל"ת ועשה, וכתב די"ל דמילה לא מקרי עשה שיש בו כרת כיון שאינו חייב כרת אלא כשמת בערלותו וכמ"ש הרמב"ם עי"ש, ורב"ז מתאים להנ"ל דהך מילתא אם מילה הו"ל בכלל עשה שיש בו כרת תליא בפלוגתת הרמב"ם והראב"ד, ודו"ק.

ויתכן בזה לומר עוד, עפ"מ שהאריכו בגדר מצות מילה, אם עיקרה שיהא האדם נימול ויוסר הערלה, או דעיקר המצוה הוא עצם מעשה המילה עצמה, דנודע מ"ש בשו"ת מהר"ח אור זרוע (סי' י"א) וז"ל, ומענין המילה נראה דאין האב חייב למול בנו בידיו אלא לעסוק שיהא נימול, דומיא דכל הני דקחשיב התם ללמדו תורה ללמדו אומנות וכו', כל הני עיקר מצוותן אינו העשיה, אלא שהמילה חתומה בבשרו, וכן ישיבתו בסוכה וכן תפילין המונחין בראשו ובזרועו, ומילה גם הוא עיקר מצותה כן, שאל"כ דוד המלך ע"ה שהיה מצטער כשנכנס למרחץ וראה עצמו ערום בלא מצוה עד שנזכר על המילה (מנחות דף מ"ג ע"ב), ואם גדר

כיון שיש כרת במצוה זו לגבי גדול מצ"ע דחמירא ככרת חשיב הכא ובכל דוכתא, ומיהו כי מצי נקט אידך טעמא די"ג בריתות עדיף ליה משום האי פירכא, עכ"ד, הרי דס"ל להריטב"א דכיון שיש במילת גדול כרת הו"ל גם מילת קטן מ"ע שיש בו כרת. ואולם ברמב"ן וברשב"א משמע דמילת קטן אינו מ"ע שיש בו כרת, והא דפריך מה למילה שכן כרת, משום דעל כמה הצד פרכינן פירכא כל דהו, עי"ש בריטב"א בהערת המהדיר.

עפי"ז י"ל עוד, דרבי ורבי יהושע בן קרחה תרוויהו ס"ל דבמ"ע שיש בו כרת ליכא דין עוסק במצוה פטור מן המצוה (ובהכי ניהא דרבי יהושע בן קרחה לא שביק סברת רבי עקיבא אבהו, עי' בכורות דף נ"ח ע"א תוד"ה ד"ה חוץ, דהרי לר"ע קרא דויהי אנשים לא מיירי בעוסקין במת מצוה), אלא דנחלקו בכך אי מילת קטן הו"ל בכלל עשה שיש בו כרת, דרבי יהושע בן קרחה ס"ל דגם מילת קטן בשמיני הוי בכלל עשה שיש בו כרת, וממילא דאין בו דין עוסק במצוה פטור מן המצוה, ועל כן קאמר דמרע"ה נתרשל מן המילה. אבל רבי ס"ל דאין מילת קטן בגדר מצוה שיש בו כרת וממילא דהיה שייך דין עוסק במצוה וכו', לכן לא נחשב כנתרשל מן המילה, אלא דהו"ל פגם בכך כי נתעסק במלון תחילה, ודו"ק.

ואפ"ל דרב"ז אם מילת קטן הו"ל מ"ע שיש בו כרת, תליא בב' תי' התוס' במה שהקשו בקידושין הנ"ל למ"ל קרא דאותו לילף אותו ולא אותה לפטור נשים ממילת בניהן, הרי מילה רק ביום והו"ל מעשהז"ג שנשים פטורות ממנה, ותי' דכיון דמילה שלב"ז בין ביום ובין בלילה, לא הוי מעשהז"ג. ואולם במגילה (דף כ' ע"א) תירצו התוס' דאי לאו אותו הו"א דהא דנשים פטורות ממעשהז"ג הוא רק היכא דליכא כרת, דומיא דמצה ושמחה והקהל דלית בהו כרת, דמנייהו ילפינן, אבל מילה שיש בו כרת ונכרתו עליה שלש עשרה בריתות הו"א דגם נשים מחייבות בה, א"נ למילה שלב"ז וכמ"ד דנוהג בין ביום בין בלילה, עכ"ד, הרי דתוס' בקידושין והתי' הב' במגילה לא ניח"ל בכך דמילת קטן הוי מ"ע שיש בו כרת, והתי' הא' במגילה ס"ל דמילת הקטן הו"ל מ"ע שיש בו כרת.

עיי"ש, והקשו המפוי וכי פליגי אי מצוות צריכות כוונה, אלא דשאני יבום דתכלית המצוה הוא להקים שם אחיו בישראל, וכל כה"ג לא בעי שיכוון לשמה, אלא דאבא שאול ס"ל דגוזה"כ דכתיב יבמה יבא עליה לשם מצוה, ורבנן לית להו הק דרשה עיי"ש. וכעיי"ז אי' במנחת חינוך (מצוה ט' אות א') לגבי מ"ע דתשבתו, עיי"ש היטב.

והנה הגרי"ע בתשו' בן פורת (ח"א ס"ב) דן בענין הנ"ל במהות מצות מילה, וכתב בתו"ד דתליא בפלוגתת הרמב"ם והראב"ד הנ"ל, והיינו דהרמב"ם ס"ל שמצות מילה הוא עצם מעשה המילה, ולכך חיוב הכרת אינו אלא כשביטל לגמרי אפשרות קיום המצוה, וזה שייך רק בסוף חייו, אבל כל זמן שעדיין אפשר לו למול, איחור מעשה המצוה אינו חיוב כרת, והיינו משום שאין המצוה הסרת הערלה. אבל הראב"ד ס"ל דמצות מילה הוא שיוסר הערלה, לכך כל זמן שהערלה אינו כרותה מגופו הרי הוא בחיוב כרת, דזהו המצוה שלא יהא בו ערלה, לכך בכל רגע שלא הוסר הערלה הרי הוא באיסור כרת, ואפי' מל עצמו לאחר זמן מ"מ באותו זמן שלא הוסר הערלה עבר על איסור כרת, ורק כאשר מל אח"כ מתקן האיסור, שכך גזרה תורה דכרת זה ניתן להתקן אם מל אח"כ שאז נפטר מכרת, אבל כל זמן שלא תיקן הרי הוא עובר בהיכרת, ודו"ק.

עפי"ז ביאר שם דברי המדרש (מדרש אגדת בראשית פ"ז) ושמרתם את בריתי, זו ברית מילה וכן שנה רבי אליעזר ושמרתם את בריתי זו ברית מילה, רבי עקיבא אומר זו שבת, לכך נאמר אם לא בריתי יומם ולילה. דר' עקיבא ס"ל דברית קאי על שבת, כיון דלא יתכן דהרי מילה מצוותה ביום ובברית נאמר אם לא בריתי יומם ולילה. וסברת פלוגתתם הוא בחקירה זו, דר"ע ס"ל דמעשה המילה היא המצוה, ולכן כיון שמעשה המילה מתקיימת רק ביום, לכן א"א לפרש קרא דבריתי יומם ולילה על מילה, אמנם ר' אליעזר ס"ל דעיקר מצוות מילה היינו מניעת הערלה, וממילא הו"ל מצוה נמשכת לכל הזמן שהוסר ערלתו, ושפיר קאי יומם ולילה על המילה, אלו תו"ד עיי"ש.

והנה במשנה דנדרים (דף ל"א ע"ב) גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו שנא' כה

מצות המילה הוא העשיה, למה שמח עליה יותר מראשו וזרועו וכל גופו שקיים בהם מצות תפילין וכמה מצוות, אלא מילה הוא מצוה בכל עת כתפילין המונחין בראשו וציצית בבגדו וכו', ולכן שפיר שרי להניח לאחר למול את בנו גם כשאינו שלוחו, כיון שעצם מעשה המילה אינו המצוה עיי"ש, הרי דנקט בבירור דעיקר מצות מילה הוא שיהא נימול ולא מעשה המילה.

ואולם הש"ך (חו"מ סי' שפ"ב סק"ד) כתב דאם האב יודע למול בעצמו אסור לו להניח לאחר למול כי המצוה עליו דייקא, ועיי"ש בקצוה"ח שהסביר דהו"ל כמצוה שבגופו דלא מהני בה שליחות, וזה שיטת האו"ז בהל' מילה (סי' ק"צ אות ה'), הרי דס"ל דעצם מעשה המילה וכבר האריכו הפוסקים בזה. ומרן אאמו"ר זצלה"ה בתשובתו אלי ונדפסה בשו"ת דברי יציב (יו"ד סי' קנ"ד אות ב'), ביאר דחקירה הנ"ל בענין מהות מוות מילה תליא בפלוגתא דרבי יהודה ורבי יוסי בעיי"ז (דף כ"ז ע"א) במילת כותי אם כשרה, דרבי יהודה פוסל דבעי מילה לשמה, ורבי יוסי מכשיר ואמר וכי היכן מצינו מילה לשמה עיי"ש, ותמהו בזה דמ"ש מכל המצוות, (ומה גם שהרי ר' יוסי עצמו ס"ל ברה"ד דף כ"ט דמצוות צריכות כוונה), והגם דדריש קרא דהמול ימול, מ"מ הא גופא צ"ב מאי שנא מילה מכל המצוות, וביאר מרן זצלה"ה דרק היכא שהמעשה עצמה הוא המצוה בעינן שיעשה לשמה וכוונה, ולכן כיון דר' יוסי ס"ל דמצות מילה הוא מניעת הערלה, ולא עצם המעשה, לכך לא בעינן שיהא המעשה לשמה, אבל ר' יהודה ס"ל דעצם מעשה המילה הוא המצוה, לכך בעינן שיהא לשמה ודו"ק, ועיי"ש שביאר בזה באריכות פלוגתת הראשונים לגבי מילת גר עיי"נכרי (וראה בשפ"ח חו"פ לחנוכה סי' קמ"ב סק"ה, ועיי"נ תשו' חת"ס יו"ד סי' קל"ב וסי' שכ"א).

וסברא כעיי"ז כבר כתבו אחרונים, עיין אמרי בינה (או"ח סימן י"ד) וז"ל, ודע דנראה היכא דעיקר פעולת המצוה הוא על התכלית פועל היוצא, בזה לכו"ע לא בעי כוונה, ומהי"ט נראה דפלוגתת אבא שואל ורבנן (יבמות דף ל"ט ע"ב) דלאבא שואל הכונס יבמתו לשם נוי ולשם אישות ולשום דבר אחר כאילו פוגע בערוה, ורבנן לא חששו לדבריו

קאי על ברית התורה דעליה עומד העולם, ולא על מילה משום דבקר א כתיב יומם ולילה ומילה אינה אלא ביום, דעיקר מצות מילה הוא מעשה המילה עצמה, ולפי"ז אמרינן דאינו חייב כרת רק כשעברו כל ימיו ולא מל, וא"כ מילת יום השמיני אינו בגדר עשה שיש בו כרת וכנ"ל. אבל אם ספד"א מה"ת לחומרא, וזמן תוס' שבת הוא מבעו"י, וקרא יום השישי קאי על תו"ש, ולא נדרש להא דתנאי התנה, וע"כ דאם לא בריתי קאי על המילה, וצ"ל דהוי ביום ובליילה משום דהמצוה הוא הסרת הערלה, ונמצא דבכל רגע שלא נימול עובר, ולכן גם מצות מילת בנו ביום השמיני הו"ל בכלל עשה שיש בו כרת.

ויומתק בזה דהרמב"ם והראב"ד לשיטתייהו, דהרמב"ם דפסק דספד"א מה"ת לקולא לכך ס"ל דאינו בר כרת אלא כשמת בערלותו, מאידך הראב"ד לשיטתיה (עי' בהשגותיו בהל' טומ"מ פ"ט הי"ב ובנו"כ שם) דפסק דספד"א מה"ת לחומרא לכך נקט דכל זמן של נימול הו"ל בחיוב כרת, ודו"ק, (ועיין בהדרת קודש להגרצפ"פ עניני מילה סי' נ' מש"כ בזה באו"א).

ובגמ' קידושין (דף מ"א ע"ב) א"ר יהושע בן קרחה מנין ששלוחו של אדם כמותו שנא' ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים וכי כל הקהל כולן שוחטין והלא אין שוחט אלא אחד אלא מכאן ששלוחו של אדם כמותו. ובר"ן (ט"ז ע"ב מדפי הרי"ף) שם ביאר דנפק"ל מדכתיב תזבח שלא יהיו שנים שוחטין זבח אחד, כדאי' כמ"ד בחולין (דף כ"ט ע"א), ואפ"ה אמר רחמנא ושחטו דמשמע שכולם ישחטו, וע"כ משום שהוא שוחט בשביל כולם ובשליחותם ושלוחו של אדם כמותו עכ"ד (וכ"ה בתוס' הרא"ש), וכוונתו משום דלכאנ' קשה היאך מוכח מושחטו וגו' דשלוחו של אדם כמותו, הרי יל"פ מה שנא' ושחטו לשון רבים, כיון דצריך שכל המנוין ישחטו יחדיו את הפסח שלהם, וקאי ושחטו על מה שנאמר ולקח הוא ושכנו הקרוב וגו' דכה"ג ישחטו יחדיו, עז"א דעל כרחק זה ליתא, דהרי אין שנים רשאים לשחוט זבח אחד, ועכצ"ל דכאשר עושה בשליחותו הו"ל כמותו.

ובחולין תני רב יוסף תזבח שלא יהא שנים שוחטים זבח אחד, תזבחוהו שלא יהא אחד שוחט

אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתני, ובגמ' ופליגא דרבי אליעזר (במס"ש מגיה ר' אלעזר, וי"ל דהיינו משום דר' אליעזר ס"ל במדרש דקאי על מילה), דא"ר"א גדולה תורה שאלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ, והא דר"א דקרא דאם לא בריתי קאי על התורה, היינו דהעולם נברא רק בגין התורה, וכמ"ש בגמ' (שבת דף פ"ה ע"א) יום השישי מלמד שתנאי התנה הקב"ה עם מעשי בראשית ואמר אם אתם מקבלין התורה מוטב ואם לאו אני מחזיר את העולם לתוהו ובוהו, וכיון שכל העולם עומד בזכות התורה, לכן אם לא בריתי זה התורה חקת שמים וארץ לא שמתני, אבל תנא דמתני' דמפרש אם לא בריתי על המילה, ס"ל דאין קיום העולם בגין התורה דייקא, דקרא דיום השישי קאי להא דדרשינן במד"ר (כט, יד) יום השישי א"ר יודן זו שעה יתירה שמוסיפין מחול על הקודש ומכאן לתוספת שבת מה"ת.

ודב"ז אי קרא דיום השישי קאי על תוס' שבת, תליא בפלוגתת הראשונים בדין ספיד"א אם הוא מה"ת לחומרא, דהנה כתב הר"ן בביצה (דף ט"ז ע"ב מדפי הרי"ף) דמה שצותה התורה להוסיף מחול על הקודש היינו חוץ מן הזמן שהוא נזהר בו מן הספק, שאם לא כן לא היה צריך להזהיר על התוספת, דבביה"ש בלא"ה מחויב לשבות דספד"א מה"ת לחומרא, וע"כ דתוס' שבת הוא קודם לזמן ביה"ש. ועפי"ז כתב המנ"ח (מצוה ש"ג אות ט') דנראה מדברי הר"ן דלדעת הרמב"ם דספד"א מה"ת לקולא אין צריך להוסיף קודם ביה"ש, וכ"כ הפמ"ג (סי' רס"א סק"ח בא"א), והנה בהא דדרש יום השישי על שעה יתירה שמוסיפין מחול על הקודש, משמע דצריך להוסיף זמן מבעוד יום דהכי דריש לה יום השישי שמוסיף מבעו"י לשבת, מעתה מבואר דאי ספד"א מה"ת לקולא לא יתכן דיום השישי קאי על חיוב תו"ש, דהרי אין צריך להוסיף מבעוד יום, ורק אי ספד"א מה"ת לחומרא י"ל דעז"א יום השישי להוסיף תו"ש מבעוד יום, ודו"ק.

היוצאמ"ז דאם ספד"א מה"ת לקולא, וזמן תוס' שבת סגי לה בביה"ש א"כ עכצ"ל דיום השישי קאי להא דתנאי התנה וכו', ומינה דאם לא בריתי וגו'

במשנה ובכרייתא בנדרים שם ד"א גדולה מילה וכו' אינו דברי רבי ובלא"ה יש שגרסו שם רבי מאיר (ע' במסורה"ש על המשנה בדף ל"א ע"ב, וכ"ה בהגהות מכת"י), והיינו משום דנאמר יומם ולילה ומילה אינה אלא ביום, דמצות מילה הוא מעשה המילה, ולפי"ז אינו בר כרת אלא כשעברו כל ימיו ולא מל וכהרמב"ם, ומינה דמילת בנו ביום השמיני אינו בכלל עשה שיש בו כרת, לכן לא נח"ל לומר דנתחייב על שנתרשל וכו', לכך אמר טעם אחר על דנתעסק במלון תחילה והו"ל כמזלזל במצות מילה, ודו"ק.

והנה התוס' (פסחים, כ"ו ע"ב, ב"מ דף ל' ע"א) הקשו אהא דשנינו בפרה אדומה דאם עלה עליה זכר פסולה, דכיון דרק בניח"ל פוסל א"כ הא ודאי לא נח"ל להפסיד פרה שדמיה יקרים בשביל דבר מועט, ותירצו דאם היתה כשירה הוה נח"ל לכך אין להכשיר, וכבר דשו רבים בדברי התוס' דמפנ"מ לא נימא להיפך דכיון דפסולה היא לא נח"ל ומש"ה לא נפסלה, וכתבו האחרונים מזה דבכה"ג דהדבר מתהפך מצד לצד אזלינן ביה לחומרא בדאורייתא, דהא באמת שם לא נח"ל שיפסל הפ"א אלא מכח דא"נ דלא מיפסל הוי נח"ל, וא"כ אין לומר דלא ניפסל דא"כ שוב נח"ל וניפסל, ואע"ג דעתה דפסלינן ליה הרי לא נח"ל מ"מ אזלינן לחומרא, (ראה בזכרון שמואל עמ"ס גיטין (דף נ"ד ע"ב, ד"ה עוד נלענ"ד) דהא דבענין דסתרו אהדדי אזלינן לחומרא היינו דווקא בדאורייתא אבל בדרבנן לא, דהך ענין דסתרי אהדדי הוה כמו ספק אי ניזל להאי גיסא או להאי גיסא, ולכך בדאורייתא לחומרא ובדרבנן לקולא עכ"ד עי"ש), וראה באריכות בשו"ת מנחת אלעזר בכמ"ק שהביא דברי התוס' הנ"ל, והביא בשם גדולי האחרונים, דהך מילתא הו"ל בכלל ספד"א להחמיר, (ראה שם בח"ב סי' א' ד"ה והנה, סי' י"ב אות ב', סי' כ"ב אות ה', וראה עוד בספר לשד השמן סי' ז').

והשתא יתבאר לנכון דברי המדרש מה ראה קרח לחלוק על משה, רצ"ל דתינח מה שטען נגד אהרן כי בדעתו היה שהוא ראוי יותר לשרת בכהונה, אבל מה היה לו נגד הנהגת משה עבד ה', עז"א פרשת פרה אדומה ראה שנא' בו אשר לא עלה עליה עול ובתרגום יונתן דתנינן בה עלה עליה זכר פסולה, ואע"ג דרק בניח"ל פוסל, מ"מ כיון

שני זכחים, פרש"י (ד"ה תזבח) לרצונכם תזבחוהו ואמרינן לקמן תזבחוהו כתיב ויש אם למסורה, תזבח משמע דלשוחט יחידי קאמר ולא לשנים מדלא כתיב תזבחוהו, ומדכתיב הוא משמע נמי אזבח שאף הוא יהא יחידי, מבואר דהך דאין שנים יכולים לשחוט זבח אחד נפק"ל מדכתיב תזבחוהו דיש אם למסורה, נמצא דר"י בן קרחה דיליף דין שליחות מקרא דושחטו וגו', היינו משום דאין שנים שוחטין זבח אחד ע"כ דסבר יש אם למסורה. מודעת זאת דהקשו (עיין ר"ן סוף"ק קידושין דף ט"ז

ע"ב מדפי הרי"ף) על הרמב"ם דכיון דספיד"א מה"ת לקולא א"כ אמאי חייבה התורה אשם תלוי על הספק, ותירצו (עיין שו"ת מהרי"ט יו"ד סי' א') דהרמב"ם אזיל לשיטתו (הל' שגגות פ"ח ה"ב) דפסק כמ"ד דחייב אשם תלוי בחתיכה אחת משתי חתיכות (כריתות דף י"ז ע"ב) דהו"ל איקבע איסורא, לכן אע"ג דכל הספיקות מה"ת לקולא באיקבע איסורא אזלינן לחומרא, ובגמ' שם מבואר דטעמא דמ"ד דבעינן שתי חתיכות משום דיש אם למקרא וקרינן מצוות, ומ"ד דחייב אשם תלוי אפי' בחתיכה אחת ס"ל דיש אם למסורת והכתיב מצות.

מעתה יבואר היטב פלוגתתם, דרבי יהושע בן קרחה לשיטתיה דיאלמ"ם וא"כ חייב אשם תלוי בחתיכה אחת, ומינה דספד"א מה"ת לחומרא, וא"כ צריך להוסיף תו"ש מבעו"י ועז"א יום השישי להוסיף מבעו"י על הקודש, וא"כ לא אמרינן להא דתנאי התנה וכו', וא"כ מ"ש אם לא בריתי לא קאי על התורה אלא על המילה, ועכצ"ל דהא דכתיב יומם ולילה היינו משום דהמצוה אינו עצם המעשה אלא שיוסר הערלה שדבר זה הוא ביום ובלילה, וא"כ בכל זמן שלא נימול הו"ל באיסור כרת, ומהי"ט גם מצות מילת בנו ביום השמיני הו"ל בגדר מ"ע שיש בו כרת כנ"ל, דלא שייך בה עוסק במצוה פטמ"ה כנ"ל להאז"ז, על כן פירש בפשוטו של מקרא שנתרשל מן המילה.

אבל רבי לשיטתו דס"ל דספד"א מה"ת לקולא כמ"ש במלא הרועים (ערך ספד"א אות י"ג) להוכיח מכמה ראיות עי"ש, וא"כ סגי בתו"ש בזמן ביה"ש, ובהכרח דקרא דיום השישי קאי להא דתנאי התנה וכו', ומינה דאם לא בריתי וגו' קאי על ברית התורה דעליה עומד העולם, ולא על מילה (ד"ל דהא דתנן

נימול הו"ל בחיוב כרת, ומינה דגם מילת בנו ביום השמיני הו"ל בכלל עשה שיש בו כרת, ולא שייך בה עוסק במצוה פטור מן המצוה, וממילא דמה שנתעכב מרע"ה למול הו"ל חטא ופגם, לכך חלק ואמר כי כל העדה כולם קדושים דבגין כך אינו ראוי להנהגה, ודו"ק.

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט בליל שב"ק העעל"ט

אלא דהנה אמרו חז"ל (שבת דף פ"ח ע"א) עה"פ (שמות יט, יז) ויתיצבו בתחתית ההר, אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, ובתום' שם (ד"ה כפה) כתבו, ואע"פ שכבר הקדימו נעשה לנשמע, שמא יהיו חוזרים כשיראו האש הגדולה שיצאתה נשמתן עיי"ש.

והנה איתא במדרש תנחומא (פר' נח, סי' ג') וז"ל, ולא קיבלו ישראל את התורה עד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית וכו', ואם תאמר על התורה שבכתב כפה עליהם את ההר, והלא משעה שאמר להן מקבלין אתם את התורה, ענו כולם ואמרו נעשה ונשמע מפני שאין בה יגיעה וצער והיא מעט, אלא אמר להן על התורה שבעל פה שיש בה דקדוקי מצות קלות וחמורות והיא עזה כמות וקשה כשאל קנאתה וכו', עיי"ש.

ואפ"ל שזו היתה כוונתם באמרם נעשה ונשמע, רצ"ל דנעשה רק מה שנשמע בתורה שבכתב, אבל תורה שבע"פ לא אבו לקבל, ולכך כשראו אז כי יום אחד הוסיף משה מדעתו, ומכך הבינו שיש כח לחכמים לעשות כרצונם, לא רצו לקבל זאת ולצאת למתן תורה, כיון שלא אבו לקבל התורה שבע"פ, ועל כן כתיב (שמות יט, יז) ויוצא משה את העם לקראת האלוקים וגו', שהוצרך להוציאם בעל כרחם (עי' ירושלמים שקלים א, א).

ולכן היה משה רבינו רשאי לשבור את הלוחות לעיניהם, והסכימה דעת הקב"ה לדעתו, כי עשה כן משום מיגדר מילתא, ומצינו בגמ' ובתום' ביבמות (דף צ' ע"ב) דמיגדר מילתא שאני, ובי"ד

דאם לא היה נפסל היה נח"ל אזלינן לחומרא, משום דספד"א מה"ת לחומרא, וא"כ צריך להוסיף תו"ש מבעו"י ועז"א יום השישי, דלא קאי להא דתנאי התנה, וע"כ דאם לא בריתי קאי על המילה, ולפי"ז צ"ל דמילה שפיר הוי ביום ובלילה כי המצוה הוא שיוסר הערלה, ומעתה כל זמן שלא

בתוה"ק בפרשתן (במדבר יט, א-ב) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל וגו', וראוי לבאר כפל הלשון מה שאמר 'אשר צוה ה' לאמר', ושוב 'דבר אל בני ישראל'. כן יש לבאר מה שנקט הכתוב הלשון 'זאת חוקת התורה' דיותר היה לו לומר זאת חוקת הטהרה וכו'.

במדרש (במדבר"ר יט, ג) אמר שלמה על כל אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה חקרתי ושאלתי ופשפשתי אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז, כג). ודייק בספה"ק ישמח משה דלכאוי' הול"ל ביקש שלמה לידע טעמה של פרה ולא ידע אמר אמרתי אחכמה וגו', ומלשון המדרש נראה כאילו זהו טעמה של פרה כי אמרתי אחכמה וגו', יעו"ש.

ואפ"ל עפ"י דברות קדשו של מרן אדמו"ר זי"ע ממה שנשא בקדשו בחג השבועות תשמ"ד (גרפס בגליוני ד"ת ש.ג. גליון ב' אלפים קפ"ב), ובתור"ק הביא שם לפרש ניעוץ סוף התורה לתחילתה, דהתוה"ק פותחת בכתוב (בראשית א, א) בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ וגו', ומסיימת בכתוב (דברים לה, יב) ולכל היר החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל. ופירש רש"י, ולכל היר החזקה, שקיבל את התורה בלוחות בידיו וכו'. לעיני כל ישראל, שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם, שנאמר (לעיל ט, יז) ואשברם לעיניכם, והסכימה דעת הקב"ה לדעתו (ראה שבת דף פ"ז ע"א), שנאמר (שמות לד, א) אשר שברת, יישר כוחד ששברת, ע"כ. ולכאוי' יש להבין היאך היה משה רבינו ע"ה רשאי לשבר הלוחות מדעתו, הא כתיב (דברים יב, ד) לא תעשון כן לה' אלוהיכם.

עני, ובכל מצב ובכל אופן שהוא מקבל השי"ת את תשובת הרוצה לשוב אליו באמת.

ועפ"ז יבואר סיבת הדבר מה שנתסבב להם לישראל מן השמים שיכשלו באותו מעשה במדבר, אשר לא היתה כי אם בגזירת מלך כמשי"כ רשי"י בע"ז (דף ד' ע"א ד"ה לא), כי לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה אלא להורות תשובה, והיינו כנ"ל דכיון ששיבר משה את הלוחות למדו בני ישראל על כח חכמי התורה שיש בידם לעקור דבר מן התורה, ועל כן קיבלו עליהם גם חלק התורה שבע"פ, ומתוך כך נמשך עליהם מדת הרחמים והחסדים ולזה שפיר מועיל להם תשובה.

והנה נודע עוד מספה"ק (ראה זוה"ק ח"ב דף רל"ח ע"ב; ח"ג דף כ"ו ע"א, ועוד) דהתורה שבכתב הוא בחי' דוכרא, והתורה שבע"פ הוא בחי' נוקבא. ולפי"ז יבוארו היטב מקראי קודש דפרשתן, 'וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר רומז לחלק התורה שבע"פ, וע"ד שכתב המו"ז וזה על דרך שכתב המו"ז (יו"ד סי' א סק"ה) על דברי הגמ' (חולין דף ג' ע"ב) גבי הלכות שחיטה, 'שיודע לומר הלכות שחיטה', דהאי לומר הוא לשון יתר לכאורה, אלא דקמ"ל דצריך לומר ההלכות בע"פ, עיי"ש, והיינו ד'לאמר' רומז על הלימוד בע"פ, וכמו כן זאת לשון נקיבה, ומורה ג"כ על חלק התורה שבע"פ, חוקת התורה, רצ"ל שרק על ידי שיקבלו עליהם בני ישראל את חלק התורה שבע"פ יוכלו לקבל גם כל התורה כולה, כי לולי זאת היאך יוכלו לקבל את התורה, והרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וכיון שיבוא ויכשל בדבר חטא לא יועיל לו עוד תשובה עפ"י תוקף ושורש מידת הדין, ורק מאחר שיקבלו עליהם גם חלק התורה שבע"פ בכך המשיכו עליהם מדת הרחמים והחסד, ומעתה מועיל להם תשובה על כל דבר חטא ועון, ושפיר יכלו לקבל התורה, ולכן לא נאמר 'זאת חוקת הפרה' או זאת חוקת הטהרה, אלא זאת חוקת התורה, להורות שרק בזכות זה יכלו לקבל התורה.

ובא הכתוב כמפרש היאך בא אותו מעשה במדבר על ידם, והלא לא היו ישראל ראויים לכך, אלא כי אשר צוה ה' שכן היה בגזירת מלך עליון שיעשו בני ישראל את העגל במדבר, כדי שמתוך

עוקרין דבר מן התורה ואפי' בקום ועשה (ועי' שו"ת דברי יציב, חו"מ סי' ח'), הוי אומר כי שבירת הלוחות היתה טובה גדולה לבני ישראל, כיון שמכך השכילו לקבל גם את התורה שבע"פ, שכן למד מכך שיש כח לחכמים לעקור דבר מן התורה ואפי' בקום ועשה משום מיגדר מילתא, ואם כן יש ביד הצדיקים גם כח לבטל גזירות רעות, ומתקיים על ידם הקב"ה גזור וצדיק מבטל.

וזהו ענין קישור וניעוץ סוף התורה לתחילתה, דכיון שסיים ואמר 'ולכל המורא הגדול וגו' לעיני כל ישראל' והכוונה על שבירת הלוחות, שמכך למדו חז"ל שיש כח ביד החכמים לעקור דבר מן התורה, ובוזה למדו ישראל גודל מעלת חלק התורה שבע"פ, על כן פתח ואמר בראשית ברא אלוקים וגו', ובראשית נומריקון ב' ראשית היינו חלק התורה שבכתב וחלק התורה שבע"פ, אתוד"ק מרן אאדמו"ר זי"ע.

ויש להוסיף עוד עפ"י דרכו, דהנה נודע מספה"ק בשם האריה"ק (שערי אורה, שער א; משנת חסידים, מסכת השכיבה פ"ג מ"א) שתורה שבכתב הוא בחי' מדת דין, וע"ז נאמר (ירמ' כג, כט) הלא כה דברי כאש נאום ה', ובבחי' מפי הגבורה שמענום (מכות דף כ"ד ע"א), מאידך תורה שבע"פ הוא בחי' מדת הרחמים והחסד, וכדכתיב (קהל' ט, יז) דדברי חכמים בנחת נשמעים. ובבני יששכר (ראה מאמרי השבתות, מאמר ה, אות א) פיר' בזה הפסוק (קהל' ז, יב) החכמה תחיה בעליה, דברי חכמים משפיע חיות ומדת הרחמים וחסד א"ל. וכן הביא מרן אאדמו"ר זי"ע הרבה מדברי הרא"ש (ב"ק פ"ב, סי' ב) לגבי חצי נזק צרורות שוודאי לאקולי אתא, וכי אתא הלכתא לגרועא אתא, עיי"ש.

ואלמלא היו בני ישראל מקבלים עליהם גם חלק התורה שבע"פ, הרי שבכך היו ממשיכים עליהם מדת הדין, ורק מאחר שגרם להם משה שיקבלו גם חלק התורה שבע"פ, בזה המשיכו עליהם את מידת החסד והרחמים.

והנה עפ"י מדת הדין אין מועיל תשובה לחוטא, ורק במדת הרחמים מועיל התשובה, באשר הבורא ית"ש ברוב רחמיו וחסדיו לא בזה ולא שקץ ענות

מטמא מהורים הם אלו שאומרים שהם מאמינים רק בתורה שבכתב שלבסוף יצאו לחרבות רעה ואפיקורסות כאותם הצדוקים והבייתוסים שאבד זכרם מכרם בית ישראל.

על זה אמרו חז"ל במדרש ביקש שלמה לידע מעמה של פרה אמר אמרתי אחכמה והוא רחוקה ממנו, רמז לחלק התורה שבע"פ, שרק על ידי שיחכים האדם ויעסוק בתורה שבע"פ יוכל לזכות לתורה. א"י אמרתי אחכמה שמועיל תשובה, כי הלא אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות (סוטה דף ה' ע"א), וכאשר שב בתשובה הרי זה בחי' חכמה, ואע"פ שוהוא רחוקה ממנו שהרבה לחטוא ולפשוט כלפי הבורא ב"ה, מכל מקום בכל אופן שהוא מועיל התשובה לאדם, והבן.

כך יודע להם שמועיל להם תשובה ולהורות תשובה לרבים.

ולכן קראה הכתוב חוקה, דכיון דהטעם שנסתבב להם אותו החטא היה בכדי לגרום ולהביא לשבירת הלוחות, שמתוך כך ילמדו בני ישראל תוקף וחזק כח חכמי התורה, עד שיקבלו עליהם חלק התורה שבע"פ, שהוא מעורר מדת החסד, וממילא יועיל להם תשובה. ולפי"ז נמצא שבאמת לא חטאו ישראל ואינם צריכים תשובה וכפרה על כך, ואין לנו לפרש כרבי משה הדרשן, על כן הוי מצוה זו כחוק בלי טעם. ועל ענין זה רמזו חז"ל דפרה אדומה מטהר טמאים, רצ"ל שעל ידי כן כל הטמאים שנכשלו בעבירות יוכלו להטהר ולהתקרב אליו ית"ש בתשובה שלימה, ומאידך

יום שב"ק יו"ד דהילולא רבה

בשעה 9:15 נכנס מרן שליט"א להיכל הגדול לתפילת שחרית, מרן שליט"א התפלל כל התפילות לפני העמוד [מרן נכנס כשהטלית מעוטף על ראשו, ולא עם השטריימל כבכל שב"ק]. (בקדיש דרבנן לא אמר מרן שליט"א תיבת 'ברחמי'; בסיום שירת הים, הסמין מרן שליט"א כבנשימה אחת תיבות 'ה' אחד ושמו אחד - נשמת' וכו'). בהנחת הכתרים על הס"ת נתכבד - הרה"ג רבי אברהם שרגא שטיגליץ שליט"א דומו"צ בית מדרשנו בשכונת האתרונג בביתר. בנשיאת הס"ת עד לבימה כובד - הרה"ג רבי ישראל זאב פרידמן שליט"א רב ביהמ"ד שמחה לאיש בירושלים.

בעליות נתכבדו, כהן - הגאון רבי ירמיה כהן שליט"א אב"ד פאריז, לוי - הרה"ג רבי צבי מאיר אינטרטור שליט"א מרבני אנ"ש בירושלים עיה"ק, שלישי - חדב"נ הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א, רביעי - הגאון רבי משה טוביה וייסברגר שליט"א רב ביהמ"ד קהלות יעקב בביתר עילית וגאב"ד בודאפסט, חמישי - הגאון רבי אברהם יהושע רייך שליט"א רב דקהלתנו הק' באנטווערפן.

שישי - מרן שליט"א והורה מרן שליט"א לערוך מי שברך לכל הבחורים נ"י המתעטרים היום בעטרת חכמים בתואר 'מורנו' אחר שעמדו בכור המבחן על למעלה מאלף דפי גפ"ת בידיעה ברורה והבנה מעמיקה, [אחר העליה נערך מי שברך לרגל הולדת הבנות התאומות להר"ר יקותיאל יהודה לנדאו מפעיה"ק (ב"ר יוסף מאשדוד, וח"ר מנחם מענדל בלך מפעיה"ק), להר"ר משה שימון מפעיה"ק (בן הדומו"צ הג"ר יצחק שליט"א, וח"ר שלמה נחמן הרשקוביץ מפעיה"ק), להר"ר משה שמעון קליין מפעיה"ק (ב"ר דוד שלום

אליעזר מלונדון, וחה"ר אלעזר שימון שליט"א מפעיה"ק), להר"ר יקותיאל יהודה פרידמן ממאנסי (ב"ר צבי אלימלך ממאנסי, וח"ר ברוך טורנר ממאנסי), להר"ר אריה שימון מצפת עיה"ק (בן הג"ר יחזקאל שרגא שליט"א דומו"צ בית מדרשנו שפע חיים בדרום עיה"ק צפת, וחה"ר יעקב מאיר קראוס שליט"א שו"מ בישיבה"ק), להר"ר אברהם יהודה קלוגר מפעיה"ק (ב"ר דוד מפעיה"ק, וחה"ר יוסף שלמה קלוגר משגיח בישיבה"ק לצעירים שפע חיים בב"ב), ולהר"ר אשר אייזנבך מפעיה"ק (בן הג"ר חיים יהודה שליט"א ר"מ בישיבה"ק לצעירים דברי חיים פעיה"ק, וחתן הדומו"צ הג"ר שמואל ייגר שליט"א מראשי קרן הצלה ורא"כ חושן משפט במרכז התורה)].

שביעי - הרה"ח ר' אריה ליבוש מארגנשטערן שליט"א ראש הקהל דמאנסי, הרה"ג רבי משה דוד מוטצען שליט"א מב"ב - נכד כ"ק מרן זי"ע, הרה"ג רבי צבי אלימלך לייפער שליט"א מנהל רוחני דישיבה"ק מתיבתא דברי יציב בחיפה - קריאת השם, החתן מורנו אלעזר חיים נ"י בן הרב יוסף פולק מפעיה"ק (ב"ר משה יהודה מפעיה"ק, וחה"ר יעקב גליק מפעיה"ק), החתן מורנו צבי נ"י בן הרה"ח ר' מרדכי אריה טהלר מפעיה"ק (ב"ר יונה מרחובות, וח"ר שלמה אלחנן שליסל מב"ב), החתן חיים עזריאל בלומנטל נ"י, החתן החבר יקותיאל זלמן איימר נ"י, החתן צבי מאשינסקי נ"י, הבחור הבר מצוה אברהם משה נ"י בן הר"ר שמואל בלך מפעיה"ק (ח"ר מרדכי שלמה גבירץ מפעיה"ק), אחרון - הגה"צ אב"ד קהלתנו הק' בב"ב שליט"א, מפטיר - הגאון רבי בן ציון רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק, הגבה - הרה"ג ר' יקותיאל יהודה שליט"א מקרית הבעש"ט - נכד כ"ק מרן שליט"א, גלילה - הרה"ג ר' משה מרדכי מוטצען שליט"א מפעיה"ק - נכד כ"ק מרן שליט"א. אח"כ

התפלל מרן שליט"א מוסף לפני העמוד.

מזונות, וחילק מרן מזונות לבני המשפחה. והביאו אתרוג ודגים כנהוג.

לאחר מכן סיים מרן שליט"א את הש"ס שנלמד ע"י אנשי שלומינו במסגרת 'חברת ש"ס', וסיים מסכת נדה אחר אמר מרן הקדיש הנאמר בסיום מסכת, אח"כ אמר מרן שליט"א הדרן, וזהו תוכנם:

והתרומה כדי שלא יאכלו את חלק הכהנים ויתנוהו להם. ומהי"ט תרומה אינה חמורה כהקדש בכמה דינים, כגון הא דשרי למיכליה בהערב שמש ואין צריך להמתין להבאת קרבנותיו כמו בקדשים, כי התרומה אינו אלא לחמו של כהן אלא שהחמירה עליו התורה לאסרו לזרים כדי שלא יגרע חלקם, וזה שדרשו בתו"כ (פר' אמור ד, יא) מקרא דואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא (ויקרא כב, ז), מסלת את החימים ומקנב את הירק כל שהוא רוצה עי"ש. וזה שאמה"כ ובא השמש ומהר ואחר יאכל מן הקדשים, והכתוב עצמו מפרש טעם הדבר דיכול לאכלו תיכף בבא השמש, כי לחמו הוא, ואינו קדוש ממש כקדשים שצריך להמתין עד הבאת קרבנותיו. ושו"מ שפירש כן הנצי"ב בהעמק דבר שם.

לפי"ז יל"פ דזה שיטת רבי במשנה, משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן דייקא, דמפרש התנא טעם לשבח למה מותרים הכהנים לאכול מיד בצאה"כ, כי התרומה לחם שלהם הוא ואינו קודש ממש. ומתורין קו' התוס' דמ"ש משעת צאה"כ הוא לפרש טעם ההיתר לאכול תרומה מבערב, לפי שהוא תרומתן.

אמנם יש לעורר בזה מהא דא' בפסחים (דף ע"ב ע"ב) דאכילת תרומה עבודה היא, דאמר רבי טרפון שלא בא לביהמ"ד מפני שעבד עבודה, שהיה עסוק באכילת תרומה דאיכרי עבודה דכתיב (במדבר יח, ז) עבודת מתנה אתן את כהונתכם, עשו אכילת תרומה בגבולין כעבודה בביהמ"ק.

אכן בספרי (פר' קרח פיסקא קמ"ז) אחר דרשת רבי טרפון, דריש רבי מהאי קרא לעשות אכילת קדשים (תרומה) בגבולים כעבודת מקדש, מה עבודת מקדש מקדש ידיו ואח"כ אוכל אף אכילת קדשים

אחר התפילה נערך קידושא רבא לכבוד ההילולא רבא דכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע. ולרגל שמחות האופרוף והולדת הבנות לכמה וכמה מאנ"ש. לאחר שקידש מרן על הי"ש, חילקו לכל הקהל

בסיום הש"ס תנא רבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום וכו' אל תקרי הליכות אלא הלכות, וכבר נודע שהתורה"ק סופה נעוץ בתחילתה, וסוף התורה קשור לתחילתה מאימתי קורין שמע בערבין.

בפרשתין וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו', וכבר האריכו לבאר הלשון 'זאת חוקת התורה' שלא מצינו כן בכל מקום.

נתעטר תחילה במילין יקירין של בעל ההילולא זי"ע מה שדרש כ"ק אדמו"ר זצלה"ה (סיום הש"ס ו' טבת תשל"ז) לקשר סוף הש"ס לתחילתה, בריש ברכות, מאימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן. וצ"ב הלשון 'בתרומתן' דהול"ל בתרומה. ובגמ', מילתא אגב אורחא קמ"ל כהנים אימת קא אכלי בתרומה משעת צאת הכוכבים, והא קמ"ל דכפרה לא מעכבא וכו'. והקשו בתוס' (ד"ה והא) דהא תנינא חדא זימנא בנגעים (פי"ד מ"ג) העריב שמשו אוכל בתרומה.

ויל"ב, דהנה נודע שיטת רש"י (יבמות דף פ"ו ע"א) דאיסור אכילת טבל הוא מחמת התרומה שמעורב בו, והתוס' שם (ד"ה מה) הקשו דא"כ לישתרי טבל לכהן, אלא איסור טבל הוא איסור בפני עצמו כדילפינן בסנהדרין (דף פ"ג ע"א) מולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו, בעתידים לתרום הכתוב מדבר ויליף חילול חילול מתרומה. עי"ש.

ויל"פ בשיטת רש"י דמשו"ה איסור טבל הוא מחמת שמעורב בו תרומה, כי איסור תרומה לזרים אינו מפני קדושת התרומה כמו בהקדש שאיסורה משום קדושתה, אלא שבהיות שתחת נחלה בארץ ניתנה לכהנים את חלקם מן התבואות הפירות (ולהלן נרחיבזה), לכן אסרה התורה הטבל

צריכה נט"י. מעתה אליבא דרבי טרפון אין לומר דמש"ה הקילה תורה בתרומה להתירה בהערב שמש מפני שהיא לחמו של כהן. ויש להעיר עוד מלשון הש"ס בכורות (דף כ"ז ע"א) דתרומה קדושת הגוף היא, משמע נמי שיש לתרומה חומר כקדשים, וכן מטין הדברים בכמ"ק (וע"ע אתון דאורייתא כלל ב').

ברמב"ם סוף הל' תרומות איתא וז"ל, כל האוכל תרומה מברך ברכת אותו מאכל, ואח"כ מברך אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לאכול תרומה וכו', שגם אכילת קדשי הגבול כעבודה, שנאמר עבודת מתנה אתן את כהונתכם. ובכס"מ שם ביאר דטעם הברכה ככל מצוה שמברך עליה, וכ"כ במהר"י קורקוס. משמע דאכילת תרומה הוי מצוה מה"ת, דקרא דעבודת מתנה דרשא גמורה היא.

ושם במהר"י קורקוס הביא דבר חידוש, דיש שפירשו מה שדרז"ל (ברכות דף מ' ע"ב) בוידוי מעשר לא עברתי מלברכך ולא שכחתי מלהזכיר שמך עליו, שהכוונה על ברכת אכילת תרומה שהיא מה"ת (וע"ע שפע חיים חידושים ופלפולים לחנוכה סימן קטו אות ד-ה). ולפי"ז כש"כ שהאכילה גופא מצוה מן התורה. ולהאמור י"ל דבזה נחלקו ר"ט ורבי בקרא דעבודת מתנה, דרבי ס"ל דאכילת תרומה אינה עבודה, ורק דאמרה תורה דצריך נט"י כמו קדשים, ופליג על ר' טרפון דס"ל שהוא עבודה, וא"ש שיטת הרמב"ם, דדכיון דקי"ל דנט"י לתרומה מדרבנן (עיין רמב"ם הל' שאר אבות הטומאה פ"ח ה"ח), וממילא בהכרח דקרא דעבודת מתנה כרבי טרפון דאכילת תרומה קרויה עבודה.

אולם בפירוש הרדב"ז מכת"י על הרמב"ם שם, הביא גמ' דפסחים הנ"ל דא"ר טרפון עבודה עבדתי, ועורר ע"ז וכתב, דאין אכילת תרומה מצ"ע כאכילת קדשים, לפיכך אמאי מברך עליה אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לאכול תרומה, וי"ל וציונו שיאכלו התרומה הכהנים ולא זרים, שהדבר ידוע שאם רצה הכהן שלא לאכול תרומה כל ימיו הרשות בידו ולא עבר על עשה, וא"כ היכן ציוה. אלא ודאי כך הוא שציוה שתהיה

בגבולים מקדש ידיו ואח"כ אוכל נמצינו למדין נט"י לתרומה מה"ת עי"ש. וכתב בעמק הנצי"ב שם דרבי פליג על רבי טרפון וס"ל דאכילת תרומה לא איקרי עבודה, וקרא רק להקיש אכילת תרומה לעבודת מקדש להלכותיה אבל לא לעשותה כעבודה ממש. ושו"כ דדרשת רבי אסמכתא בעלמא דהא נט"י דתרומה רק מדרבנן מגזירת ח"י דבר כדאי' בשבת (דף ט"ו ע"א) [וכן הוא בזית רענן ובזרע אברהם וספרא דבי רב ותולדות אדם]. אולם פשטא דמילתא משמע דלרבי הוי דרשא גמורה ולדידיה נט"י לתרומה מה"ת, (ועיין תנוד"א (רבא פט"ז) למדנו רחיצת ידים מה"ת מן משה ואהרן ובניו שנא' בבואם אל אהל מועד ירחצו מים וכו'. וע"ע משך חכמה שמות ל יט. עה"פ ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם. פרש"י והוא מגמ' זבחים דף י"ט ע"ב, בבת אחת היה מקדש ידיו ורגליו. והקשה בשו"ת שער אפרים (סי' מ"ח), מהא דריש מגילה (דף ב' ע"ב) ואימא פרוזים בארביסר מוקפין בארביסר ובחמיסר כדכתיב להיות עושים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה, ומשני אי הוה כתב את יום ארבעה עשר וחמשה עשר כדקאמרת, השתא דכתיב את יום ארבעה עשר ואת יום חמשה עשר אתא את ופסיק. הרי ד"ואת" מפסיק, וה"נ נימא שלא רחצו ידיהם ורגליהם כאחת, כיון שנא' את ידיהם ואת רגליהם. ותי' המשך חכמה, עפי"ד הספרי הנ"ל דצריך נט"י לתרומה, ובהמשך, אי מה להלן קידוש ידיו ורגליו אף כאן ידיו ורגליו, אמרת מקום שצריך ידיו ורגליו מקדש ידיו ורגליו, מקום שאינו צריך אלא ידיו מקדש ידיו. ועל כן אמר ירחצו ממנו אהרן ובניו את ידיהם, בין לעבודה בין לאכילת תרומה, ואת רגליהם לעבודה, ולכן פסיק קרא).

וי"ל דרבי טרפון ורבי פליגי בקרא דעבודת מתנה אם קאי על עצם האכילה, דלרבי טרפון עצם אכילת תרומה עבודה, ולפי"ז תרומה היא בגדר אכילה משולחן גבוה כמו אכילת קדשים, אבל רבי ס"ל דאכילת תרומה אינה עבודה אלא דמ"מ

התרומה מותרת להם עכ"ל. וצ"ב דפתח בדברי הגמ' דפסחים דמשמע דהוי מצוה ועבודה, ושוב כתב דליכא מצוה באכילת תרומה. ותו דאם ליכא מצוה רק למנוע מזר שלא יאכל, למה מברכים עלה דעל מה שהזר אסור לאכול אין שייך ברכה. ואולי ט"ס נפל בדבריו, וצ"ע.

והנה בצפנת פענח (פ"י ממאכ"א ה"כ) ציין דכמה ראשונים כתבו כרש"י דאיסור טבל הוי משום דפתיכא בה תרומה, וציין להתוס' בנדרים (דף י"ב ע"א ד"ה כחלת אהרן) דכתבו דמש"ה תרומה לא הוי דבר הנדור, משום שאין האיסור שבתרומה בא ע"י הפרשה, שהרי קודם לכן נמי היה אסור משום טבל, דהפרשת התרומה אינה כי אם להתיר עכ"ל, וכ"כ בפירוש הרא"ש שם, והיינו כסברת רש"י דעיקר טבל מחמת התרומה המעורבת בו, (וי"ל שאין הכרח דכוונתם שאיסור טבל מחמת תרומה המעורבת בו, אלא דמאחר שסו"ס כבר היה אסור מעיקרא מאיזה טעם שיהיה, תו לא נחשבת התרומה גם לאחר הפרשתה כדבר הנדור, היות שגם קודם ההפרשה היתה אסורה מטעם אחר, וכעין מחזיקין מאיסור לאיסור). וכ"כ בתוס' קדושין (דף ל"ח ע"א ד"ה והוא הדין) שאיסור טבל הוא מחמת תרומות ומעשרות שבו עי"ש. והגאון הנ"ל תלי ליה בפלוגתא דתנאי ביזמא (דף פ"ג ע"ב) אם טבל חמיר או תרומה חמירא. והאריך בכ"ז הגרי"ע באתון דאורייתא (כלל ב') עי"ש.

ויש לבאר שיטת רש"י דאמנם איסור טבל נפק"ל מלא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו וכו', אלא דרש"י מפרש טעמא דקרא דמש"ה אסרה תורה טבל משום התרומה המעורבת בה, ושזה פירש הכתוב ולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו לה', בעתידים לתרום הכתוב מדבר, שבהיות שעתידים לתרום מהם אסרה התורה לאכול את כל התערובת עד שיפריש התרומה.

וי"ל דיסוד פלוגתת רש"י ותוס' תליא בטעם מצות הפרשת תרומות ומעשרות, דהנה כתיב (במדבר יח, יט-כד) כל תרומת הקדשים אשר ירימו בני ישראל לה' נתתי לך וגו', בארצם לא תנחל וחלק לא

יהיה לך בתוכם אני חלקך ונחלתך בתוך בני וגו', כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה נתתי ללויים לנחלה על כן אמרתי להם בתוך בני לא ינחלו נחלה. והרמב"ם (פ"ג משמיטה ויובל הי"א) כתב דבארצות שכיבש מלך ישראל בנוסף על אר"י שניתנה לאבותינו, יש בהם לכהנים וללויים חלק ונחלה, והשיג עליו הראב"ד (שם הלכה י) דא"כ לא יטלו בהם תרו"מ כי הם היו תחת חלק הארץ. והיינו דס"ל להראב"ד דטעם מצות נתינת תרו"מ לכהנים וללויים הוא משום שאין להם חלק ונחלה בארץ כפשטות הכתובים הנ"ל, דמפני אשר לא ינחלו נחלה לכך ניתן להם תרו"מ.

אבל הרמב"ם בסוף הל' שמיטה ויובל כתב טעם אחר על מה שנתן השי"ת לכהנים את לחמם מאת בני ישראל ולא נתן להם חלק בארץ, וז"ל, ולמה לא זכה לוי בנחלת אר"י ובביזתה עם אחיו, מפני שהובדל לעבוד את ה' לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים, שנא' (דברים לג, י) יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל, לפיכך הובדלו מדרכי העולם לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל השם שנא' (שם פסוק יא) ברך ה' חילו, והוא ב"ה זוכה להם שנא' אני חלקך ונחלתך עכ"ל. הרי דטעם מתנות הכהונה הוא משום דכהנים ולויים מצווים להורות לעם ה' דבר ה' זו הלכה, ואם יהיו טרודים בחרישה זריעה וקצירה ושאר עבודות שבשדה, שוב לא יוכלו לעסוק בתורה ללמוד וללמד את בני ישראל על כן לא נחלו נחלה בתוך הארץ, וכענין שאמרו בברכות (דף ל"ה ע"ב) אפשר אדם חורש בשעת חרישה וכו' תורה מה תהא עליה. ולכן לשיטתו דמצות מתנ"כ אין להם שייכות לנחלת הארץ, לכך פסק דגם בארצות שנוספו להם נוטלין שם תרו"מ כדי שיהיו פנויים לעבודת הקודש, וכיוצא בכתב במרכבת המשנה ליישב כן השגת הראב"ד.

וי"ל דאי נימא שטעם מצות תרו"מ הוא תחת חלקם בארץ, א"כ מיד כשגדלה התבואה זוכים הכהנים בחלקם תחת ירושת קרקע הארץ, ולזה

הוא תחת חלקם בארץ י"ל דמשלחן גבוה קא זכו בהו, ויל"ב בזה מה דאיתא בספרי (פר' קרח פ"ס קא קיט) עה"פ בארצם לא תנחל וחלק לא יהיה לך בתוכם אני חלקך ונחלתך, על שולחני אתה אוכל ועל שולחני אתה שותה, והיינו דהתרו"מ משום דבארצם לא תנחל לכך אני חלקך ונחלתך.

עפי"ז יובן מה דפתח רבינו הק' התושבע"פ בהזכרת משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן, דבא ללמדנו ענין זה, דהכהנים אינם אוכלים תרומה בתורת מתנה משולחן גבוה, אלא משלהם אוכלים כי העוסק בתורה הוא המקיים העולם ולכן הו"ל כמציל מזוטו של ים, ובדין נוטל את שלו כי בזכותו העולם קיים.

לכך התחיל מאימתי קורין את שמע בערבין, שכל ישראל לומדים לדעת את זמן קרי"ש מן הכהנים שנכנסים לאכול בתרומתן, כי הכהנים המה המורים לישראל את דרכי ה', וז"ש בערבין ולא בערב, ע"ד שפירש בשושנים לדוד שהכוונה דישנם כמה זמני הערב שמש ואין הכל בקיאות בהם, וצריכין ללמוד מן הכהנים את הזמן הנכון של צאה"כ. לכך כיון דהכהנים מקיימים העולם בתורתם ללמוד וללמד, הכל שלהם כדן המציל מזוטו של ים, וז"ש משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן, וכמ"ש התוי"ט שהתרומה לחמם שלהם היא, כי המה בזרוע באו לקבל חלקם מכח שהמה מקיימים את העולם.

וזהו שאמרו בגמ' מילתא אגב אורחא קמ"ל דכהנים אימתי אכלי בתרומה משעת צאה"כ, דכאן הוסיף התנא לבאר מה דלא שנינו במשנה דנגעים, לאשמעינן הטעם שנכנסין לאכול מיד בהערב שמש ואין הכפרה מעכבת, משום דתרומה אינו כשאר קדשים דלחמו של כהן הוא, והיינו כאמור דהם מקיימי העולם והכל שלהם מדין מציל מזוטו של ים.

לפי"ז מבואר היטב קישור סיום הש"ס לתחילתה, דתנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עזה"ב שנא' הליכות עולם לו וכו'. ויל"פ דכל הליכות העולם

נאסר הטבל משום שחלק הכהן מעורב בו וכסברת רש"י דאיסור טבל כיון דפתיכא ביה תרומה, (ומ"מ עד גמר מלאכה לא חייבה תורה להפריש ולא נאסרו לזה, ונכדי האברך המו"מ מורנו משה מרדכי שיחי' הטיב לבאר דברי מרן זצלה"ה דכוונתו דכאשר התבואה או הפירות נתחייבו בהפרשת תרומה מתברר שכבר מאז נתנה תורה חלק הכהן בגידולים הללו, ודו"ק). אבל אי נימא דטעם תרו"מ כדי שיהיו פנויים לעבודת ה', א"כ אין זה קשור לחלקו של הכהן תמורת נחלת הארץ, ולפי"ז חייב תרו"מ הו"ל מצוה בפנ"ע להחזיק את חיל ה', וממילא דאיסור טבל הוא איסור בפני עצמו, ואינו מצד תערובת תרו"מ. ועד"ז יש לתלות פלוגתת הרמב"ם והרמב"ן (עיי' השגות הרמב"ן לספה"מ שורש יב סוד"ה וכן הדין השני) אם הפרשת תרומה ונתינתה הוא מצוה אחת או שהם ב' מצוות, ודו"ק.

ויש להמתיק דברי הרמב"ם מ"ש דתרו"מ משום דהכהנים והלויים הובדלו לחיל ה', עפי"מ דאמז"ל (גדרים דף ל"ב ע"א) אלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ, הרי דהלומד תורה מקיים את העולם, א"כ ע"י מה שהכהן עוסק בתורה הו"ל כמציל מזוטו של ים דהרי אלו שלו (ב"מ דף כ"ד ע"א), לכך מן הדין לפרנס את הכהן העוסק בתורה שהרי הכל שייך לו ומשלו נותנין לו. והכי נמי בכח עבודת הקרבנות מקיימין את העולם כדאי' בתענית (דף כ"ז ע"ב) אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ עי"ש, ותנן (אבות פ"א מ"ב) על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה וכו'.

וזהו שסיים הרמב"ם שם, דלא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבדו לדעה את ה' וכו', יזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללוים וכו' עכ"ל, כי בזכותו של זה מתקיים העולם, והו"ל כמציל מזוטו של ים.

ולחק טעמא י"ל דאכילת תרומה (אף אי נימא דקרויה עבודה) אינה בגדר משלחן גבוה קזכו, שהרי אדרבה לחמם שלהם הוא שזכו בה הכהנים מדין המציל מזוטו של ים. אבל אי נימא בטעם דהתרומה

וכל המאורעות תלויין באיש השונה הלכות, כי הלומד תורה קנאן להיות שלו מכח שהוא המקיימן, ומהי"ט מובטח לו שהוא בן עוה"ב, דזה מדה כנגד מדה בהיות שהוא גורם לקיים העולם הזה, ניתן לו העוה"ב. ובמאי דסליק ביה פתח התנא, במעלת הכהנים שמקיימין את העולם, מאימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן, ודו"ק, עד כאן תמצית דברי הרב.

*

כ"ק אאמו"ר עמ"ר וצללה"ה פתח לן פתחא, ודברי חכמים כדרכונות וכמסמרות נטועים ואמז"ל מה נטיעה זו פרה ורבה אף ד"ת פריין ורביין (חגיגה דף ג' ע"ב), וי"ל עוד ע"פ דרכו בקודש באו"א.

דהנה מ"ש מרן אאמו"ר וצללה"ה דהתרומה ניתן לכהנים כי זה חלקם כי על ידם מתקיים העולם והו"ל שלהם מדין מציל מזוטו של ים, דהרי אלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ, י"ל דשורש הדבר מהא דאחו"ל (שבת דף פ"ח ע"א, ע"ז דף ג' ע"א) אמר ר"ש בן לקיש מ"ד ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי מלמד שתנאי התנה הקב"ה עם מעשי בראשית ואמר אם ישראל מקבלין התורה מוטב ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו עיי"ש, ולכן דרש ר"א בנדרים שם דהא דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקת שמים וארץ לא שמתי קאי על התורה דהרי כל בריה"ע בגין התורה.

אמנם במד"ר (ב"ר פ"ט י"ד) אי' יום השישי א"ר יודן זו שעה יתירה שמוסיפין מחול על הקודש, ולפי"ז לא דרשינן להא דהתנה הקב"ה במעשה בראשית דקיום העולם תלוי בקבלת התורה, ולפי"ז אין הכרח דמ"ש אם לא בריתי וגו' קאי על התורה. כבר הזכרנו בליל שב"ק דהנך דרשות בקרא דיום השישי תליא בזמן החיוב בתוספות שבת, לפימ"ש הר"ן בביצה (דף ט"ז ע"ב מדפי הרי"ף) וז"ל, ולי נראה כיון שצותה תורה תוספות, צריך להוסיף מחול על הקודש איזה זמן חוץ מן הזמן שהוא נזהר בו מן הספק, שאל"כ לא היה צריך להזהיר על תוספות, וזה על דעת מי שסובר דמאי דאמרינן ספד"א

לחומרא מה"ת היא עכ"ל, וביאר במנחת חינוך (מצוה שי"ג אות ט') דמבואר מדברי הר"ן דלמ"ד דספד"א מה"ת לקולא אין צריך להוסיף תו"ש קודם ביה"ש כי גם מה ששובת ממלאכה בזמן ביה"ש סגי בזה לתוספת דהרי מדין תורה מותר בעשיית מלאכה ביה"ש, ואע"ג דהוי ספק ולחומרא מ"מ אינו אלא מדרבנן, וכ"ה בפמ"ג (א"א סי' רס"א סק"ח) דלשי' הרמב"ם דספד"א מה"ת לקולא סגי בתוספת ביה"ש עיי"ש, והנה במדרש דדרש יום השישי לדין תו"ש משמע דבעינן להוסיף מבעוד יום, שהרי דריש ליה מקרא דיום השישי זו שעה יתירה וכו' דמשמע שיוסיף מזמן שהוא ודאי יום.

ובכך פליגי הנך דרשות, דר' יודן במדרש ס"ל דספד"א מה"ת לחומרא וצריך שיהא התוספת מבעוד יום ודאי כמ"ש הר"ן, לכן שפיר דריש יום השישי זו שעה יתירה שמוסיפין וכו' דהרי חיוב התוספת הוא בזמן יום השישי ודאי, אמנם ר"ל לשיטתיה דס"ל דספד"א מה"ת לקולא (וכאשר הוכיחו הכי בשיטתו ממה דס"ל ביומא דף ע"ד ע"א דחצ"ש מותר מה"ת ודו"ק), וא"כ לדידה סגי בתו"ש בזמן ביה"ש, לכן לא ניח"ל לאוקמי קרא דיום השישי לדרשא דתו"ש, על כן דרש לה להך דתנאי התנה הקב"ה עם מעשי בראשית וכו' ודו"ק.

והנה בסיום הש"ס (תשרי תשל"ז) ביאר מרן אאמו"ר וצללה"ה במ"ד בירושלמי ריש ברכות (פ"א ה"א), ספק קרא קרי"ש ספק לא קרא, נשמעיניה מן הדא הקורא קודם לכן לא יצא ידי חובתו, וקודם לכן לאו ספק הוא ואת אמרת צריך לקרות, הדא אמרה ספק קרא ספק לא קרא צריך לקרות. ובפירוש בעל החרדים הק' דמאי מספק"ל, הא קרי"ש דאורייתא וספיקא דאורייתא לחומרא, ושמא ס"ל כמ"ד בבבלי (ברכות דף כ"א ע"א) דקרי"ש דרבנן, ומבעי"ל כיון שהוא מדרבנן יצא יד"ח מספק, או דילמא כיון שקבלת עומ"ש היא חמירה. א"נ הא גופא מספק"ל אם קרי"ש דאורייתא או דרבנן, ופשיט דיחזור ויקרא דקרי"ש דאורייתא היא, עכ"ד. וכ"כ במראה הפנים דיחזור ויקרא משום דקרי"ש דאורייתא היא.

שהוא ספק לא יצא יד"ח דלקיום מ"ע לכו"ע
ספיקא לחומרא כי צריך לקיימה בוודאות, ודו"ק.

*

והנה בס' נחלי אפרסמון (פר' תולדות) הקשה
בתו"ד, בהא דס"ל לחכמים בע"ז (דף כ"ג ע"א)
דפרה אדומה נקחת מן העכו"ם ולא חיישינן
לרביעה כיון דעכו"ם חס על בהמתו שלא
יפסידנה, דהאך סמכינן על אומדנא זו להתיר
הפרה, הרי בפרה אדומה כתיב למשמרת למי נדה,
דקאי גם על הפרה (כמ"ש הר"ש ופיה"מ להרמב"ם ריש
פ"ד דפרה), מעתה לפימ"ש הרמב"ן בחולין (דף ב'
ע"ב) אהא דמתמה הגמ' הכל שוחטין לכתחלה
ושחיטתן כשרה דיעבד, ואמר רבה בר עולא הכי
קתני הכל שוחטין אפי' טמא וכו' ובמוקדשים לא
ישחוט שמא יגע בבשר, ואם שחט ואומר ברי לי
שלא נגעתי שחיטתו כשרה, וכתב ע"ז הרמב"ן
איכא דקשיא ליה למה ליה ברי לי, כי מספקא ליה
נמי שחיטתו כשרה, דמכדי עזרה רה"ר היא וכו',
וכיון שכן ספק טומאה ברה"ר הוא וספק טומאה
ברה"ר ספיקו טהור וכו', אלא שאין הקושיא כלום
דבמוקדשין בכה"ג לאו בספק טומאה דיינינן דהא
בעו שימור דכתיב משמרת תרומותי, אלא צריך
שיהא ברי לו שהן טהורין ואם לאו אסור להקריבן,
וכ"כ גם הריטב"א שם, דשאני ספק דגבי שמירת
מוקדשים דכיון דבעי למעבד בהו שימור ואפי'
היסח הדעת פוסל בהם לא שרינן בהו ספק שימור,
וכן תירץ רבינו הרמב"ן ז"ל וזה עיקר וכו' עכ"ל,
מבואר מזה דהיכי דבעינן שיהא שמור צריך שיהא
הדבר באופן וודאי, וא"כ היאך שריא לקחת פרה
מעכו"ם מטעם דחס על בהמתו, הרי גם א"נ
דרובא דעכו"ם חסים על בהמתם מ"מ עדיין לא
הוי בגדר וודאי גמור, וא"כ ל"ה בכלל משמרת.

ואולם לפי מ"ש בשואל ומשיב (מהדו"ק ח"ג סי'
פ"ז, וכן במהדו"ת ח"ג סי' פ"ד וסי' קפ"ב, ובמהדו"ג ח"א
סי' קס"ז וסי' רי"ד) דרב"ז אם סמכינן על הרוב
במקום דבעינן שיהא משומר, תליא בפלוגתת
הראשונים בהא דאזלינן בתר הרוב אם הו"ל
כוודאי ובירור גמור או דרק ע"ד הכרעה אע"פ

אולם כגמ' שם מבואר להדיא דרב יהודה מקיל
בספק קרא קרי"ש משום דס"ל דקרי"ש דרבנן. הרי
דלמ"ד קרי"ש דרבנן אינו חוזר וקורא מספק, והוא
דלא כפירוש הראשון של החרדים שאפילו למ"ד
קרי"ש דרבנן פשט הירושלמי להחמיר משום
שקבלת עול מלכות שמים היא.

ודן שם מרן א"א זי"ע דיל"פ ספיקת הירושלמי,
דפשיטא ליה דקרי"ש דאורייתא, אלא דס"ל
כשיטת הרמב"ם דספיד"א מה"ת לקולא, ואמנם
נודע מש"כ החוות דעת (סו"ס קי בבית הספק
בתחילתו) דבספק עשה גם להרמב"ם אזלינן
לחומרא מה"ת, דכללא דמילתא שהתורה דיברה
רק על הודאי עי"ש, וי"ל דהא גופא מיבעי"ל
להירושלמי אם בספק יצא ידי חובתו עכ"פ מה"ת
כפשטות שיטת הרמב"ם, או דילמא דבספק עשה
גם מה"ת אזלינן לחומרא כשיטת החו"ד, ופשט
ליה מדתניא הקורא קודם לכן לא יצא, דאם אינו
אלא מדרבנן הו"ל למתני תקנתא דיחזור ויקרא,
ומדפסיק ותנא לא יצא, משמע שאפילו
מדאורייתא לא יצא.

מעתה לפי"ז יבואר המשך סיום הש"ס
לתחילתה, דכיון דתנא דבי אליהו כל השונה
הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב שנא'
הליכות עולם לו וכו'. והיינו דכל המאורעות
ותהלוכות העולם המה כפופים ומשועבדים
ללומדי התורה וכנ"ל מכ"ק אאמו"ר וצללה"ה,
והיינו משום דקיום העולם בזכות התורה
כדררשינן מיום השישי דתנאי התנה הקב"ה
במעשי בראשית וכו', וצ"ל דלא יתכן דיום השישי
קאי על חיוב תו"ש דהא אין צריך להוסיף מבעוד
יום, דכיון דספד"א מה"ת לקולא סגי להוסיף בזמן
ביה"ש, ומעתה דספד"א מה"ת לקולא א"כ הו"א
דה"ה לגבי קיום מצ"ע אזלינן לקולא ובדיעבד יצא
יד"ח גם אם קרא בזמן ביה"ש, על כן פתח התנא
מאימתי וכו' בשעה שהכהנים נכנסין לאכול
בתרומתן דהיינו בצאה"כ, דכמו דלגבי אכילת
תרומה צריך שיהא וודאי לילה כדי שיצא הכהן
מחזקת טומאה ה"נ לצאת יד"ח קרי"ש, דבזמן

האוחה"ק בראשון לציון חגיגה דף ד' ע"א ד"ה נקטינן, וכן בכללי ס"ס), היוצלמ"ז דאם ספד"א מה"ת לקולא בהכרח דרב הוי בגדר וודאי, אבל אם ספיד"א מה"ת לחומרא וצריך קרא לגופה דאזלינן בתר רוב, הו"ל רק הנהגה ולא בתורת וודאי, ודו"ק.

והנהגה בישמח משה בפרשתן הביא מ"ד במדרש (הובא בקשת יהונתן להגרי"א) דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה, מכאן שפרה אדומה ניקחת משל גוי, ופי' היש"מ דדייק לה מדכתיב בני ישראל ויקחו, משמע שכל בני"י המה לוקחים, וע"כ שהמוכר לאו מבני ישראל אלא עכו"ם, עי"ש.

עוד נקדים נודע מאמר המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע (הובא בבני יששכר, מאמרי ראש חודש, מאמר א, אות ד; מאמרי ניסן, מאמר ד, על דרך הדרוש) בפסוק (במדבר כה, יד) זאת עולת חודש בחדשו, ותוד"ק דהנה ישנם שתי דרכים בהנהגת העולם, יש הנהגה טבעית שעל פיה נקבע סדרי העולם על פי מערכות שמים וארץ ומהלך הכוכבים והמזלות, וכל ההשפעות ועניני העולם מתנהלים על פיהם באופן טבעי. אבל מאידך ישנה הנהגת התורה שהוא למעלה מדרך הטבע, ואין להנהגתה קשר ושייכות לדרכי הטבע כלל, על דרך שאמרו בזוה"ק (פר' תרומה, דף קס"א ע"א) זכאין אינן כל אינן דמשתדלי באורייתא בגין דכד ברא קוב"ה עלמא אסתכל בה באורייתא וברא עלמא. והיינו שמיד בראשית הבריאה נקבע עוד הנהגה לכל הענינים ע"פ התורה שהוא למעלה מן הטבע, ועל ידה אפשר להמשיך שפע ברכה עליונה מעל לדרכי הטבע.

וב' הנהגות הללו נרמזים בתיבת 'זאת', האות ז' רומז על הנהגת הטבע שהוא על ידי שבעה כוכבי הלכת שכל הטבע נשלט על ידיהם וגלגלי המזלות, והנהגת התורה שהוא מעל דרך הטבע רמז באותיות א"ת, שהן כלליות כ"ב אתוון דאורייתא, שעל פיה נברא העולם שיוכלו להמשיך הכל גם מעל דרכי הטבע וכאמור, עכתוד"ק.

זה שאמה"כ וידבר ה' אל משה לאמר זאת כל ענין תולדות שמים וארץ, הכל נגזר מחוקת

שעדיין לא יצא מגדר ספק, דתוס' בב"מ (דף ו' ע"ב, ד"ה קפץ) בהא דתנן התם קפץ אחד מן המנויין לתוכן כולן פטורין, הקשו תימה דלכטל ברובא וליחייבו כולהו במעשר, ובשטמ"ק שם תי' בשם הרא"ש דאפי' אם אזלינן בתר רובא מ"מ לא הוי אלא ספיקא וכיון דעשירי ודאי אמר רחמנא ולא עשירי ספק פטור, וביארו המפ"י דהתוס' לא תירצו הכי משום דס"ל דרוב הוי בירור וודאי שכן הוא, ושפיר אפשר לעשר ע"י ביטול ברוב, והדברים עתיקין. מעתה י"ל דא"נ דרוב הוי בגדר וודאי גמור, א"כ גם היכא דבעינן שמור בוודאי סמכינן על הרוב דהרי בכך הוי ודאות גמורה, עי"ש, (וע"ע לאאמור' וצללה"ה בדברי יציב או"ח סי' קצ"ז סק"כ), ועפי"ז י"ל דהיי"ט דס"ל לחכמים דאפשר לקנות פרה מגוי ממעם דעכו"ם חיים עליה, דאף שאינו אלא בגדר רוב הו"ל כוודאי גמור ובכלל משמרת, ועי"ש בנח"א שם מש"כ עפי"ז, ודפח"ח.

והנה נודע מה שהקשו המפ"י על שיטת הרמב"ם דספד"א מה"ת לקולא א"כ למ"ל כל הני ילפותות (חולין דף י"א) לאשמעינן דאזלינן בתר רובא, תיפק"ל דבלא"ה כל ספק שריא מה"ת, ובשו"ת נחלת יוסף (סי' נ"ה אות י') תירץ די"ל דמאן דס"ל דספד"א מה"ת לקולא לדידיה הני לימודים אתיין להורות דסמכינן על הרוב אפי' לכתחילה וקמ"ל דרוב הוי וודאי גמור דאפי' היכא דאיכא לברורי סמכינן עלה עי"ש, (וכע"ז כתב במלה"ר מערכת ספיד"א אות כ"ה), והדברים מפורשים להדיא במאירי עמ"ס חגיגה (דף ד' ע"א) שהאריך שם בפלוגתת הרשב"א והרמב"ם בדין ספד"א מה"ת, ובתו"ד כתב וז"ל, אלא שיש ראייה לדעת שניה (דספד"א מה"ת לחומרא) ממה שאמרו בראשון של חולין מנא הא מילתא דאמור רבנן ז"ל בתר רובא, ומאי קושיא אפי' תימא דלא אזלינן בתר רובא הני שרו דכל ספק איסור מותר מה"ת, אלא מסתברא ספק תורה להחמיר מה"ת הוא ומש"ה אצטרכינן לרובא, ומ"מ יש לפרש ז"ל בתר רובא לעשותו היתר ודאי שהספק מ"מ אין הדבר ברור בו עכ"ל הזהב, והן הן דברי האחרונים הנ"ל, (וכ"כ גם

מעכו"ם, וצ"ל דמש"ה לא חיישינן לרביעה כי סמכינן ארוב, ואע"ג דבעינן שיהא שמור סגי ברוב דהרוב הוי כוודאי, והיינו דהרי בספק גם בלא"ה מותר מה"ת דספיד"א מה"ת לקולא, מעתה מוכח ממצות פרה אדומה דספד"א מה"ת לקולא, וא"כ עכצ"ל דיום השישי קאי להא דתנאי התנה וכו', ומינה דהעולם ומלואו כפוף לעמלי התורה, ודו"ק.

מחו"ל לחסות בצל הקודש בשבת יארצייט. ושוחח מרן שליט"א עם הנוכחים, והעלו עובדות וזכרונות מכ"ק מרן זי"ע.

בזמר ברוך ה' יום יום נתכבד - הרה"ג ר' אהרן היילפרין שליט"א ראש כולל קאסאן בבית שמש, ברוך קל עליון נתכבד - הרב אברהם ישעי' קובלסקי מירושלים.

תוכן התורה שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בשוה"ט עתיקא קדישא העעל"ט

וחכמים אומרים לוקחין, מאי טעמא דרבי אליעזר וכו' מפני שהגוים חשודים על העבירות ולהחטיא את ישראל, אמר רבי פינחס הכהן בן חמא מעשה היה שנצטרכו ישראל לפרה אדומה ולא היו מוצאין ואח"כ מצאו אצל גוי אחד הלכו ואמרו לו מכור לנו את הפרה שיש לך שאנו צריכים, אמר להם תנו את דמיה ופלו אותה, וכמה הם דמיה בג' או בד' זהובים, אמרו לו אנו נותנים לך, עד שהם הולכים להביא את הדמים הרגיש אותו הגוי להיכן הם צריכין וכו' אמר להם איני מוכרה לכם, אמרו לו שמא להוסיף על דמיה אתה מבקש וכו', ואותו רשע כל שהיה רואה אותם דחוקים וכו', אמרו לו טול לך ה' זהובים וכו' טול עשרה טול כ' וכו' עד שהגיעו ליתן לו אלף זהובים וכו' והלכו להביא לו הזהובים, מה עשה אותו הרשע אמר לגוי אחד חברו בא וראה האין אני משחק ביהודים הללו כלום הם מבקשים אותה ונותנים לי הדמים אלא מפני שלא עלה עליה עול הריני נוטל את העול ונתנו עליה וכו' ואטול את ממונם, כן עשה וכו', וזה היא סימנה כל פרה שלא עלה עליה עול, ב' שערות יש בצווארה במקום שעול נתון וכל זמן שלא עלה עליה עול ב' שערות זקופות הן, נתן עליה עול מיד ב' השערות נכפפים, ועוד סימן אחד יש בה, כל זמן שלא עלה עליה עול עיניה

התורה, כי רק על ידי עסק התורה יש קיום להעולם, ואתיין מדכתיב יום השישי דתנאי התנה הקב"ה במעשי בראשית וכו', דלא קאי על תוס' שבת דהרי סגי להוסיף בביה"ש דהרי ספד"א מה"ת לקולא, ומוכח לה דהרי דבר אל בני ישראל ויקחו אליך וגו', שכל בני ישראל יקחו פרה אדומה, ובהכרח דמותר ליקח פרה אדומה

אח"כ המשיך מרן שליט"א בדברי אגדה קצרים, תוכנם יבוא אי"ה.

ונסתיים קרוב לשעה 2.00. וחזר מרן שליט"א לביתו. השולחן הטהור דעתיקא קדישא נערך בהיכל התורה, והשתתפו בו גיסיו הרבנים שליט"א, בני המשפחה, נכדי כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, וכן נקראו כמה מהצאנזער אייניקלעך וכן כמה מהאורחים שהגיעו

בתוה"ק בפרשתן (במדבר יט, א-ב) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר את בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול.

במדרש (במדבר יט, ג) אמר שלמה על כל אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה חקרת וישאלתי ופשפשתי אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז, כג). ובעין זה בילקוט (בפרשתן, המשך רמז תשנ"ט) זאת חקת התורה רבי יצחק פתח כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, אמר שלמה על כל התורה כולה עמדתי ועל פרשה זו של פרה כיון שהייתי מגיע בה הייתי דורש בה חוקר בה ושואל בה, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני.

ודייק בישמח משה דלכא"ל הול"ל ביקש שלמה לידע טעמה של פרה ולא ידע אמר אמרתי אחכמה וגו', ומלשון המדרש נראה כאילו זהו טעמה של פרה כי אמרתי אחכמה וגו', עי"ש שהאריך ביישוב הדברים.

ואפשר לומר בהקדם מש"כ רביה"ק בבני יששכר (מאמרי אדר, מאמר י) בהני פסוקים לבארם כמין חומר, עפי"ד הפסיקתא (רבתי, פי"ד ס"א) זאת חקת התורה וכו' ילמדנו רבינו פרה אדומה כשהיתה נעשית אם היה מותר לישראל ליקח מן הגוי, כך שנו רבותינו אין לוקחין פרה אדומה מן הגוי כדברי רבי אליעזר,

שבעת הנרות, דאת כל ז' החכמות אפשר ללמוד מן התורה, כי תורת ה' תמימה וכלול בה כל החכמות שבעולם, ודייקא כשילמד את שאר החכמות מתוך יגיעת התורה שנקראת 'פני המנורה', או אז יאירו ויהיה לו לתועלת, יעו"ש.

וכבר האריך בקדשו מרן אאדמו"ר זצלה"ה בשיעור חורש"י (חורש"י פר' בה"ב תשמ"ג), דבתו"ד שהרה"ק בעל בני יששכר מדינוב זי"ע היה אומר, כדי לדעת שאחד ועוד אחד הם שתיים לא הייתי נשען על בינתי, כי אדם עלול למעות, אלא ממה שכתוב בתורה אצל מעשה בראשית ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, ואחרי שעבר יום נוסף נאמר ויהי ערב ויהי בוקר יום שני, אני יודע בוודאות שאם מוסיפים אחד על אחד זה עולה שתיים, עכד"ק. כך אמר אותו צדיק אשר מיותר להאריך על גודל בקיאותו וידיעותיו הנרחבות בכל חכמות העולם, כפי שראיתי פעם בקליינווארדיין אצל חסיד אחד בשם ר' שמשון ספר שלם שחיבר זקה"ק בחכמת האסטרונומיה, למרות זאת אמר שאפילו החשבון הפשוט ביותר בא ממה שכתוב בתורה, הרי לנו שכל ידיעותינו וחכמתנו נובעים מחכמת התורה שכל דבריה אמיתיים ונכונים. מה שאדם חושב מדעת עצמו יכול להיות שהוא כוזב בדמיונו, כמו שרואים אצל אדם עם ראייה חלושה שעל צבע שחור נדמה לו שזה אדום, או על אדם אחד נדמה לו שהם שניים, וכיוצא בזה מזה ילמד האדם שאינו יכול לסמוך בוודאות גם על מה שראו עיניו, רק על מה שהשי"ת יוצר הכל ואדון כל המעשים כתב בתורתו ומסרה למשה רבינו, כי רק זו אמת ברורה.

ומאריך שם מרן אאדמו"ר זי"ע דקוב"ה יחיב חכמתא לחכימין ומאיר עיניהם לראות בחכמת התורה הקדושה לא רק סתרי עולמות העליונים (וכגון שבפסוק בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ נרמז כל חכמת הקבלה, דשם כתוב הדר כל מעשה מרכבה עליונה ומה שראו יחזקאל וישעיה) אלא גם תעלומות הבריאה שבעולם הזה.

וכדוגמא יש להזכיר דבר פלא שהתנא האלקי שמואל היה רופא, ומסופר בש"ס (ב"מ דף פ"ה ע"ב) שפעם נחלה רבי בעיניו, ואמר לו שמואל שיכול להשים לו סם רפואה בעיניו ואמר רבי לא יכולנא (שכנראה היה גם לרבי ידיעה בחכמת הרפואה וידע שאין

שוות וכו', כיון שבאו ליקח אותה וכו' והראו לו את הזהב מיד נכנס וכו' והוציאה להם וכו', התחילו מסתכלים בה ורואים את סימנה וכו' אמרו לו טול פרתך אין אנו צריכין לה שחוק באמך, כיון שראה הרשע וכו' התחיל אומר ברוך שבחר באומה הזו ונכנס לו לתוך ביתו וכו' וחנק את עצמו, כן יאבדו וכו', הא למדת שמכל מקום לוקחים פרה בין מישראל בין מגוי, שלא תאמר כתוב בתורה שלא ליקח הפרה אלא מישראל אלא אפילו מן הגוי מנין ממה שקראו בענין דבר אל בני ישראל ויקחו אליך וגו', ע"כ.

ותו"ד דבעל המדרש דרש לברר אם מותר ליקח פרה אדומה מן הגוי, דהרי איכא למיחש שמא העלה עליה עול שהוא דבר שאינו ניכר, וע"ז הביא רבי פינחס הכהן ראייה מהמעשה דההוא גוי שהכירו חכמים בסימנים המקובלים להם בתורה שבע"פ מסיני, כי אין לך שום חכמה בטבעיית ובמושכלות שאינו נרמז בתורה, כאשר תראה כמה מרחו חכמי האומות סבי רבי אתונא לידע לכמה הנחש מוליד והעלו חרס בידם, ורבי יהושע הוכיח הדבר במישור מן התורה (בכורות דף ח' ע"ב), וכן בכל עניני החכמות והודעת הטבעיים בבעלי חיים, הכל יש בתורה ברמז ובמסורה בתורה שבעל פה.

והנה בכאן נאמר ויקחו אליך, נשמע מזה דמותר ליקח פרה אדומה מן הגוי כאשר יתבאר להלן אי"ה, והנה יקשה לפי"ז הרי המצוה הוא אשר לא עלה עליה עול והיאך סמכין על הגוי, עכצ"ל שיש סימנים מובהקים מקובלים עפ"י התורה ויכולים להתבונן אם עלה עליה עול, והדברים מסורים לחכמי התורה כי אין שום דבר חכמה חסר מן התורה, וזהו שהקדים הכתוב זאת חקת התורה, מכאן תלמוד אשר נחקקו בתורה כל הענין אשר נעשה תחת השמש, ויש בה חקיקות כל החכמות המושכלות והטבעיית, וזהו אשר צוה ה' לאמר שאין צריך לעסוק בשום חכמה רק בתורה, ובעסוק בה יבין האדם על ידה כל החכמות, כבר הרחבתי הדברים בכמה מקומות ובכאן עת לקצר וכו' עי"ש מה שהמתיק עוד בזה בביאור הפסוק.

והחתם סופר זי"ע (עה"ת, פר' בהעלותך; וראה חת"ס על הש"ס נדרים דף פ"א ע"א ד"ה וע"ד) ביאר ברמז הכתוב (במדבר ה, ב) אל מול פני המנורה יאירו

עוד בדבחה"ק.

לכך כאשר הגיע שלמה המלך לפרשת פרה אדומה שנאמר בה זאת חוקת התורה לומר שנחקקו בתורה כל אשר נעשה תחת השמש, כל החכמות והמושכלות וכו' כמו"ש הבני יששכר, על כן ענה שלמה המלך אשר היה החכם מכל אדם, ונאמר עליו (מלכים-א ה, י) ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים, ויחכם מכל האדם וגו', ויוכלו לטעות ולחשוב שלמד אצל חכמי המדעים והשתלם אצלם להשיג את מדעי העולם, על כן הכריז והודיע כי הדבר אינו כן, אלא, כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה אמנם חכמתי והשגתי כל החכמות שבעולם, אולם דעו כי והיא רחוקה ממני, לא עסקתי בהם כלל וכלל, ואדרבה והיא רחוקה ממני מלבנות ח"ו בספרים חיצוניים, וכל מה שהשגתי בכל מדעי תבל הכל רק על ידי עסק התורה אשר האירה לי להבין ולהשכיל בכל החכמות שבעולם, כשכל זאת השיג על ידי זאת חוקת התורה, והבן.

בכוחו לסבול חוזה התרופה), ואמר שימשח לו על גב העין ואמר ליה לא יכילנא, לקח שמואל את התרופה והכנים בתוך קנה חלול ושם את הקנה תחת הכר של רבי ונתרפא, שהיה בוקע כח חוזה הסם והולך דרך עצם גולגלתו ומוחו עד עיניו (רש"י שם). ותרופת פלא שכזאת לא ידועה כלל לרופאי זמנינו עם כל מחקריהם, ומה שהם חידשו לרפא על ידי הקרנות של ליזר ידע שמואל כבר מלפני קרוב לאלפיים שנה לעשות בדרך הטבע. ובנוסף לכך היה גם בקי בחכמת התכונה, ועד שהעיד על עצמו (ברכות דף נ"ח ע"ב) נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעא. ודעת לנבון ניקל ששמואל לא ישב באוניברסיטאות ח"ו ולא הלך להשתלם אצל אומות העולם, אלא שכל זאת למד מתוך החומש, (ועיין ירושלמי ברכות דף ס"ד ע"א, וכי שמואל עלה לשמים, אלא על שם מי יספר שחקים בחכמה, עיי"ש). ויתכן שבפסוק ורפא ירפא נרמז כל עניני רפואות שבעולם, ומה שהם יושבים וחוקרים שנים רבות ולבסוף מעלים חרס בידם ידעו חכמי התורה משני מילים שבתורה הקדושה, יעו"ש

הרה"ג ר' יהודה למברגר שליט"א מקרית הבעש"ט - נכד כ"ק מרן זי"ע.

בזמירות בשוה"ט בעידן רעוא דרעוין התכבדו, ברוך א"ל עליון - הגה"ח רבי יואל נחום מאשינסקי שליט"א רא"כ מנחם ציון בירושלים, דרור יקרא - הרה"ג רבי יחזקאל שרגא שימון שליט"א דומו"צ בית מדרשנו שפע חיים בדרום עיה"ק צפת, שבת היום - הרה"ג רבי נפתלי צבי לייפער שליט"א דומו"צ בית מדרשנו ברחו' רב אשי בב"ב.

מרן שליט"א ניגש לתפילת מנחה (מיד בתחילת התפילה התעטף מרן שליט"א בטלית שאולה).

בפתיחת הארון התכבד - הרה"ג רבי אהרן מוצטען שליט"א מירושלים עיה"ק - נכד כ"ק מרן זי"ע, בעליות התכבדו, כהן - הרה"ג רבי שלמה שטרן שליט"א דומו"צ קהילתנו הק' בחיפה, לוי - הרה"ג רבי צבי אלימלך הורוביץ שליט"א דומו"צ בית מדרשנו דברי חיים בכפר גנים בפ"ת, שלישי - הרה"ח ר' שמואל יעקב פלברבוים משיכון סקווירא, גלילה -

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט בעידן רעוא דרעוין העעל"ט

נאמרו פירושים ורמזים לאין שיעור בדברי שלמה המלך ע"ה, והתורה הק' אין לה סוף וקצבה, ואף אני אענה חלקי בזה.

בילקוט שמעוני (במדבר יח, רמז תשנ"ט) עה"פ ויקחו אליך פרה אדומה, דרשו, פרה זו מצרים שנאמר (ירמ' מו, כ) עגלה יפהפיה מצרים, אדומה זו בבל שנאמר (דניאל ב, לא) אנת הוא רישא דדהבא, תמימה זו מדי. אמר רבי חייא בר אבא מלכי מדי תמימים היו, אין להקב"ה עליהם אלא עבודת אלילים שקבלו

בתוה"ק בפרשתן (במדבר יח, א-ב) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול. והמפו' האריכו למעניתם לבאר מה שאמר 'זאת חוקת התורה', דיותר היה לו לומר זאת חוקת הפרה או חוקת המהרה (ראה אוה"ח הק' ועוד).

ובמדרש (במדבר יח, ג) כל זה ניסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז, כג). וכבר

הופיע מהר פארן, אמר ר' יוחנן מלמד שהחזירה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קיבלוה עד שבא אצל ישראל וכו'. ומבואר במדרש באריכות (ספרי, פר' וזאת הברכה) כשנגלה המקום ליתן התורה לישראל לא על ישראל בלבד הוא נגלה אלא על כל האומות, בתחילה הלך אצל בני עשיו ואמר להם מקבלים אתם את התורה, אמרו לו מה כתיב ביה וכו', הלך אצל בני עמון ומואב וכו', הלך ומצא בני ישמעאל וכו', עי"ש באריכות.

והתמיהה נודעת, הרי כל תכלית בריאת העולם היתה בשביל ישראל, וכדדרשו חז"ל (ב"ר א, ב), בפסוק (בראשית א, א) בראשית ברא אלוקים, בראשית בשביל התורה שנקראת ראשית, ובשביל ישראל שנקראו ראשית, וכמבואר בגמ' (פסחים דף נ"ד ע"ב) שהתורה קדמה לעולם, וא"כ הרי זאת היתה מטרת הבריאה שיתן הקב"ה את התורה לבני ישראל, ומאי טעמא חזר הקב"ה על כל האומות, דבוודאי לא איש א"ל ויכזב ובן אדם ויתנחם (במדבר כג, יט), ולא נעשו כאן דברים כמשחק בעלמא, ואף לא שייד לומר אצל הקב"ה שחזר בו והתנחם על הראשונות.

ומבאר שם מרן אאדמו"ר זי"ע הענין עפ"י מש"כ בספה"ק נועם אלימלך (ליקוטי שושנה, ד"ה שמעתי) לבאר דברי הגמ' (פסחים דף פ"ז ע"א) אמר לו הקב"ה להושע בניך חטאו וכו', אמר לפניו רבש"ע כל העולם שלך הוא העבירים באומה אחרת, ותמוה מאוד שתחת שנביא ימליץ זכות על בני ישראל יאמר להחליפם, וכי בא לקטרג על ישראל. אלא הכוונה שכאשר התאונן השי"ת שאין בני ישראל מתנהגים כראוי, אז שאל אותו הושע האם הגויים טובים מהם, וכי יש לו להקב"ה בכל האומות אומה שמתנהגת טוב יותר מבני ישראל, וכי יש אצל בני אומות העולם שלימות עדינות וטוהר המידות כפי שישנו אצל בני ישראל, וכאשר נתור ונחפש בוודאי ניווכח לראות ולדעת כי אין בכל האומות כאומה הישראלית, והם במצב טוב יותר מכל הגוים. וכדרכו בקודש מאריך שם מרן אאדמו"ר זי"ע לבאר כמה וכמה מאמרי חז"ל במהלך זה יעו"ש.

ויש להסמך לזה מה דהוה מרגלא בפומיה דכ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע להביא מדברי האלשיך הק' עה"פ

מאבותיהם בלבד. אשר אין בה מום זה יון וכו', אשר לא עלה עליה עול זה זו מלכות רביעית שלא קבלו עליהן עול של הקב"ה, ולא דיה שלא קבלה אלא מחרפת ומגדפת ואומרת (תהלים עג, כה) מי לי בשמים. ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אל א"ל עוזר (היינו הקב"ה). והוציא אותה אל מחוץ למחנה מלמד שהוא עתיד לדחוף את שרה של כרך גדול ממחיצתו. ושחט אותה לפניו שנאמר (ישעי' לה, ו) כי זבח לה' בבצרה וגו', אמר רב ברכיה טבח גדול בארץ יהיה וכו'. והמדרש מאריך לבאר כל מה שיהיה לעתיד לבוא בפירוש הכתובים כאן, ותמוה מאוד מה שייכות של פרשת פרה אדומה לכל הארבע גלויות, ומה שיהיה עם בני ישראל לעתיד לבוא.

עוד דרשו שם בילקוט שמעוני, דבר אחר פרה אלו ישראל שנאמר (הושע ד, טו) כי כפרה סוררה סרר ישראל, אדומה אלו ישראל שנאמר (איכה ד, ז) אדמו עצם מפנינים, תמימים אלו ישראל שנאמר (שיר השירים ה, ב) יונתי תמתי, אשר אין בה מום אלו ישראל שנאמר (שם ד, ז) כולך יפה רעיתי מום אין בך. וזהו מדרש פליאה ממש, שמתחיל לדרוש בגנות בני ישראל שסרו מן הדרך כפרה סוררה ונשתקעו בחטא ח"ו, ומיד ממשיך לשבח את בני ישראל שהם תמימים מן החטא, וכולך יפה רעיתי מום אין בך, וסותר עצמו מיניה וביה.

בעומדנו בהאי יומא דהילולא קדישא מוטל עלינו לזכור תמיד ולעורר זכרו של כ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע, ולבקש שזכותו הגדולה תגן בעדנו, ויש להמליץ בדברי הגמ' (ברכות דף ג' ע"ב) אין אומרים בפני המת אלא דבריו של מת, ואפשר לרמוז דקאי על הצדיק שאף שנראה שאינו אתנו, אבל ודאי שרוחו ונשמתו חי וקיים לעולמי עד, וכשם שבחיים חיותו המליץ יושר ועורר זכות על בני ישראל, בוודאי גם כעת עכשיו ממשיך לעורר רחמים על בני ישראל.

- כפי רשעת הגוים הרי שבני ישראל זכאים בדין וטובים מהם עשרות מונים -

ונפתח בדברי מליצת יושר של כ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע שנדפסו בספה"ק שפע חיים רעוא דרעוין (פר' במדבר, מאמר ח-ט), ותוד"ק שם לבאר דברי הגמ' (ע"ז דף ב' ע"ב) עה"פ (דברים לג, ב) ויאמר ה' מסיני בא וגו'

העולם ועד העולם קבע שבכל הדורות יזכו בני ישראל לינצל מן הדין במענה זו.

- פרה אדומה מעשיה בחוץ לרמו על שדנים את ישראל כפי ערך רשעת הגוים -

והנה מרן אאדמו"ר זי"ע באחד מדברות קדשו עמד לבאר מה שנשתנה פרה אדומה מכל הקרבנות שדינים לישחט בפנים העזרה, ואם הוציאן מחוץ לעזרה ושחטן בחוץ הוי שחוט חוץ ונפסל הקרבן וחייב כרת ע"כ, ורק בפרה אדומה מצוותה דייקא לשחטה מחוץ למחנה (זבחים דף כ' ע"ב). ואמנם בגמ' (ע"ז דף כ"ג ע"ב) האריכו בשקלא וטריא אי פרה קדשי מזבח או קדשי בדק הבית, אך למסקנת הגמ' חטאת קרייה רחמנא, וא"כ מפני מה נשתנה דינה להיות נשחט בחוץ דייקא.

וביאר בקדשו עד"נ, דענין שחיתתה בחוץ בא להורות שאף שבני ישראל אינם ראויים מצד עצמם, אך כאשר מסתכלים בחוץ לעומת כל הגוים אשר סביבותיהם, הרי שבוודאי ראויים הם, וכפרה זו נמתק ונמשך בכח פרה אדומה. וודאי שכשבני ישראל נמצאים ברום המעלה, כשהיו ישראל שרויין על אדמתן ובזמן שבית המקדש היה קיים, והיו בני ישראל דבוקים בבורא ב"ה, והיתה קדושת ישראל ברום מעלתה אז היו מסתכלים על מעלתם מצד עצמם, אכן כשגברה הקטרוג על בני ישראל שאינם מתנהגים כראוי, או אז אומר הקב"ה ארדה נא ואראה האם הגוים טובים יותר מהם, וכנ"ל מהאלשיך הק' שבמצב כזה מודד השי"ת את מעלת בני ישראל כפי ערך הגוים, וממילא מוציא לאור צדקנו כי 'ועמך כולם צדיקים' (ישעי' ס, כא).

לאור האמור יבואר לנכון עפ"י פשטות דברי המדרש שפסוק זה של ויקחו אליך פרה אדומה וגו' רומז לארבע גליות, דכיון שגלו בני ישראל לבין האומות שוב מחשב הקב"ה מעשיהם של ישראל לפי ערך רשעות הגוים, וכבר בהיות בני ישראל בגלות במצרים נרמו ענין זה, וכמרומו בפסוק (שמות ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים, רצ"ל שלפי עני מצרים יזכו לעלות, ויהיו כולם נחשבים כצדיקים. וענין זה מצינו בפרה אדומה שכאמור רומז נמי לענין האמור שהקב"ה יביט ברשעת הגוים ויתבונן

(דברים י, טו) רק באבותיך חשק ה' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם בכך מכל העמים כיום הזה, שכשבני ישראל המה ברום המעלה, זוכים הם וה' בוחר בהם מצד מעלתם, משא"כ כשאין הם במדרגה הראויה ואינם מתנהגים כראוי מכל מקום לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב ובוחר בבני ישראל מכיון שהם טובים יותר מכל אומות העולם. וזה"פ באבותיך חשק ה' לאהבה אותם כאשר הם ראויים לפניו על כן בחר בהם בזכות עצמם, אך בזרעם אחריהם בכך בחר רק מכל העמים, כי נוכחים לראות שכל הגוים גרועים עשרות מונים מבני ישראל, אשר כולם הם רשעים ורוצחים וכו', ובכל מצב שהוא טובים הם בני ישראל יותר מאומות העולם.

- חזר הקב"ה על כל האומות לקבוע ההנהגה שבנ"י טובים מן הגוים -

עפ"י ביאר שם מרן אאדמו"ר זי"ע שכבר לפני קבלת התורה ביקש הקב"ה לקבוע ענין זה, שהרי לפי מדת הדין נאמר (איוב ד, יח) הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה, וכמאמר הפיוט 'אראלים לא זכו בעיניו', ואם יקבלו התורה בדקדוק הדין הרי שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז, כ), והמגיד מראשית אחרית קורא הדורות מראש חזה והביט עד סוף כל הדורות כשיפלו בני ישראל מטה מטה ויהיו דור שפל, ובעקבתא דמשיחא כשיהיו בני ישראל בשפל המצב, ועל כן מיד בקבלת התורה נקבע שלא יביט השי"ת על בני ישראל לפי מעלתם, אלא עם זו יצרתי לו תהלתי יספרו (ישעי' מג, כא), ובכל אופן הם בוודאי טובים יותר מכל הגוים, כי הרי כל האומות כולם רשעים ורוצחים בעלי תאוות שפקרו לגמרי, וכשרואים את התנהגות הגוים ברשעות ואכזריות, או אז אע"פ שחבלי משיח גרמו לבלבול השכל ומירוף הדעת עד שרח"ל נפלו בני ישראל מטה מטה, מכל מקום מבקשים אנו מהבורא ב"ה תן בלבנו התעוררות להזכירנו כי יש ה' בעולם ומיד יתעוררו הכל לשוב למוטב.

ולכן במתן תורה חזר הקב"ה על כל האומות שלא יוכל המקטרג לומר שהתורה ניתנה לישראל מצד מעלתם, אלא לקבוע הנהגה זו שבני ישראל המה בוודאי טובים יותר מכל הגוים, והשי"ת שהוא מן

בהתנהגותם האכזרית וכל הטומאות והתועבות שיש בהם, ובאופן כזה איך שלא יהיה הרי שבני ישראל טובים הם עשרות מונים יותר מהם.

ויתיישב בזה ג"כ דברי המדרש שקשין אהרדי, דאמנם היצר הרע מנסה בכל כוחותיו להחטיא את בני ישראל ולהחדיר בהם טומאה, ומביא לפתחם נסיונות הרבה כל כך, אכן בני ישראל הם כפרה סוררה ואדומה מן החטא, אולם או אז אומר הקב"ה הבה ונביט על ישראל לעומת הגויים, דהלא הם שרויים שנים רבות כ"כ בגלות גולה אחר גולה, כשאין לנו לא מנהל ולא מחזיק בעדנו, ואין מי שיעורר את בני ישראל ויזריח בקרבם ויאיר את נשמתם, וא"כ צדקה טענתם שבמצב כזה איך שלא יהיה הם טובים יותר מן הגויים הסובבים אותם, ולכן שפיר דרשו חז"ל במעלתם של ישראל אשר הם 'יונתי תמתי', ומוחק השי"ת כל עוונותיהם עד אשר אין בה מום וכולך יפה רעיתי ומום אין בך.

ובהאי יומא דהילולא קדישא מבקשים אנו שכשם שבחיים חיותו הרבה להליץ זכות על בני ישראל, כן ימשיך הלאה להליץ יושר בעדנו ולהתחנן עלינו כי כבר תש כוחנו, ואחרי גלות ארוכה הנמשכת עוד ועוד, ואעפ"כ עדיין זוכרים בני ישראל כי יש אלוקים שופטים בארץ, וצועקים אל השי"ת לישועה וסומכים ובטוחים רק על השי"ת, ואע"פ שתעו בגלות ונפלו מטה מטה, והיצר הרע מנסה בכח להסירם מדרכי ה', מכל מקום הקב"ה יודע שבני ישראל זועקים רק אליו והוא מליץ יושר על בניו אהוביו עם בני ישראל, וכפי שפירשו צדיקים (ראה לקוטי תורה להרה"ק מטשערנאביל זי"ע בסופו ד"ה פ"א בא אדון, בשם רביה"ק מלובלין זי"ע) הפסוק (משלי ג, לג) אם ללצים הוא יליץ, שכאשר המקטרגים מדברים סרה על בני ישראל, הרי שאו אז 'הוא יליץ', היינו שהקב"ה הוא ימליץ יושר על בני ישראל.

*

- טעותם של בני" במדבר שדימו כי המה נתונים תחת שלטון המזלות -

עוד איתא במדרש (במדב"ר יט, ד) עה"פ ויקחו אליך פרה אדומה, הכתוב בקהלת (ח, א) מי כהחכם ומי יודע פשר דבר, זה הקב"ה שכתוב בו (משלי ג, יט)

בחכמה יסד ארץ, ומי יודע פשר דבר זה הקב"ה שפירש את התורה למשה, חכמת אדם תאיר פניו, א"ר יודן גדול כוחן של נביאים שמדמין דמות גבורה של מעלה לצורת אדם. ותמוה שייכות פרשת פרה אדומה למקרא זה של 'מי כהחכם' וגו', ודרש זה שהקב"ה פירש את התורה לשמה.

והנראה לבאר, ובהקדם דברי רש"י בהמשך הפרשה בשם רבי משה הדרשן (במדב"ר יט, כב) משל לבן שפחה שמינף פלטרין של מלך אמרו תבוא אמה ותקנח צואת בנה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל, ותמוה מאוד מדוע דוקא בפרה אדומה ביארו ענין זה ולא בכל הקרבנות שבאין לכפרה כחטאת וכדו' שלא נאמר ג"כ טעם כזה זולת פרה אדומה.

והנה בספה"ק יערות דבש (דרוש ח') כתב בביאור ענין החטא שנעשה במדבר, שנתגלגל להם מן השמים, וכאשר היה רביה"ק מצאנו זי"ע מכנה אותו המעשה במדבר "די אונטער גיווארפענע מעשה", דלכא"ו הרי זה לא מכבר עברו את הים וירא ישראל את הים הגדול אשר עשה ה' במצרים וגו' (שמות יד, לד), והראו באצבע זה א'לי ואנווהו, וראו את כל האותות ומופתים שעשה עמהם השי"ת ביציאתם ממצרים, ובוודאי לאו בחסרי דעה עסקינן שתוך זמן מועט התדרדרו ובאו עד לידי כפירה בעיקר.

ומבאר שם עפ"י דברי הראשונים שבוודאי ידעו והאמינו בגדלות השי"ת בעולם, אלא שסברו שעד עתה שמשה רבינו היה חי בעולם המשיך הוא את ההנהגה בעולם, והורה להם את הדרך אשר ילכו, ופעל בעבורם בשמים ועורר עליהם מדת הרחמים, ובקע להם את הים וכו', אך כעת כאשר האיש משה אשר הוציאנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו, ונותרו לבד סברו שאין מי שינהל אותם וילמדם בינה, וידעו שהשי"ת ברא עולמו בדרך הטבע, ומתנהג העולם לפי סדר הכוכבים והמזלות, וכמאמר הכתוב (שופטים ה, כ) הכוכבים ממסילותם, וכשם שקבע הקב"ה את הילוך העולם בשבעה כוכבי לכת וכך מסתובבים כל גלגלי המזלות, וכל המשכת השפע לעולם הזה, וכל פעולות העולם לטוב ולמוטב נמשך לפי סדר הנהגת המזלות שנבראו בדרך הטבע, וכפי שמצינו בסוגיא דמזלות

בסוף מסכת שבת (דף קנ"ו ע"א) שלכל יום בשבוע יש מזל, והנולד בחד בשבתא יהא כך ובתרי יהא כך, עי"ש, וכל אחד נולד במזל המיוחד לו, ולכן סברו שצריך לעשות פעולות להמשיך עליהם את הנהגת המזלות, שיביאו עליהם את ההשפעות באופן של חסד ורחמים.

ולכן לקחו את העגל במדבר שהוא ראש המזלות (עי' ש"ך עה"ת, שמות יב, ג; שערי אורה, שער א, ספירה עשירית; ועוד), כשבכך דימו להמשיך השפע עליהם, כי היו בטוחים שההשפעה יכולה לבוא רק על ידי המזלות, כאשר יודעים להמשיך לטובה.

אולם טעות חמורה היתה בידם, כי למסקנת הגמ' בשבת שם אמרו ר' יוחנן ורב שאין מזל לישראל, והנהגת הבורא עם בני ישראל היא למעלה מן המזל, וכדאיתא שם בגמ' מגין שאין מזל לישראל שנאמר (בראשית טו, ד) ויוצא אותו החוצה וגו', אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנונית שלי ואיני ראוי להוליד בן, אמר לו צא מאצטגנונית שלך שאין מזל לישראל, מאי דעתך דקאי צדק במערב מהדרנא ומוקמינא ליה במזרח, והיינו דכתיב (ישעיה מא, ג) מי העיר ממזרח צדק וגו'.

- בנ"י למעלה מן המזל ומסורה התורה ביד כל אחד ואחד -

ומבאר שם הרבי ר' יהונתן זי"ע שמיד במתן תורה הוצרך הקב"ה להורות ענין זה שבני ישראל הם למעלה מן המזל, כי באם היה ההנהגה לפי המזלות לא היה שייך לתת את התורה לכל בני ישראל, כי בעצם כל איש ישראל צריך לגדול לתלמיד חכם ולמדן עצום, ולדעת את כל התורה ולעלות מעלה מעלה בנגלה ובנסתר, ואולם הרי אין האחד דומה לרעהו, כי האחד נולד בעל כשרון וחרף בשכלו ובעל זכרון טוב, ואילו לזולתו אין מעלות אלו, ויש כאלה שאינם בעלי כשרונות בטבעם ואינו מבין או שאינו זוכר את לימודו, וכמה פעמים כבר ניסה להתעלות בתורה ולא עלתה בידו, וכי אפשר לומר שהתורה ניתנה רק לחלק מבני ישראל, רק למוכשרים וחרिפים רק לבעלי ראש טוב וכדו', הרי התורה ניתנה לכל אחד ואחד מישראל, וכדאיתא במדרש (דב"ר ז, ח) שהיו כל שישים ריבוא נשמות

ישראל מעולם ועד עולם עד סוף כל הדורות למרגלות הר סיני, ואם היתה חסרה אפי' רק נשמה אחת לא היו יכולים לקבל התורה, וע"ז אמר ר' יוחנן שאין מזל לישראל, והיינו שכל אחד ואחד מסוגל לזכות לתורה, כי באם יתנהג האדם כראוי וכיאות יגיע להשגות למעלה מדרגתו ולידיעת התורה, שלפתע יפתח שכלו ויפתחו לפניו מעיני החכמה, ויעלה מעלות רמות, וכיון שאין מזל לישראל הרי להשי"ת אין שום נפק"מ אם נולד במזל כזה או כזה, אתוד"ק בתו"ב יעו"ש ביערות דבש שהאריך בזה הרבה בביאור הענין.

בדרך זה יתפרשו דברי רש"י שהביא מהמכילתא עה"פ (שמות כ, יט) כי מן השמים דברתי עמכם, כתוב אחד אומר (שם יט, כ) וירד ה' על הר סיני, הרכין שמים ושמי השמים והציען על ההר, דלכאוי' למה הוצרכו לנס זה, ליתן את התורה באופן שהרכין הקב"ה השמים על הר סיני. ולהנ"ל יבואר שרצה השי"ת להורות לבני ישראל שלא ידמו שמאחר ויש גלגל המזלות, אם כן כל אחד יתנהג על פי המזל, ויאמר האדם לעצמו פטור אני מן התורה, כי הלא ניסיתי כבר כמה וכמה פעמים ולא זכיתי לדעת ש"ס כראוי, ואפי' אין בידי סדר שלם או מסכתא אחת שיוודע אני כראוי, ובתואנה זו ירצה לפטור עצמו. אלא אדרבה צריך האדם לדעת שכאשר מתנהג הוא כראוי בדרכי התורה ועושה ההכנה הראויה ללימוד התורה ומתייגע בתורה, הרי שלבסוף יקבל מתנה מן השמים להשיג השגות גדולות, והרבה היו שהיו להם ראש חלש ולא היו בעלי כשרון ועלו ונתעלו להיות גדולי עולם וגאונים ארץ. וכפי הידוע לנו מפי ספרים וסופרים שהרבה שנתברכו בכשרונות טובים ועכ"ז נשארו עמי הארץ, כי אין הדבר תלוי בכשרונות האדם כי אם במעשיו, וללא סייעתא דשמיא ממילא לא יצליח מאומה, וכשיש לו סיוע מלעילא הרי שאין נפק"מ להקב"ה למי ליתן חכמה ולסייע בעדו, וכל אחד ואחד יכול לזכות לדעת את כל התורה.

- בשנתונים תחת השגחתו ית"ש יתכן הנהגה מהיפך להיפך -

ויבואר בזה מ"ד בחז"ל (כתובות דף ס"ב ע"ב) ת"ר מעשה ברבי יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור,

והיה יוצא מירושלים והיו תלמידיו מהלכין אחריו, ראה ריבה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים, כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה ועמדה לפניו ואמר לו רבי פרנסני, אמר לה בת מי את, אמרה לו בת נקדימון אני, אמר לה בתי ממון של אביך היכן הלך וכו', בכה רבי יוחנן בן זכאי ואמר אשריכם ישראל בזמן שעושין רצונו של מקום אין שום אומה ולשון שולטת בהם, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום מוסרין ביד אומה שפילה, ולא ביד אומה שפילה אלא ביד בהמתן של אומה שפילה.

המתבונן במעשה זה יפלא נוראות, הרי נקדימון בן גוריון היה מעשירי העולם, וכמובא בגמ' (גיטין דף נ"ו ע"א) שפרנס את כל ירושלים קודם החורבן בגדול עושרו, והנה לאחר חורבן בית המקדש נתהפך עליו הגלגל באופן נורא עד שבתו הגיעה לשפלות כזאת שחיפשה ותררה דבר מאכל מבין הגללים, אולי יש שם איזה גרגיר שעורה שלא נתעכל במעי בהמה ובוזה תשקיט רעבונה, הרי היה לו לריב"ז לפתוח בבכי ויללה איך נפלה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, ותחת זאת פותח ואומר 'אשריכם ישראל' מה המעלה הגדולה בכך.

וביאר שם המהרש"א בקוצר אמרים ונרחיב ונבאר דבריו, שאם היתה הנהגה אצל בני ישראל ככל האומות שמתנהלים תחת שלטון המזלות ועל פי הילוך גלגלי המזלות לא תיתכן הנהגה כזאת של מהיפך להיפך, דהיינו מי שהיה ברום המעלה שתוך זמן קצר יפול עד לדיוטא התחתונה, ואעפ"י שגלגל חוזר הוא בעולם ומזלו של האדם יכול להתחלף, אך דבר זה נמשך זמן רב כפי הילוך המזלות, ובתחילה יכול ליפול מעט ואחר זמן יורד עוד מגדולתו, וכך נחלש והולך עד שלאחר זמן רב יפול לגמרי. אך כאשר השי"ת בעצמו משגיח על בריותיו יכול להיות הדבר ברגע אחד מהיפך להיפך, וכאשר ישנו השגחה פרטית הרי שאפי' אם האדם עומד ברום המעלה באם אינו זכאי ח"ו יכול ברגע שלאחריו ליפול מטה מטה עד לתכלית השפלות ולרדת עד לתהום.

מדבר זה נתפעל ריב"ז כל כך וקרא ואמר אשריכם ישראל כי אם היתה הנהגת ישראל כפי המזל לא היה יכול להיות כדבר הזה שעשיר גדול

כל כך ובתו תלך ללקוט שעורים מתוך גללי בהמה, ודבר זה הוא רק יד ה' עשתה זאת, כי בני ישראל אין להם מזל וחלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, והנהגתו של הבורא ב"ה עם בני ישראל הוא באופן של למעלה מן המזל.

- כשנמצאים למעלה מן המזלות מועיל תשובה - והנה כאמור כשהיו ישראל במדבר טעו לחשוב שהמה תחת שלטון המזלות והנהגת המזל, ולכן חיפשו הנהגה שתוכל להמשיך עליהם שפע ולעורר לבבם אל ה', ושכחו ענין זה שבני ישראל אינם תחת הנהגת המזלות, אלא הם מושגחים על ידי הבורא ב"ה בעצמו, ונתונים תחת השגחתו ית"ש, ואפי' אם לפי טענתם נסתלק משה רבינו מבינותם, ואינו שרוי עוד בתוכם, מכל מקום הלא הקב"ה עמהם ומלא כל הארץ כבודו, וע"ד מה שאמרו חז"ל (ראה שמו"ר א, ח) אע"פ שיעקב אבינו מת אלוקיהם לא מת, ובני ישראל מושגחים תמיד ע"י הבוכ"ע, ובכל עת כשצריך האדם לישועה ועומד וזועק ה' הושיעה, הרי שבוודאי יהיה השי"ת בעזרו, הן ברוחניות כאשר מתחנן לפני הבוכ"ע ותן בלבנו להבין ולהשכיל וכו', והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו, והן בגשמיות כשזקוק לישועה בבני או חיי או מזוני רוחי, והוא עומד ומתפלל אל השי"ת, יוכה ותפילתו תתקבל לרצון לפני שומע תפילת כל פה, ואין הדבר תלוי במזל כלל כאמור.

ואשר על כן, על מנת לכפר פגם זה בחטא המדבר, נתן לנו הקב"ה מצות פרה אדומה, אשר היא 'מטהרת טמאים ומטמאה טהורים', והוא ענין של ב' הפכים מהיפך להיפך, כשמצד אחד מטהר את כל הטמאים, ומאידך גיסא מטמא את מי שהיה טהור, וכדברי המהרש"א הנ"ל שהיפך להיפך מורה על השגחת הקב"ה על בני ישראל למעלה מן המזל, וברגע אחד יכול הכל להתפלל מן הקצה אל הקצה, והכל בגזירת א"ל ובהשגחה פרטית, וזה יהיה התיקון לחטאם במה שדימו שנתונים נתונים המה תחת המזל.

וביותר יומתק עפ"י מש"כ הברוך טעם (הפמרה ליו"כ; דרוש לשבה"ג, בהנדמ"ח מכת"י) - שעומדים אנו בסמיכות ליומא דהילולא דיליה - שכאשר נמצאים

תחת שליטת המזלות או המלאכים אין מועיל תשובה, מכיון שהמורד במלכות חייב מיתה, ועל אמר הכתוב (שמות כג, כ-כא) הגה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך וגו', השמר מפניו ושמע בקולו אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם וגו', רצ"ל שתהיו מונהגים ע"י המלאך ובגין כך לא יועיל לכם תשובה, רק כאשר חוסים בצל א"ל השגחת הבוכ"ע לבדו א"ל טוב וסלח אשר יורה חטאים בדרך ופותח שער לדופקים בתשובה, וברוב רחמיו ית"ש מסייע השי"ת לאדם השב להגביהו למעלה מן המזלות כדי שיוכל לתקן את אשר עיוות, ויזכה לכפרת עוונות בשלימות. ולזה לא מהני תשובה לאומות העולם כי אם לבני ישראל, באשר הם נמצאים למעלה משלטון המזלות, יעו"ש.

ויורמו בתפילתנו 'אבינו מלכנו חטאנו לפניך, אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה', שאמנם אנו מתוודים ומודים כי חטאנו לפניך, וא"כ לכאן' היאך יוכל האדם לשוב בתשובה, אבל כיון שאנו אומרים כי 'אין לנו מלך אלא אתה' ואנו יודעים שהשי"ת בעצמו הוא משגיח עלינו והוא מושל בנו, כשאין שום ממוצע בין ישראל להקב"ה, ממילא מהני התשובה.

- ביאור מקראי הקודש ומאמרי חז"ל בפרשתן ע"ד הנ"ל -

לאור כל האמור שבפרה אדומה נתחדש ענין זה של מהיפך להיפך, ולכן מהני תשובה, מעתה יבוארו היטב דברי המדרש שבתחילה דרש דקאי על בני ישראל שהם כפרה סורה אדומה מן החטא, ואעפ"י כן מכיון שמהני תשובה כדילפינן מפרה אדומה, הרי שברגע אחד נהפכו להיות בבחי' 'יונתי תמתי', אשר אין בה מום ותמימה מן החטא. ובפרט כשעושין תשובה מאהבה שאז זדונות נעשין להם כזכויות (יומא דף פ"ו ע"א), ואז הם בבחי' כולך יפה רעיתי ומום אין כך.

ולזה פתח הכתוב ואמר זאת חוקת התורה דייקא, כי כשאומרים לאדם עליך לעסוק בתורה בכדי שתתעלה להיות למדן ותלמיד חכם, לא יתרץ האדם מעשיו לומר מה אעשה ולא עלתה בידי מכיון שלא התברכתי בכשרונות מעת הוולד, וכשניסה והשתדל ולא הצליח גומר בדעתו כי כנראה שאינו

מסוגל לכך, כי לא נולד במזל הראוי. דע"ז תשובתו בצידו אשר זאת חוקת התורה, והתורה הק' מורה לנו שכל יהודי שנולד בנשמה ישראלית ויש בו חלק אלו"ה ממעל יכול להצליח, וכל מי שהוא מזרע ישראל יש לו שייכות לתורה, וזהו חוקת שנחקק לכל אחד ואחד, ויקחו אליך פרה אדומה שכשם שהפרה רומז לענין זה שבני ישראל הם למעלה מן המזל, כמו כן אם יעשה האדם כל מה שביכולתו יווכח לראות כי יש לו שפיר חלק בתורה הק'.

ועל כן דרשו חז"ל עוד והסמיכו לכאן הפסוק מי כהחכם ומי יודע פשר דבר זה הקב"ה שפירש את התורה למשה, כי זה מורה לנו ג"כ ענין האמור דלולי סייעתא דשמיא אי אפשר לו לאדם לזכות לתורה, והיינו עפ"י מה שאמרו חז"ל (נדרים דף ל"ה ע"א) א"ר יוחנן בתחילה היה לומד תורה ומשכחה עד שניתנה לו במתנה, שנא' (שמות לא, יח) ויתן אל משה וגו', וענין זה שהתורה ניתנה במתנה נשאר אצל בני ישראל לדורות עולם.

עתה נתנה ראש ונשובה באר"ה לפרש הכתוב בריש הפרשה זאת חוקת התורה וכאמור שדבר זה יקבע לחוק לכל אחד ואחד, דבר אל בני ישראל ישראל נומריקון י"ש ש"ישים ר"יבוא א'ותיות ל'תורה (מגלה עמוקות פר' ואתחנן, אופן קפ"ו), ולכל נשמה ונשמה ישראלית יש לה חלק בתורה הק', ויקחו אליך היינו שכל אחד יקח לעצמו את מדתו של משה רבינו ע"ה, שאעפ"י שאין לנו שמץ השגה במעלת משה איש האלוקים, וכפי שאין לנו השגה במדרגת מלאך כ"ש וק"ו שאין לנו הבנה והשגה במדרגת משה, אך כן איתא בחז"ל שלולי סייעתא דשמיא אף משה רבינו ע"ה היה משכח תלמודו עד שניתנה לו במתנה מאת הקב"ה, ואם רצה השי"ת היה יכול ליתן התורה גם לאבן דומם להבין ולהשכיל בדברי תורה, ובכן אם יתנהג האדם כדבעי ויהיה כלי ראוי ומוכן לקבל, בוודאי אף הוא יזכה לקבל התורה מפי עוטה אורה.

ולפי"ז יתבארו דברי המדרש כמין חומר, ביקש שלמה לידע טעמה של פרה אמר אמרתי אחכמה, רצ"ל כשרוצה האדם לגדול לתלמיד חכם אפי' אם והיא רחוקה ממני, כלומר שמרגיש וחש שהוא רחוק מן התורה ומדמה שאינו מסוגל ליכור תלמודו

ולהבחן, ואין בכוחו לדעת הכל כי במבטו וכשרונותיו חלוש הוא למאוד, אל יאמר כן, אלא ילמד מפרה אדומה המורה על שבני ישראל המה למעלה מן המזל, ומושגחים ע"י הבורא ב"ה בעצמו, וכשהאיש הישראלי עושה כל מה שביכולתו, יזכה ויחונן אותו הקב"ה דעת ליתן לו חכמה ותבונה, ולזה גם כשחש שהתורה רחוקה ממנו לא יתייאש, אלא אדרבה יתחנן להשי"ת בבכיה שוב ושוב, ויעשה כל מה שביכולתו, כיון שאין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו (ע"ז דף ג' ע"א) ואינו דורש מן האדם שיעשה יותר מכוחותיו, וכאשר יעשה הוא כפי מיסת יכולתו סופו שיזכה לסיוע דלעילא, וזהו טעמה של פרה שכל אחד ואחד בכלל התורה, ואפי' כשכבר נמצא ועומד מחוץ למחנה גם אז אל יתייאש, וידע נאמנה שלכל אחד ואחד יש לו חלק בתורה.

- דברי התעוררות והתחזקות -

בדורנו ניצבים בפני האדם דבר יום ביומו נסיונות קשים הרבה, וצריך הוא להתייגע הרבה בשביל להיות ירא ושלם ולהתנהג בקדושה ובטהרה ואז לזכות לתורה הק', והיצר הרע מתגבר על האדם ומערים לפתחו תמיד נסיונות קשים ומרים עוד ועוד, והרבה צריך הוא להתייגע ולהלחם כנגדו במאוד מאוד, כאשר גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעכב שאור שבעיסה ושעבוד מלכויות, והגלות המתארכת כל כך. אכן מאידך גיסא רואים שישנו סייעתא דשמיא מרובה, ודייקא בשביל שהדור ירוד כל כך רואים בחוש את הסייעתא דשמיא המיוחדת שישנו בעולם, ונתרבו כל כך לומדי ועוסקי התורה בכל העולם כולו, שבכל מקום ומקום ישנם לומדי תורה ההוגים בתורת ה' יומם ולילה, וזה לעומת זה עשה אלוקים, וככל שהדור חלש יותר כן ישנו ריבוי של בקיאים בש"ס ותוס', ועל כן החלש יאמר גיבור אני וידע כל אחד שגם הוא יכול להצליח ולהתעלות.

י"ה זכות אבות יגן עלינו, שלא יבוש המעיין ולא

יקצץ האילן, שנוכל לעשות הלאה כרצון כ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע וכל האבות הק', וכפי שכבר הזכרנו היום ברמז הכתוב (במדבר כא, יח) באר חפרוה שרים, שהכוונה לבאר מים החיים שנחפר על ידי כ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע ולמעלה בקודש האבות הק' שבזכותם נזכה הלאה לגדל דורות שהולכים בדרכם הקדושה, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי תורתך ולומדי תורתך לשמה.

הנה מה נאמר ומה נדבר, אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, בני ישראל צריכים וזקוקים לרחמי שמים מרובים. ומתפללים אנו אשר שומר ישראל ישמור שארית ישראל, וישמור השי"ת את כל בני ישראל בכל מקום שהם בכל מקומות מושבותיהם די בכל אתר ואתר, ויקויים בנו הכתוב (ישעי' יא, ט) לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, וכפי שאני חוזר ומשנן תמיד שצריכים לזכור שלא יעלה בלב האדם חלילה לתלות הדבר בסיבת גוי זה או גוי אחר, וכפי שנדפס השבוע בגליוני דברי תורה מכ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע - אשר מצוה על כל אחד ללמוד זאת - וגם ראו הכל בחוש שהם נתונים ביד הקב"ה לעשות בהם כרצונו, כי הלא אין לשער רח"ל מה היה עלול לקרות לולי השגחתו ית"ש עלינו, וכאשר השי"ת שומר ישראל הרי שלא יארע שום נזק, ועל כן עלינו להזהר שלא ניפול חלילה לתוך הטומאה, המנסה לפתות לבות בני ישראל לתלות כל דבר במקרה וסיבות, כי אם אדרבה להתחזק באמונה פשוטה ולדעת שאין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, כי באמת אין לנו משהו אחר להשען עליו, וצריך לחזק האמונה והדביקות בבורא ב"ה, ובפרט להגודע מהרמב"ם (חלק שלישי, סוף פרק יז, וריש פרק יח) דההשגחה סיבת הדביקות.

יעזור השי"ת ויומשך רחמים וחסדים ולכל בני ישראל יהיה אור במושבותם, אורה ושמחה לכל בני ישראל, ונזכה לגאולה השלימה בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

משה בלומנטל והרה"ח ר' נתן יונה וימר ראשי גבאי המעמדות, והגישו לפני מרן שליט"א את 'ספר

רגעים עילאיים היו בעת סיום הזמר קל מסתתר ולאחר הדלקת ב' הנרות, כשניגש הרה"ח ר' אלכסנדר

המעמדות, בו רשומים כל אלו מאלפי אנשי שלומנו המשתתפים ונותנים דמי המעמדות מדי חודש בחודשו. ועלו הנותנים לזכרון בקודש, מרן שליט"א לקח את הספר אליו, והניח ידיו הק' על גבי הספר משך זמן. בנתיים זמרו המשוררים ניגוני תורה.

אח"כ התקיים 'מעמד כבוד התורה', המשוררים החלו לזמר ניגוני תורה, והתחיל הגה"צ ראש הישיבה ואב"ד קהלתנו הק' בארה"ב שליט"א להכריז את שמות עשרות מתלמידי הישיבה המצטיינים שנתעטרו בתוארי 'החבר' ו'מורינו', על אשר נתייגעו ביגיעה עצומה עד שהגיעו הלום, שיקבלו את תעודות ההצטיינות מידי כ"ק מרן שליט"א בעת יומא דהילולא רבה, עפ"י צוואתו הק' של כ"ק מרן זי"ע שיחלקו ביום היארצייט תעודות למצטייני הישיבה. ה"ה, הב' החבר יחזקאל שלום (ב"ר מאיר) שווארץ נ"י מאשדוד, הב' החבר שלמה בצלאל (ב"ר ידידיה) שנק נ"י מאלעד - שנתעטרו בתואר 'החבר' על היבנחם שמונה מאות דף גפ"ת.

הב' החתן בנש"ק מורינו שמעון (בהג"ר שלום שליט"א) אוברלנדער נ"י מקרית הבעש"ט, הב' מורינו יעקב יצחק (בה"ר חיים רפאל) אייזנבאך נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו מאיר יונתן (בה"ר מרדכי שבתי) אייזנבערגער נ"י מוויליאמסבורג, הב' מורינו חיים יעקב (ב"ר מיכאל אליעזר) גולדשטיין נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו יקותיאל צבי הערש (בה"ר נפתלי) גליק נ"י מלונדון, הב' מורינו חיים אלעזר (ב"ר פנחס) גרוס נ"י מאלעד, הב' מורינו שלום ישכר דוב (בהג"ר אברהם שלמה זלמן) היילפרין נ"י מפעיה"ק, הב' החתן מורינו שלמה יחיאל (ב"ר אברהם) ויזל נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו ברוך (בהג"ר שלמה זלמן) לעמבערגער נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו שאול יחזקאל (ב"ר משה אהרן) לנגסאם נ"י מירושלים, הב' בנש"ק מורינו נחום שמעון (בהג"ר ברוך) מוטצען נ"י מירושלים, הב' החתן מורינו צבי משה (בהג"ר ישכר ברא"ר) רייך נ"י מקרית הבעש"ט, הב' מורינו יוסף מאיר (בהג"ר ישראל משה צבי) בויס נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו משה יהודה לייב (ב"ר חיים) ברנשטיין נ"י מב"ב, הב' מורינו יצחק אייזיק (ב"ר בעריש) גנזל נ"י מבית שמש, הב' מורינו צבי (בהג"ר אפרים) גרין נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו משה (בה"ר יעקב ישראל) דייטש נ"י מירושלים, הב' מורינו מרדכי צבי (בהג"ר יעקב) הרבסט נ"י מקרית הבעש"ט, הב' החתן מורינו יעקב יוסף (ב"ר יהושע צבי) וקסברגר נ"י מב"ב, הב' מורינו צבי (ב"ר יוסף מאיר) ויינברגר נ"י מאלעד, הב' מורינו שמואל (ב"ר מאיר) וינגרטן נ"י מביתר עילית מחשובי סופרי המלך, הב' מורינו אברהם (ב"ר מרדכי אריה) טהלר נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו ישראל חיים יצחק (ב"ר שלמה צבי) טויב נ"י מפעיה"ק, הב' מורינו שמחה בונם (ב"ר משה אריה) כהן נ"י מבית שמש, הב' מורינו אברהם מתתיהו (בהג"ר יעקב שאול) לייזער נ"י מאלעד, הב' החתן מורינו מנחם מענדל ראובן (ב"ר אברהם צבי) לוק נ"י מפעיה"ק, הב'

החתן מורינו שלום (ב"ר שמחה יונה) פולק נ"י מחיפה, הב' מורינו ישכר (ב"ר יחזקאל ברא"ר) רייך נ"י מקרית הבעש"ט, הב' מורינו אפרים פישל (בהג"ר שלמה) שטרן נ"י מחיפה, הב' החתן מורינו אליעזר (בה"ר אליהו יוסף) שפיצר נ"י מפעיה"ק, - שנתעטרו בתואר 'מורינו' על היבנחם אלף דפי גפ"ת.

ועברו התלמידים המצטיינים לקבל תעודת 'חבר' ו'מורינו' מידי מרן שליט"א, שהאציל עליהם מברכות הקודש בברכה לעלות מעלה מעלה בתורה ויר"ש.

בהמשך הכריז הגה"צ אב"ד קהלתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א את שמות האברכים המצויינים והמופלגים מאלו שלומדים במסגרת כולל ש"ס ומפעל הש"ס שסיימו כל הש"ס במבחנים החודשיים, לקבל תעודות ע"י קרן הפרסים 'שפע חיים ותורה', ה"ה,

הרב שרגא שמואל בלומנטל משגיח בישיבה"ק (ב"ר יהושע פאלק ז"ל, וחתן להבחל"ח הג"ר אליעזר אסטרייכר שליט"א מב"ב), הרב עמרם גרין מפעיה"ק (בה"ר אהרן מרדכי מפעיה"ק, וח"ר חיים המרמן מפעיה"ק), הרב מיכאל דייטש מפעיה"ק (ב"ר שלמה דוד מפעיה"ק, וחתן להבחל"ח הרב שמואל לנדאו ז"ל), הרב בנש"ק יקותיאל יהודה לייפער מפעיה"ק מטובי סופרי המלך (בן הק' הג"ר מרדכי שמואל זצ"ל הי"ד), הרה"ג ר' ניסן רייך שליט"א ראש כולל ידיעת הש"ס בכוללי הש"ס פעיה"ק (בה"ר אריה ליבוש מפעיה"ק, וחתן הג"ר בן ציון רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק), הרב בנימין זאב שווארץ מקרית הבעש"ט (בהג"ר יהודה משה דוד מפעיה"ק, וחתן הג"ר יעקב הרבסט מק. הבעש"ט), הרה"ג ר' יקותיאל יהודה שימון שליט"א רא"כ מפעל הש"ס במרכז התורה (בהג"ר יחזקאל שרגא דומו"צ בית מדרשנו בדרום עיה"ק צפת, וחה"ר נפתלי צבי מרמורשטיין מפעיה"ק), והרב מאיר שפיצר מחיפה (בה"ר אליהו יוסף מפעיה"ק, וח"ר יעקב אריה ברגר מפעיה"ק, שנבחנו על כל הש"ס תלמוד בבלי. וכן הרה"ג ר' שמעון קעניג מפעיה"ק (ב"ר שמשון מביתר, וחתן הדומו"צ הג"ר יצחק שימון שליט"א רא"כ אורח חיים במרכז התורה), והרה"ג ר' שמעון יוסף אליאס מביתר עילית (בהג"ר אברהם מאיר מב"ב), שנבחנו על כל ד' חלקי שו"ע. וניגשו האברכים לקבל את התעודה מידי הקודש.

לאחמ"כ הכריז את האברכים מקבלי תעודות הוקרה עם פרסים מכובדים לאברכים שנבחנו במבחנים המיוחדים במסגרת התוכנית שהקים כ"ק מרן שליט"א 'קרן ידיעת התורה', ה"ה הרב יוסף דוב כהן מב"ב, הרב לוי יצחק קץ מהר יונה, הרב אליעזר הערש שליסל מיוניאן סיטי (ב"ר יצחק יוסף מיוניאן סיטי, וח"ר יעקב קנאפלער מיוניאן סיטי), שנבחנו על כל סדר מועד, הרב ברוך מאיר ברוך מב"ב, והבה"ח בנש"ק החבר שמואל אלכסנדר הלברשטאם נ"י נכד כ"ק מרן שליט"א, מבחירי תלמידי ישיבתנו הק' מתיבתא דברי חיים פעיה"ק בן הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א, שנבחנו על כל סדר נשים. מרן שליט"א נתן

להם תעודות הוקרה, [כן קיבלו מענק מיוחד בסך עשר אלף ש"ח, ע"י קרן הפרסים שפע חיים ותורה].

בברכהמ"ז על הכוס כיבד מרן שליט"א את גיסו חדב"נ כ"ק הגה"צ גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א. תפילת ערבית התפלל לפני העמוד - הרב מרדכי שבתי אייזנבערגער מוויליאמסבורג. לאחר תפילת מעריב ערך מרן שליט"א הבדלה, בהגבהת הכוס התכבד - הרה"ח ר' אריה ליבוש מורגנשטרן שליט"א. לאחמ"כ עברו קהל האלפים לברכת פרידה, ולאמירת א גוט וואך, שנמשך למעלה משעה. וחזר מרן לביתו.

יום ראשון פר' בלק י' תמוז

אחר תפילת שחרית נערך שמחת הברית לבן הר"ר שמעון רוזנברג מפעיה"ק (ב"ר יהודה ליב מיוניאן סיטי, וחתן הג"ר אפרים גרין שליט"א מנה"ר דישיבת היכל התורה ומטובי סופרי המלך).

בשעה 11:00 בצהריים יצא מרן שליט"א לעבר חלקת מחוקק ספון מקום ציונו של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בחלקת צאנז בבית החיים שבשכונת ותיקין. ונכנס מרן שליט"א לאוהל ונעמד ליד ציון המצוינת (מרן לא אמר התפילה שאומרים בבית החיים כשלא היו שלשים יום, אחר שהיה שם בעת סתימת הגומל בהלווית המשב"ק הרה"ח ר' יצחק אייזיק מאיר זלמנוביץ זצ"ל). מרן שליט"א הדליק את נר התמיד הדולק תמיד באהל הקדוש, וכן עוד ב' נרות גדולים ע"ג הציון. לפני אמירת התהלים הגישו מנהלי ישיבתנו הק' לצעירים שפע חיים צאנז בב"ב הרה"ח ר' מאיר צבי בלומנטל הי"ו והר"ר משה אליעזר שמעון הי"ו, את ה'קויטלעך באטל' המיוחד בה הונחו אלפי הקויטלעך של אנ"ש די בכל אתר ואתר, שהרימו תרומתם קודש למגבית המיוחדת שנערכה לטובת ישיבתנו הק' לצעירים שפע חיים בבני ברק, למען יוזכרו לטובה ולברכה ולהפקד בדבר ישועה ורחמים ע"י מרן שליט"א ביוםא רבה הדין ובשעה נשגבה זו, ובמקום קדוש זה - ליד הציון הק'.

מרן שליט"א פתח באמירת התהלים מקאפיטל צ' ועד גמירא. ע"ג הסטנדר הונחו לפני מרן שליט"א קוויטל של חולי אנ"ש, וכן של המצפים לישועה, כשלצד זה גם היה מונח על הסטנדר משך כל אמירת התהלים ה'קוויטלעך-באטל'.

בכל שעת אמירת התהלים שררה אורית התעוררות גדולה בהקהל, בשומעם את מרן שליט"א מעורר בקול בכי לישועת הכלל והפרט. גם הקהל הרב שהצטופפו מחוץ לאהל הקדוש, שמעו והצטרפו לתפילות הקודש ע"י מערכת הגברה שהוקמה והוכנה מבעוד מועד.

לאחר האמירה שנמשך למעלה משעה אמרו היה רצון שלאחר אמירת תהלים, בקול יללה ותחנונים, ואמר מרן קדיש יתום. כן אמרו אותיות שמו של מרן

זי"ע בקפיטל קי"ט מתמניא אפי, וכן אותיות נשמה. הרה"ח ר' אריה ליבוש מורגנשטרן שליט"א אמר תפילת א"ל מלא רחמים, לאחריה אמרו קפיטל ק"ל, ואמר מרן שליט"א קדיש, וניגש מרן שליט"א ונשען על ציון הקדוש. איה העט והסופר שיתאר רגעים אלו בהישמע קול הבכי של מרן שליט"א בהתחננו אל אביו שיעתיר לפני כסא הכבוד בבקשת רחמים ותחנונים על עדתו ועל עדת כל ישראל הנתונים במצור ובמצוק מחבלי משיח הקשים והמרים שעוברים עלינו, ונמשך משך זמן רב.

בסיום הניח מרן שליט"א אבן על הציון הק'. אח"כ ניגש מרן שליט"א לציון הרבנית הצ' ע"ה, מרן שליט"א הדליק ב' נרות, ולאחמ"כ נשא שם תפילה חרישית משך זמן, אחר הניח אבן על הציון. ויצא לאחוריו מהאהל. וחזר לקרית צאנז.

אח"כ הפריש מרן שליט"א מיד סכום הגון לצדקה עבור כל המוסדות הק' העומדים שם בבית העלמין להתרים ולקבל נדבות אנ"ש לטובת כ"ק מרן זי"ע וקיום צוואתו.

כינוס 'הנאמנים' לטובת 'קרן הצלה'

בשעות אחה"צ של יום העלייה לציון הקדוש של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע. באו והתכנסו הנאמנים הנכבדים - 'דעם רבי'נס נאמנים', אנשי-שלומנו הנכבדים שנדבה רוחם אותם להרים תרומה נכבדה וגבוהה למען 'קרן הצלה' - להצלת היכלי הכוללים והישיבות בחצר קדשנו. זו להם השנה השנייה שהם מתייצבים בתרומה נכבדה והיום הזה נקבע להוקירם ולהעריכם.

את ההתכנסות המפוארת, סביב השולחנות הערוכים בסעודת הילולא מלכותית ונדיבה, הנחה ופתח הרה"ח ר' בערל שטמר הי"ו שייקר את תומכי ומצילי התורה, והזכיר בראש את כללות אנשי-שלומנו, אלפי מסורי לבב אשר נענו לבקשת הקודש והצטרפו שנית ל'קרן הצלה'. כן נשמעו דברי ברכה מפי העסקן הרה"ח ר' בר יוחאי שמעון הי"ו בשם מנהלי ועסקני מוסדותינו הק' די בכל אתר ואתר.

את המעמד הנעימו בקול שיר וזמר, מקהלת 'אזמרה', יחד עם בעל המנגן הר"ר עוזיאל דייטש הי"ו ובליווי הר"ר עמרם גרין הי"ו.

משך כשעה ומחצה הפליגו המשתתפים החשובים אחורנית במנהרת הזמן, בתוכנית האור-קולית המטלטלת 'המלאך הגואל' על 'המלאך הנגאל' - לרגל שמונים שנים לשחרורו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע מגיא ההריגה. התוכנית שהופקה בהפקה כבירה על-ידי הרה"ח ר' משה גליק הי"ו, הונחתה ברהט רב על-ידי המרצה וההיסטוריון הנודע הרב ישראל גולדווסר שליט"א ושילבה קטעים נדירים, חשיפות מרטיטות ועדויות בלתי נתפסות בתחנונות חייו של אותו צדיק וקדוש, מלאך האלוקים, אשר גם בתוך התופת ומתוך האובדן הנורא, החזיק בכיסא הכבוד אשר השתרבב אליו עד למעמקי אושוויץ ומיד לאחר

מכן ניער עפר והתגבר כלביא על אסונו האישי הנורא - למען הקמת העולם היהודי שלאחר המלחמה, כפשוטו ממש.

בחרדת הקודש קיבלו המשתתפים את פני הקודש, כ"ק מרן שליט"א שהופיע באורח נדיר, ביום העלייה לציון הקדוש, על מנת להאציל מברכות קדשו ולהוקיר את הנאמנים לו במסירות.

בנוכחות הקודש נשמעו מילותיו המנסרות של המשפיע הגה"צ רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א אב"ד לעלוב ב"ב שחתך בקרום המכסה את הלבבות, להעיר את הלב ואת הנפש על מנת שכל אחד ואחד יתעורר להתייצב ללא כל עיכוב, למען הסרת העול הכבד והקשה מעל לוח ליבו הטהור של אבינו רוענו כ"ק מרן שליט"א.

דבריו עשו רושם גדול, כאשר לאחר מכן מילאו המשתתפים את כתב התרומה יחד עם 'פתקא דרחמי' עם שמותיהם ושמות צאצאיהם.

בזה אחר זה עלו ה'נאמנים' והתייצבו מול פני הקודש והגישו את התחייבותם יחד עם פתקא דרחמי, כשכ"ק מרן שליט"א העניק לכל אחד תשורת קודש של הערכה, זמירות לשבת קודש בהדפסה מיוחדת לכבוד הנאמנים - עם פתגמי קודש וסיפורי הוד מבעל ההילולא, כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע - בכריכת עור מהודרת, כאשר התומכים בסכומים גבוהים יותר, זכו לקבל אף מגש וכוסיות מוכספות לשולחן השבת. כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א האציל על כל אחד ואחד בפרטיות מברכות קדשו לשפע ברכה והצלחה.

יום שני פר' בלק י"א תמוז

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה יוסף שמעון נ"י בן הרה"ג רבי פרץ טוביה בינדר שליט"א דומו"צ קהלתנו הק' בבית שמש (ב"ר חיים מרדכי מב"ב, וחתן הג"ר בן ציון רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק), להבחור הבר מצוה אברהם בנימין בינוש נ"י בן הר"ר מאיר כץ מברכפלד (בן הג"ר ישראל אריה מפעיה"ק), ולהבחור הבר מצוה משה נ"י בן הרב חיים שווארץ שו"מ בשיבה"ק מתיבתא דברי יציב בחיפה (ב"ר שמואל מב"ב).

אחר התפילה הגיע מרן שליט"א לניחום אבלים על פטירתו של המשב"ק הנערץ הרה"ח ר' יצחק אייזיק מאיר זלמנוביץ זצ"ל, וישבו שם אחיו הרה"ח ר' שמואל נטע הי"ו מב"ב, והרה"ח ר' אברהם הי"ו מצפת עיה"ק, וכן בניו הרה"ג ר' דוד שליט"א משגיח בשיבת היכל התורה פעיה"ק, והר"ר מרדכי הי"ו מפעיה"ק, מרן שליט"א ניחםם בדברי תנחומים ונביא כאן מתוכן השיחה:

אחיו הרב שמואל נטע: על ר' אייזיק מאיר אפשר לומר 'אשרי משכיל אל דל'...

בנו הרב דוד: זקני הרב מעכו זצ"ל בהקדמת אחד מספריו כתב על אבי בין התוארים 'חכם להטיב לכל'...

מרן שליט"א: זהו הגדרה נכונה וקולעת... 'המשכיל בעת ההוא ידום', כמה שמדברים יש עוד הרבה מה לספר עליו... לא הכל יודעים... יותר ממה שיודעים אין יודעים, אבל בשמים יודעים וזוכרים הכל...

אחיו הרב שמואל נטע: לר' אייזיק מאיר יש חלק בחיים הרוחניים של הרבה אברכים, תמיד היה מתעניין ומחזק ומשתדל לעזור כמה שהיה יכול.

בנו הרב דוד: אחי ר' משה יושב באמריקא, וגם שם באים הרבה לספר מזכרונותיהם.

אחיו הרב שמואל נטע: הוא נולד עם לב רך... אני זוכר אותו מגיל הילדות, תמיד היה א וואויל קינד... תמיד היה מתפלל כמו 'חסידישע איד'...

בנו ר' מרדכי: הוא השתדל תמיד לחיות עם המציאות, ואף שלא אהב להסתייע באחרים, אבל בשנים האחרונות שהבין שזה נצרך מאד מחמת חוליו, אמר שזהו רצון ה' ובכלל של ונשמרתם מאד לנפשותיכם.

בנו הרב דוד: פעם לאחר שמרן שליט"א ביקר אצלו, התבטא לאחד לנכדיו ואמר, אני מתפלל שיסוריו של מרן שליט"א יעברו אלי, כי כשמרן שליט"א סובל מלבד הצער שיש לו בזה, הרי זהו גם סבל וצער עבור כל העדה, מה שאין כן כשהוא סובל יסורים...

מרן שליט"א: כשהוא עוד היה ילד, בשנת תשכ"א, אמר מרן אדמו"ר זי"ע עליו שהוא חסיד... מחמת איזה מעשה.

בנו הרב דוד: אבי אמר פעם לר' שמואל צבי ארנפלד, אם תראה בבידעם של אביך (הרב חיים יעקב ז"ל) שק מלא עפר, תדע שאני הכנסתי זאת לשם בילדותי... זה היה עפר מהמקום שמרן זי"ע הלך שם, ושאלתי את אמי ע"ה אם יש בזה קדושה, ואמרה לי שכן, ולכן הכנתי לי אז את החול הזה כדי שיקברו אותי עם זה... השגות של ילד קטן...

בנו ר' מרדכי: בכל שבוע כשחזר לביתו לאחר הטיש אצל מרן שליט"א, לא היה פונה לישון, אלא היה לומד עוד כמה חסידישע ספרים, וגם חוזר על התורה שאמר מרן, ורק אחר כך הלך לישון כמה שעוד הספיק.

בנו הרב דוד: בכלל לא היה אצלו כזה מושג להישאר במיטה... אם היה מתעורר תיכף היה קם ונכנס לסלון, ואפילו אם זה היה בשעה אחד בלילה, ואם נהיה בחזרה עייף, היה חוזר למיטה, אבל לא נשאר במיטה כשהוא ער.

מרן שליט"א: בן כמה היה אביו הרב מעכו זצ"ל?

אחיו הרב שמואל נטע: בן שמונים ושש.

מרן שליט"א: הוא היה תמיד אדם חלוש...

אחיו הרב שמואל נטע: כשהיה חלש היה שוכב במיטה עם איזה ספר שו"ת...

בכל ערב שבת היה נשכב במיטה עם ערימה של ספרים להכין דברי תורה לשבת...

זכורני מילדותי, כשהתגוררנו בעכו, היתה הסוכה שלנו במקום גבוה, והוא עלה כמעט תוך כדי סכנה בכדי שהסוכה תהיה מסוככת באופן הכי מהודר... הוא לא ויתר על קוצו של יו"ד...

מעולם לא ביטא זאת החוצה, והשתדל להראות שהכל טוב.

מרן שליט"א: עכשיו הוא בוודאי במקום טוב...

בנו הרב דוד: הרי כל השנים הוא היה אחראי על העליות בשבת, והשקיע בזה כל מוחו שלא יצא ח"ו שום פגיעה, ובסעודת ליל שבת בקושי היה יכול לאכול, כי היה עסוק להסתכל בדפים של העליות והכיבודים, לראות שהכל כהוגן ועל צד היותר טוב.

מרן שליט"א: הוא השקיע בזה כל לבו ומוחו, ששום אדם לא יעלב... תמיד הרגיש שלא יצא ידי חובתו...

אחיו הרב אברהם: הוא אמר לי פעם, שיותר קל לו לחלק מים אחרונים לחמש מאות יהודים מאשר לחלק שבע עליות...

מרן שליט"א: הוא קיים כפשוטו את 'הוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות'...

אחיו הרב אברהם: 'שם טוב עולה על גביה'...

בנו הרב דוד: למרות שלא למד את כל שיטות החינוך שיש היום, הוא היה מחנך מופלא...

מרן שליט"א: היה לו את הלב... לב רחום ומבין...

בנו הרב דוד: לפני כמה שנים סיפר לי אחד, שהוא היה יתום בבחרותו ל"ע ולמד כאן בישיבה, ופעם קם באחד בלילה וירד מהפנימיה והסתובב בחוסר מעש, ואבי פגש אותו, ואפילו לא העיר לו על שהוא מסתובב ברחוב בשעה כזו אלא אמר לו, אני רואה שמשוהו מפריע לך, ושוחח עמו והביאו לביתו ונתן לו לאכול להשביע את נפשו. ואמר לי אותו אדם, שזה החזיק אותו למשך תקופה ארוכה.

מרן שליט"א: היתה לו טביעת עין...

חתנו הגרצ"א הורוויץ: היה פעם אברך אחד שהשתכר בפורים, וחותני הביאו לביתו ואמר לו שינוח כאן, כי זה לא טוב שיגיע לביתו במצב כזה...

מרן שליט"א: בדרך כלל מי שעוסק בצרכי ציבור בכל שנותיו, לא ימלט שאחד יהא נפגע ממנו, אבל כמדומני שר' אייזיק מאיר הוא יוצא מן הכלל... הוא נזהר כל כך בתכלית הזהירות שלא יצא שום פגיעה מתחת ידו, מעולם לא כעס ולא התרעם.

חתנו הגרצ"א הורוויץ: הוא אמר לי פעם, לכבד את בני מרן זה אצלי הכיבוד הכי גדול...

אחיו הרב אברהם: מקובל שעל הגה"ק הרב מנאסויד זצ"ל אמרו שהיה יכול לצחצח נעליים לצאנזער אייניקל... **מרן שליט"א:** יש הרבה פשטים במה שאומרים 'המקום ינחם אתכם' בלשון רבים גם כשיש אבל יחיד, אבל כאן זה פשוט שאומרים 'אתכם' כי הוא היה תמיד עבור הכלל...

אחיו הרב שמואל נטע: יהודים שנפגשו עמו אפילו רק פעם אחת כבר באו לנחם כאן...

מרן שליט"א: רק אם יודעים שהעולם הזה הוא פרוזדור, אפשר להתנחם.

בנו הרב דוד: אנו מאמינים שהוא חוזר בקרוב בתחיית המתים...

אחיו הרב אברהם: מנהג הספרדים, כשהחזן אומר

מרן שליט"א: הייתי פעם אצלכם בעכו. זה היה אחרי שמרן אאדמו"ר זי"ע נסע פעם בלילה למירון.

אחיו הרב שמואל נטע: זכורני שפעם כשהיינו ילדים אמרה לנו אמנו ע"ה בדרך צחות, שאם תשאיר אחריה ירושה, שלא נריב על זה... ור' אייזיק מאיר התחיל לרקוד ולזמר, להראות לה שאל לה לפחד...

אבל ר' אייזיק מאיר השאיר אחריו ירושה גדולה של מדות טובות, שזאת אפשר לקחת...

בנו הרב דוד: זה קשה מאד לרשת...

מרן שליט"א: גם ירושה ממונית אינה באה בקל אצל כולם... חותני זצ"ל היה מספר שהיה בשעת מעשה, שנפטר איזה יהודי מיליונר בימים ההם, והיו לו בן ובת, והבן גם היה עשיר לכשעצמו, והחתן לא היה עשיר וגם לא היה לו בית משלו, והעשיר המנוח השאיר צוואה שיחלקו כל ממונו שוה בשוה, אבל את הבית שיתנו לחתנו כי אין להם בית משלהם, בעוד שלבנו יש בית גדול משלו. וחותני זצ"ל היה בהלוויה, והבן לא רצה לומר קדיש בהלוויה באמרו שאחותו תאמר קדיש כי היא קבלה את הדירה... וכך היה בנוכחות כל האנשים, וגם הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל נכח שם... ורק לאחר כמחצית השעה של שידולים הסכים לומר קדיש...

בנו הרב דוד: היו שהציעו שצריכים כעת ללכת בדרכיו של אבי וביניהם להקדים ולתת 'שלום עליכם' לכל אדם... ארגון 'סבר פנים יפות'... אבל זה לא דבר שאפשר לחקות, אצלו זה היה טבעי...

מרן שליט"א: צריכים לעשות כמוהו עד שזה יהיה טבעי... **אחיו הרב שמואל נטע:** פעם הלכתי בירושלים עם אחי ר' אייזיק מאיר, ועברו לידינו ב' אנשים זקנים, והוא כדרכו קידם בשלומם, וכך הלכנו עד שעמדנו ברמזור, ונפגשנו עם אחד מהם, ושאל את ר' אייזיק מאיר, אתה מכיר אותי, וענה שלא, ושאל אותו הזקן, אם כן למה אתה אומר לי שלום, וענה לו ר' אייזיק מאיר, כי כך חנכו אותי מבית אבא...

בנו הרב דוד: ה'שלום עליכם' שבו קיבל את כל אחד שנכנס לכאן, זה גרם להרבה שיתקרבו...

מרן שליט"א: גדול המלבין שיניים...

אחיו הרב שמואל נטע: סיפר לי יהודי אחד שהגיע פעם לכאן על שבת, ואינו שייך לכאן, ולפני תפילת שחרית היה צריך לטעום מזונות וכדומה, כי סבל על צוקער, ושאל את ר' אייזיק מאיר מהיכן יכול להשיג, וכמובן שר' אייזיק מאיר הלך לביתו והביא משם כל מה שהוא היה צריך.

מרן שליט"א: לכל אחד היה לו גוט ווארט, לגדולים ולקטנים, לחשובים ולפשוטי עם.

אחיו הרב שמואל נטע: כבר לאחר חתונתו, כשהיה אברך ולא היה לו כסף, היה קורא בכל שבת לחמשה בחורים שיאכלו אצלו.

חתנו הגרצ"א הורוויץ: הדביקות שלו לספרי חסידות ולצדיקים היתה מן המופלאות...

אחד הנוכחים: גם בשנים האחרונות כשסבל מאד,

מרן שליט"א: איתא בחז"ל (קה"ר יב, יב) בשעה שאדם נפטר מן העולם הקב"ה אומר למלאכי השרת ראו מה הבריות אומרות עליו, כשר היה, ירא שמים היה פלוני זה, מיד מטתו פורחת באויר. ואף שבשמים יודעים הכל מכל מקום הקב"ה אומר למלאכים, 'ראו מה הבריות אומרות עליו', ופעמים יכול להיות אדם חשוב וירא שמים אבל הבריות לא הכירו את טובו, ויש ענין מיוחד לבדוק מה בריות אומרות עליו. וקם מרן שליט"א ואמר המקום ינחם וכו'. אח"כ ניגש מרן שליט"א גם לבית הנשים, וניחמם בדברי תנחומים.

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן נפתלי נ"י בן הרה"ח ר' אהרן זאב שליסל מבית שמש (ב"ר מרדכי יוסף מב"ב), ע"ב הרה"ח ר' שמחה בונם כהן מפעיה"ק (בה"ר פנחס ז"ל מפעיה"ק, וחתן להבחל"ה הרה"ח ר' שלום אליעזר שר מפעיה"ק). אח"כ קיבל מרן שליט"א קהל.

בחסרות קדשינו

התווסף עשרות רבות של אברכים יקרים וראים ושלמים מבני קהלתנו אשר בנו את ביתם בעיר, ובפרט בעת אשר צעירי הצאן התרבו וגדלו וגדיים נעשו תיישים, המקום נעשה צר מאד מלהכיל את כל חברי ומתפללי בית המדרש, והלחץ זה הדחק הורגש על כל צעד ושעל, והצורך בבנין חדש גדול ומרווח הפך מיום ליום לנחוץ ביותר. במהלך השנים כבר היו מספר פעמים אשר עסקנים יקרים נכנסו לעובי הקורה במטרה להרחיב ולהגדיל את בית מדרשנו בדרכים ואופנים שונים, אך בכל פעם נערמו מניעות ועיכובים שונים עד אשר לא יצא מן הכח אל הפועל. ובכן, מובן מאליה השמחה הגדולה של חברי הקהילה כאשר נקראו יחד ע"י חברי ועד קרן הבנין דבית המדרש החדש והתבשרו כי בשעטומו"צ לאחר עמל ויגיעה רבה ועצומה, בברכתו ובעידודו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, עומדים בשלבים הסופיים לקראת תחילת עבודות

'ונאמן אתה להחיות מתים', הציבור עונה 'בקרוב'.
מרן שליט"א: עכשיו כבר באמת עומדים בקרוב ממש לתחיית המתים, כל הסימנים כבר נתקיימו...
בנו הרב דוד: כשנסתלק הרה"צ רבי יצחק אייזיק ווייס זצ"ל, אמר אביו כ"ק האדמו"ר רבי יעקב יוסף מספינקא זצ"ל, הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספים, דכאשר אין מתעוררים ממיתת צדיקים הקב"ה לוקח אנשי חסד, ואז בני אדם מרגישים ושמם על לב.
מרן שליט"א: כשהייתי פעם בבית החולים, הוא ישב שם יום ולילה... ביקשתי ממנו שילך קצת לביתו, ולא הסכים, ואמר שממילא הוא לא ירדם...
בנו הרב דוד: הוא סיפר לי פעם, שהגיעו קבוצה של אנשים לשבת אצל מרן זי"ע, ולא היה להם היכן לישון, ודאג להם, וכמובן שגם נתן את מיטתו...
אחד הנוכחים: גם בשנים האחרונות כשהלך עם מקל, הרי כשנכנס לבית מרן שליט"א לא נכנס עם המקל...

מעמד "הבשורה" בקהילתנו הק' בלונדון

גלי שמחה והתרגשות אפפו את חברי קהילתנו הק' בלונדון ביום חמישי פרשת חקת ז' תמוז העל"ט, סמוך ונראה ליומז"ר של מרן רביה"ק זיעוכי"א, עת התקיימה מעמד "הבשורה" בו הציגו לפני הציבור את תבנית בנין בית המדרש החדש, אשר בנייתו תתחיל בעזה"ש"ת בעתיד הקרוב. המעמד נערך באולם 'ביעלאווא' סביב שולחנות ערוכים בכל טוב ובליוי כלי זמר, כאשר הבעל מנגן הר"ר ישראל בעלז הי"ו מאברכי קהילתנו הק' מנעים בשירה וזמרה. אין זה סוד כי בית מדרשנו בלונדון, אשר בעת היווסדה לפני עשרות בשנים ע"י קומץ עסקנים אשר נענו לבקשתו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע מנתה מנין מצומצם ביותר, ולאחמ"כ בנין בית מדרשנו הנוכחי אשר נרכש לפני כעשרים וחמש שנה, ואשר התאים לגודל הקהילה בימים ההם, הלך ונעשה צר וקטן יותר ויותר במשך השנים, עם

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזל טבא שלוחה בזה, לכבוד איש חי ורב פעלים, המו"מ בתורה ויראת שמים, המסור לכלל ולפרט, נודע לשם ולתהלה, עושה חסד לזולת ובסבר פנים יפות, ה"ה

הרה"ג ר' יקותיאל יהודה בינדר שליט"א

מנהל הרוחני במפעל התורה משתמרת

לרגל השמחה השרויה במעונו במזל טוב, שמחת הולדת הבן נ"י

ובברכת מזל טוב

לאביו הגאון רבי פנץ טוביה שליט"א דומ"צ קהלתנו הק' בבית שמש ולסבים הגאון רבי בן ציון רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק, והרה"ח ר' חיים מרדכי בינדר הי"ו - ב"ב

ויה"ר מן קדם אבוהון דשבשמיא, שיזכה לרוות רוח נחת דקדושה מכל יו"ת, ואך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד, מתוך נחת והרחבה, סייעתא דשמיא עד עולם, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים.

בס"ד

יום נבית ה'

הזדמנות מיוחדת!

בשנות קודש כפרנס יום בכולי הש"ס הנך רוכש לעצמך זכות אדירה ונשגבה: יום אחד של לימוד התורה הק' ברציפות במשך כל שעות היום והלילה בהשגות הנעלות שקבע ויסד כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בכולי הש"ס, שותפות קודש במאות חלמידי חכמים מופלגים ברחבי ארצה

י"ג תמוז

שותף בלימוד בבית ה' הרה"ח ר' **מנחם מענדל שווארץ** הי"ו מנהל מוסדותיו הק' בביתו

לזכות שמחת נישואי בתו הכלה המהוללה תח"י עב"ג הבה"ח החתן **יוסף יהושע גליץ** שי' בשעה טובה ומצלחת ובמזל"ט

י"א תמוז

שותף בלימוד בבית ה' הרה"ג ר' **ישכר רייך שליט"א** אב"י בקרית הבעש"ט פ"ת

לזכות שמחת נישואי בנו הבה"ח החתן מורנו **צבי משה** שי' בשעה טובה ומצלחת ובמזל טוב

י"ג תמוז

שותף בלימוד בבית ה' הרה"ח ר' **הענין רייך** הי"ו אב"י בבני ברק

לזכות שמחת נישואי בתו הכלה המהוללה תח"י עב"ג הבה"ח החתן מורנו **צבי טהרל** שי' בשעה טובה ומצלחת ובמזל"ט

י"ג תמוז

שותף בלימוד בבית ה' הרה"ח ר' **מרדכי אריה טהרל** הי"ו אב"י בקרית צאנז

לזכות שמחת נישואי בנו הבה"ח החתן מורנו **צבי** שי' בשעה טובה ומצלחת ובמזל"ט

י"ז תמוז

שותף בלימוד בבית ה' הרה"ג ר' **יעקב יוסף רייכמן** שליט"א זצ"ל

לזכות הכנסת בנו יקירו הבה"ח **אברהם אהרן** שי' לעול תורה ומצוות בשעתו מצ' ולזכות עילוי נשמת חמיו הא' גברא רבא הנאמן רבי **יעקב שלום ארנפורד** זצ"ל אברהם צבי ז"ל זצ"ל ר"א חיים חשיב

י"ז תמוז

שותף בלימוד בבית ה' הרה"ג ר' **יחיאל מיכל הלפרין** שליט"א בוגר כולל הש"ס

לזכות הכנסת בנו יקירו הבה"ח **יוסף** שי' לעול תורה ומצוות בשעה טובה ומצלחת ובמזל טוב

"ותלמוד תורה כנגד כולם" ובוודאי שלזכות וחשיבות מרובה היא לרכוש זכות שותפות לפחות ליום אחד! של לימוד בכולי הש"ס. כדברי השי"ת הבחור בתורה לדוד המלך (שבת ל) כי טוב יום בחציר מאלף, טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה, מאלף עולות שעתיד שלמה בןך להקריב לפני על גבי המזבח.

לימוד ודעות כל הש"ס נש"ס
מימורו של כ"ק פני אדמו"ר מוה"ר זי"ע
בנישואת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות: הר"ר שמואל בורד - 054-8441601

הבניה בס"ד, והוצגו בפניהם תבנית בנין בית מדרשו החדש, בנין נהדר ברוב פאר הכולל בתוכו ביהמ"ד גדול ומפואר, חדרי תפילה ולימוד, מקוה טהרה גדול ומרווח בתכלית ההידור, עזרת נשים מורחבת, ועוד שאר דברים נחוצים לטובת ולרווחת מתפללי בית המדרש, הכל בהרחבה בהדרגה וביופי.

את המעמד פתח המנחה העסקן הר"ר משה יושע שווארץ הי"ו מחברי ועד קרן הבנין. בהתרגשות רבה קידם בברכה את קהל הנאספים וביטא את השמחה והאושר בעמדתו ביום גדול זה, בדבריו דרש לשבח את פאר העסקנים דקהילתנו הק' הר"ר אלחנן רייך הי"ו וי"ר ועד קרן הבנין אשר יומם ולילה לא שבת, והשקיע המון מזמנו היקר, ממון ודמים, עד הגיענו ליום הזה, וכן את האברך הנמרץ העסקן הר"ר נפתלי צבי שווארץ הי"ו חבר ועד קרן הבנין אשר היה בעזרו בכל העניינים ואשר חלקו רב באחזנו במקום הזה.

בראשונה כיבד את הגר"י יונג שליט"א דומ"צ דקהילתנו הק' בלונדון לשאת דברים, בדבריו ביטא את התרגשות בני הקהילה ביום זה, והצורך הגדול בבנין החדש באשר הקהילה נאה היא מאד אך חסר גם הבנין שיהיה באופן דומה, והודה לעסקני ועד קרן הבנין על עמלם הרב.

במרכז המעמד התכבד לשאת דברים העסקן הרה"ח ר' אהרן קליין הי"ו אשר ידיו רב לו בהקמת בנייני מוסדות בעלזא הנאדרים בעיר לונדון. במשך שעה ארוכה היטיב לתאר בפני הנאספים את גודל המעלה של מעבר מבנין קטן ולחוץ לבנין גדול מרווח ומפואר שזה משפיע לטובה על כל העניינים ברוחניות ובגשמיות, בדבריו גם הרחיב על פעלם העצומה של עסקני ועד קרן הבנין עד הגיעם לישיורת האחרונה לקראת תחילת עבודות הבניה, אשר מי שלא עסק בזה לא יוכל להבין כמה עמל ויגיעה נכנס בכל הדבר, וגודל הכרת הטוב שחבים בני הקהילה אליהם.

לאחריו נשא דברים אחדים העסקן המהולל הר"ר אלחנן רייך הי"ו וי"ר ועד קרן הבנין, אשר תיאר בפני הנאספים מקצת מן הקורות שעברו במשך השנים עד קבלת האישורים הסופיים וכן על התכניות לעתיד.

לקראת סיום המעמד הוצג לציבור על גבי מסך תבנית הבנין החדש על כל אגפיה, כשהם מתרשמים מההרחבה הגדולה, מהפאר והיופי ומהמחשבה על כל פרט לטובת ולרווחת בני הקהילה.

בסוף המעמד קיבל כל משתתף פרוספקט מיוחד עם תמונות מרהיבות עין של הבנין החדש למען יוכלו לשוב ולהתבונן ולהשיב עינם מהבנין המפואר.

קהל הנאספים התפזרו בלה הומה מהתרגשות כשכולם מייחלים ומצפים לראות את הבנין החדש עומד על תילו בקרוב בס"ד.

אנשי שלומנו בארה"ב מקושרים בקשר של קיימא למפעלות הקודש של היכלי התורה והחסידות

ביחלי התורה והחסידות נערכים לקראת צאתם בשבוע הקרוב בס"ד למסע השותפות השנתי בקרב אחינו היקרים, אנשי שלומנו הנכבדים בארה"ב, לצדי ידידי ואוהדי חצר קדשנו שם, במסגרת מגבית השותפות השנתית אצל אנשי שלומנו אשר כמידי שנה פותחים בתיהם וליבם למען היכלי התורה והחסידות, ומוזילים זהב מהונם למען החזקת התורה ולומדיה ומפעלות החסידות וצרכי חצה"ק.

טוב בעיני אלוקים ואדם, לראות סיעתא דשמיא מופלאה בעבודת הקודש בהצלחה גדולה.

ארבעה-עשר מבחרי האברכים ברשת הכוללים 'מרכז התורה' עמדו בכור המבחן אצל גדולי עמודי ההוראה שליט"א בארה"ק ונתעטרו בתואר יורה יורה

שמחת התורה ברשת הכוללים "מרכז התורה" קרית צאנז: לאחר לימוד בעמל וביגיעה במשך שש שנים, בהם למדו ארבעה עשר אברכים מופלגים שליט"א את יורה דעה ח"א, עם מבחנים חודשיים ומבחני חזרה רבים, הם זכו לעמוד בכור המבחן בשבועות האחרונים אצל עמודי ההוראה שליט"א בארץ הקודש שהשתוממו מגודל ההיקף והעומק בידיעות של האברכים שליט"א.

כאמור, במשך חמש שנים הם למדו ושקדו בעיון רב ובעמל מרובה את כל הלכות מליחה, בשר בחלב, תערובות, סימנים קטנים, בטור ובשו"ע, החל מסוגיות הש"ס, עם כל הנו"כ כולל פמ"ג, פת"ש ורבי עקיב"א, ועד לספרי פוסקי הדורות האחרונים הלכה למעשה, ושאלות שעלו בעת לימודם בבתי ההוראה, ועל כל זה נבחנו במבחנים חודשיים, וכן במבחני חזרה מקיפים ועמוקים שעשו הן במשך השנים, וגילו כוחם בתורה ובהוראה בידיעות מקיפות, ברורות ובהירות, כי ה' הטובה עליהם.

האברכים הם: הרה"ג ר' יקותיאל יהודה הלברשטאם שליט"א, הרה"ג ר' משה נתן נטע היילפרין שליט"א, הרה"ג ר' שמואל דוד לייזער שליט"א - נכדי כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, ואתם-עמם הרה"ג ר' יקותיאל יהודה בריכטא שליט"א, הרה"ג ר' חיים יהודה ברנט שליט"א, הרה"ג ר' יעקב דויטש שליט"א, הרה"ג ר' צבי הלר שליט"א, הרה"ג ר' יקותיאל יהודה וקסברגר שליט"א, הרה"ג ר' אלימלך לוי שליט"א, הרה"ג ר' נפתלי לייזער שליט"א, הרה"ג ר' שמחה בונם פישמן שליט"א, הרה"ג ר' חיים פרנס שליט"א, הרה"ג ר' מרדכי מנחם הלוי רובינשטיין שליט"א, הרה"ג ר' יעקב משה מרדכי שפירא שליט"א.

ראש הכוללים הגאון רבי יעקב ישראל שמרלר שליט"א שכיוונם בעצה ובמעש וליווה אותם במסירות בכל השנים בעת לימודם ובמבחנים, נכנס אל הקודש פנימה לפני כשנה

מסע השותפות השנה יתקיים בסימן 'קשר של קיימא' כאשר במהלך ביקורם שם, יביאו המנהלים המסורים הי"ו בפני אנ"ש התומכים הנכבדים את דבר ממלכת הפאר היכלי התורה והחסידות, את דבר תלמידי הישיבות הק' וחצר הקודש צאנז, אשר ככל עולם התורה בארה"ק מצויים זה מכבר למרמס ע"י חורשי רעתנו המבקשים להצר צעדי לומדי התורה, ומאיימים להמיט כורת על מטה ה'קמח' המחזיק את התורה. במסעם זה, מבקשים המנהלים הי"ו לחזק ב'קשר של קיימא' את השותפות האיתנה של אנשי שלומנו היקרים בארה"ב, המקושרים בעבותות אהבה לאילנא דחיי ולחצר קדשנו מריחוק מקום וקירוב לבבות הומים.

במסע השותפות, ישתתפו מנהלי היכלי התורה והחסידות מוה"ר בר יוחאי שמעון הי"ו ומוה"ר זאב קליין הי"ו, אליהם מתלווים זה הפעם חבר העסקנים המסורים הר"ר יצחק יהושע וינברגר הי"ו והר"ר משה דב לוינשטיין הי"ו, אשר ידיהם רב להם במפעלות גדולות ונצורות למען צרכי חצר קדשנו וזה עתה מצטרפים הם יחדיו למאמץ הגדל בשל ריבוי קהל הקודש בארה"ב בליעה"ר, כאשר במסגרת שהותם שם יעמלו הם בצוותא חדא כדי להגיע בס"ד לכל אחד ואחד מאנשי שלומנו, ידידי ואוהדי חצר קדשנו, על מנת להביא בפניו את דבר ממלכת היכלי התורה והחסידות. עם יציאתם אומרים הם כי "בכל ביקור מחדש, נפעמים ונרגשים אנו עד מאד כאשר אנשי שלומנו התומכים הנכבדים מחזקים שוב ושוב את הקשר האמיץ והאיתן ואינם זונחים את התמיכה והשותפות האמיצה ורבת השנים עם ממלכת הפאר היכלי התורה והחסד בארה"ק, אשר מהווה אף עבורם זרקור של אור המאיר לעולם כולו באור יקרות, למרות הקושי הרב ולמרות הגידול המבורך והמפעים של מוסדותנו הק' בארה"ב בכל אתר ואתר, התמיכה האיתנה למען מוסדותה"ק בארה"ק ממשיכה לגדול ולצמוח ולהעניק לנו את הכח והעידוד הגדול והטוב ביותר". איתנה תקוותם כי חפץ ד' בידם יצליח להביא רווחה ומזור למוסדות הק', למענם של עמלי התורה בהיכלי הישיבות הקדושות ולמען כל צרכי חצר הקודש בכל מהלך ימות השנה בכלל, ולקראת ירח האיתנים בפרט. ואף אנו כל קהל אנ"ש נענה כנגדם בתפילה כי יזכו לשאת חן ושכל

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

ויהי ה' את יהוש"ע

ברכת מזלא טבא שלוחה בזה, לכבוד איש חי ורב פעלים, נודע בשערים לשם ולתהלה, טוב הלב, מסור בכל לב ונפש לכל קדשי בית צאנז, ה"ה

הר"ר יחיאל יהושע שמרלר הי"ו

מנהל מוסדות עטרת צפת

לרגל השמחה השרויה במעונו במזל טוב

שמחת אירוס ה' הבה"ח המו"מ בתו"ש כמר נפתלי צבי נ"י עב"ג הכלה תח"י

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' יצחק פסח הי"ו מראשי קהלתנו הק' בחיפה

ויה"ר מן קדם אבוהון דשבשמיא, שיזכו לרוות רוח נחת דקדושה מכל יו"ח, ואך ששון ושמחה ישכון באהלם תמיד, מתוך נחת והרחבה, סייעתא דשמיא עד עולם, ואך טוב וחסד ירדפום כל הימים

מתוך לב שוקק של אהבת תורה ויראת שמים, בדרך המסורה לנו מרבותינו הקדושים ומוארת לנו על ידי כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א ממשיך שושלת הזהב, העומד כמלאך על צאן קדשו ומכה על קודקודם ואומר להם גדל, שבתכם בבית ה' כל ימי חייכם אכיה"ר.

לאנדאן גרייט זיך: שליחי הקודש מגיעים לאירופה

נוכח המצב הקשה והמצוקה הנורא בהיכלי הכוללים המפוארים והישיבות הקדושות, כאשר הסנקציות התקציביות הכבדות המופעלות נגד בני התורה המסולאים בפז, על 'עוון' היות תורתם אומנותם, מתקיימת בחודש האחרון המגבית השנייה של 'קרן ההצלה' שהקים וייסד כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בזעקתו הגדולה. ואם היה מקווה שאדהכי והכי יוסדרו התקציבים - הרי העתיד נראה עדיין מכוסה בערפל ועולם התורה מזדעק: הצילו נא והושיעו נא.

בינתיים, התווספו עוד אברכים ועוד בחורים אל מעגל גזירות הגיוס והסנקציות התקציביות, כך שעל 'קרן הצלה' - צאנז' להעמיד סך של למעלה מ-4 מיליון ₪ לשנה הקרובה, בשביל לקבל את המחצית השנייה מ'קרן עולם התורה'.

בארץ-הקודש נפתחה המגבית בנעילת חג מתן תורה, כאשר הוכרז בפקודת הקודש שכל אחד ואחד מתבקש להמשיך את תרומתו אשר מסר אשתקד ואף להוסיף עליה. ואכן, אלפי אנשי-שלומנו נענו במסירות ובהתייצבות, כאשר עדיין יוצרים קשר עם הישורת האחרונה על מנת לגייס את הסכום הכביר. בנוסף לכך גויס סכום כסף נכבד מ'דעם רבי'נס נאמנים' אשר התכנסו בצל הקודש והרימו נדבות הגונות ביותר.

ועדיין אין הקומץ משביע ואין הבור מתמלא, לדאבון לב. בשל כך אין ברירה אלא לצאת שוב אל אחינו ובשרנו אשר מעבר לים ולזעוק בקרבם את הזעקה הגדולה והמרה, להצלת עולם התורה. בשל המצב הדחוק הורה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לשליחי הקודש המסורים והמתמסרים למען 'קרן ההצלה' לאורך כל ימות השנה. 'דעם רבי'נס דיין' - הגאון רבי שמואל ייגר שליט"א ו'דעם רבי'נס שליח' - הלא הוא המשמש-בקודש הרה"ח ר' אברהם דוד שכטר שליט"א, לאזור עוז ולצאת לעבר אנשי שלומנו היקרים

ומסר לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שסיימו ללמוד ולהבחן הדק היטב על כל החומר וכעת הם עתידים לעלות ולהיבחן אצל עמודי ההוראה, גדולי הדיינים בארצנו הקדושה. אולם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שאברכי הכוללים במרכז התורה הם בבת עיניו הק', ביקש להקדיש חצי שנה נוספת כדי לשוב וללמוד ולהבחן במבחן מקיף על כל החומר. פקודת הקודש שמרה רוחם, ואכן במהלך השנה האחרונה, הם עברו שוב בלימוד מקיף ויסודי על כל החומר ובסיומו עברו מבחן מקיף ויסודי, אותו הכינו ראשי הכוללים המסורים הגאון רבי מרדכי לוינשטיין שליט"א והגאון רבי הלל דויטש שליט"א.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ביקש תחילה להכניס את שאלות המבחנים אליו, וכאשר הכניסם ראש הכוללים הגרי"י שמרלר שליט"א, יצא מרן שליט"א מכליו באותות התפעלות מרובות מההיקף ומהעומק של השאלות, באופן שהן מקיפות את ההלכות לפרטי פרטים. ראש הכוללים שליט"א מציין כי אכן האברכים גילו את כוחם הגדול בתורה ובהוראה במבחנים אלו, והצטיינו בהם במידה מרובה, כמו כל המבחנים האחרים שעברו במשך השנים הללו, יצויין כי בחודשים אלו משלימים האברכים שליט"א לימוד דברים הנוגעים להלכות תערובות המובאים בהלכות פסח.

בימים האחרונים נבחנו האברכים שליט"א בעל פה אצל גדולי המורים, הדיינים המפורסמים והנודעים בחצר קדשנו ובארץ ישראל, הגאון רבי שלום אייזנברגר שליט"א דומ"ץ קרית צאנז ירושלים, הגאון רבי יצחק שמואל שכטר שליט"א דומ"ץ קרית צאנז נתניה, ראש הכולל ובעל 'ישיב יצחק', הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א רב שכונת אור החיים וראב"ד בד"ץ ויזניץ בבני ברק, והגאון רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א אב"ד שכונת קהילות יעקב בבני ברק ודיין בבד"ץ זכרון מאיר ובד"ץ ויזניץ, בעל 'אמרי יעקב' ו'משנת הסופר' - שהשתוממו לראות את הידיעות בעומק העיון והבקיאות ואת שליטתם בהיקף עצום בכל מכמני ההלכות עד לפרטים הקטנים, וברוח דברים אלו כתבו להם תעודות נשגבות של 'יורה יורה'. חלקם אף הריצו מכתבים לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על גודל התפעלותם והשתוממותם מאברכים כה צעירים שטעם זקנים במ. מוה"ר יודל שפירא הי"ו, מנהל "מרכז התורה", מוסר ברכתו שיזכו להמשיך להתעלות במעלות התורה וההוראה,

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזל טבא שלוחה בזה, לכבוד איש חי ורב פעלים, העסקן המופלא, נאמן ומסור למען מפעלות הקודש לבית צאנז, איש האשכולות, ה"ה

הרה"ח ר' יצחק מאיר וינקלער הי"ו

מטובי העסקנים דקהלתנו הק' בארה"ב

לרגל השמחה השרויה במעונו שמחת נישואי הבת הכלה תחי'

במז"ט ובשעטומ"צ

ויה"ר מן קדם אבוהון דשבשמיא, שיזכה לרוות רוח נחת דקדושה מכל יו"ת, ואך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד, מתוך נחת והרחבה, סייעתא דשמיא עד עולם, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים.

הנהלה

למודו מתוך החומש פסוקי פרשת ויקרא כנהוג ע"פ המדרש ש"באו טהורין ויתעסקו בטהרות".

לאחמ"כ עברו ילדי החמד לקבל את ה'חומש' מידי הגאון רבי אברהם שרגא שטיגליץ שליט"א דומ"צ קהילתנו הק' בגבעה ב' והגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א דומ"צ קהילתנו הק' בשכונת האתר, כמו"כ כובדו בחלוקת החומשים האדמו"ר מסאוורן שליט"א הגאון רבי יצחק שמואל שכטר שליט"א דומ"צ קרית צאנז נתניה והגאון רבי פרץ טוביה בינדר שליט"א דומ"צ קהילתנו הק' בבית שמש.

בשם ההנהלה נשא דברים המנה"ר הרב אברהם פסח שמרלר שליט"א שהרחיב בענין השמחה הגדולה בתחילת לימוד התורה הק', וחשיבות מעמד 'בן חמש למקרא' על זה שזוכים ליום גדול זה שהילדים מתחילים לקרוא וללמוד תורה הקדושה, בדבריו נתן שבח קדם המלמד המסור הרב יעקב מנחם ורטהיימר הי"ו אשר רבות בשנים משקיע את כל כוחו ומרצו בקידום התלמידים להחדיר בהם את יסודות הקריאה בכישרון רב לא נח ולא שוקט עד שאחרון התלמידים ידע לקרוא כראוי, כן שיבח את המלמד המסור הרב שמעון גנזל הי"ו על השקעתו הרבה במשך כל השנה לטובת התלמידים בכלל ועל עזרתו המרובה בארגון מעמד גדול זה בפרט. כמו"כ הודה נרגשות למנהל המוסדות המסור בכל לב הרב מנחם מנדל שווארץ הי"ו ואתו העומד לימינו בכל עת מנהל הת"ת הרב משה אהרן שלזינגר הי"ו על העמל והיגיעה כל השנה לטובת ורווחת התלמידים, כמו"כ העלה לשבח את מזכיר הת"ת הר"ר דוד רבינוביץ, וסיים בברכה להורים ולסבים לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח.

בשם ההורים נשא דברים בדברי חרוזין הר"ר יצחק אהרן ישראלי הי"ו, בדבריו שיבח את המלמדים ושרואים על הבנים את השמחה ללכת לחיידר ולהחכים בלימוד המקרא, וחירז בטו"ט במעלת תחילת לימוד המקרא. בסיום המעמד יצאו כל ההורים בריקוד נלהב עם בניהם החתנים, ונשאו אותם על כתפיהם ברוב שמחה ותפילה להשי"ת "לא ימוש מפך ומפיך זרעך", אכ"ר.

השוכנים בלונדון הבירה ובכל רחבי ענגלאנד ואירופה, על מנת להתרימים ביתר שאת למען המטרה הנחוצה כל-כך. ואכן, בשבועות הקרובים, בשבועות של בין המצרים, יופיעו שליחי הקודש בשערי הממלכה הבריטית, על מנת לגייס את ליבם המוזהב של אחינו היקרים - למען הצלת עולם התורה המפואר דחצר קדשנו. פרטי ביקור שליחי הקודש וסדרי הכינוסים, יפורסמו בע"ה בשבוע הבא.

מסיבת חומש סעודה מפוארת בת"ת "דרכי אבות" ביתר

ברוב פאר והדר נחוגה מסיבת "חומש סעודה" לבני חמש למקרא בתלמוד תורה 'דרכי אבות' בביתר המתחילים לימוד החומש בטהרה, המעמד נערך ביום רביעי ו' תמוז העעל"ט בביהמ"ד הגדול 'היכל רוזנברג' שכונת הגפן שעוצב ברוב פאר והדר כראוי לכבוד התורה, לרגל חגיגת ה'חומש סעודה' לילדי החמד שהגיעו לבן חמש למקרא.

בהגיע האות נכנסו צאן קדשים לקול צלילי זמר - מעוטרים בכתרים מפוארים על ראשיהם כששמחה ורגש של קדושה נסוך על פניהם - להיכל ביהמ"ד והתיישבו במקומותיהם המיוחדים על בימת הכבוד המפוארת שהיה ערוך ברוב פאר והדר כראוי וכיאות לכבודה של תורה. המעמד החל כשאחד החתנים קידם בשליחות חבריו בברכת 'ברוכים הבאים' את הוריהם וזקניהם וכל אחד ואחד מהחתנים אמר בשירה ונעימה את שמו על אשר זוכה להתחיל ללמוד חומש וחבריו בירכו אותו לברכה והצלחה, לאחמ"כ אמרו כמה פרקי תהילים בתפילה להשי"ת שיצליחו ויתעלו בתוה"ק.

המלמד הוותיק הרב יעקב מנחם ורטהיימר שליט"א החל לומר עם התלמידים את החומש דרשה כנהוג כשכל תלמיד ותלמיד בתורו אמר במתיקות את ה'תנו רבנן' וכו' אח"כ יצאו בריקוד נלהב "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף" ועוד כמה ניגוני תורה, לאחר שקיבלו את החומש מידי הרבנים שליט"א

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזל טבא שלוחה בזה, לכבוד איש חי ורב פעלים, נודע בשערים לשם ולתהלה, טוב הלב ויקר הרוח, הפועל גדולות ונצורות להרבות תורה בישראל כשאיפת ורצון הקודש, במסירות אין קץ, ה"ה

הר"ר משה קלוגר הי"ו

מנהל מפעל התורה 'משתמרת'

לרגל השמחה השרויה במעונו שמחת הולדת הבן נ"י במז"ט ובשעטומ"צ והברכה אחת היא לאביו הרה"ג ר' יוסף שלמה שליט"א משיגיח בשיבה"ק לצעירים שפע חיים בב"ב לחותנו הרה"ג ר' אפרים גרין שליט"א מנה"ר דישיבה"ק היכל התורה פעיה"ק ולסבים, הרה"ח ר' יצחק צבי קלוגר הי"ו - ב"ב הרה"ח ר' שלום אנשיל רינגל הי"ו - ב"ב והרה"ח ר' אברהם שלמה רוט הי"ו - פעיה"ק

ויה"ר מן קדם אבוהון דשבשמיא, שיזכו לרוות רוח נחת דקדושה מכל יו"ח, ואך ששון ושמחה ישכון באהלם תמיד, מתוך נחת והרחבה, סיעתא דשמיא עד עולם, ואך טוב וחסד ירדפום כל הימים

מרכז 'שמחם' דחסידי צאנז בהכנות אחרונות ועידת נשי

שמחם 'בונים עליך' שתתקיים בעז"ה בשבוע הקרוב בב"ב

בשבוע הקרוב, ביום רביעי, כ' בתמוז, תתקיים בבני ברק ועידת נשי שמחם מיוחדת ומרגשת, שכל כולה בנייה וחוויה, 'בונים עליך', בראשות הרבנית הצד' תליט"א. כינוס זה, המיועד לנשות אנ"ש העוסקות במלאכת הקודש של השידוכים ולמותעניינות בשליחות נעלה זו, יהיה עשיר בתוכן וברוח ויעניק בעז"ה עוצמות וכוח לעוסקות במלאכת הקודש. מאז ומתמיד, וביתר שאת בדורות האחרונים, עמדו שדכניות מנשות ישראל הצדקניות בחזית העשייה למען בניית בתי ישראל נאמנים. מעבר לעבודה הטכנית, רואות עצמן השדכניות כמי שמתעסקות בשליחות קדושה למען עתיד עם ישראל ולמען הקמת בתים נאמנים בישראל וריבוי השמחות במשפחות אנ"ש.

הכינוס הקרב ובא הוא לא רק מפגש מקצועי, אלא גם הזדמנות להתעלות רוחנית ולהתחבר לשורשים עמוקים של עשייה למען הכלל. זוהי הזדמנות לשאוב כוח והשראה מהרבנית הצד' תליט"א א"ח כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, המלווה את שמחם במשך כל השנים. הוועידה גם תבנה קבוצה גדולה ותומכת של שדכניות שמקדישות מזמנן למען הקמת בתים נאמנים בישראל.

מוה"ר ישראל חיים בלומנטל הי"ו, מנהל מרכז 'שמחם' אומר עוד כי הוועידה מתוכננת באופן כזה שבעז"ה תחולל מהפכה של ממש בתחום השידוכים, והיא תעניק כלים משמעותיים מלאי תועלת לשדכניות.

הוועידה תתקיים בהיכלי מלכות בבני ברק והיא תחל בשעה 19:00. פרטים נוספים ותכנייה מלאה מופיעה במודעות ובקו תנו עוז של נשות צאנז.

2 מעמדי 'חומש סעודה' מפוארים בתלמוד תורה

"דרכי אבות" בקרית צאנז בעיה"ק טבריא ת"ו

למעמדים נרגשים ועילאיים זכו הורי וזקני עשרות תלמידי 2 כיתות מכינה ב' בת"ת 'דרכי אבות' בקרית צאנז טבריה עת התחילו ללמוד לראשונה חומש כנהוג שהגיעו מכל רחבי הארץ לרוות נחת דקדושה מצאצאיהם היקרים שיחיו.

2 מסיבות ה'חומש סעודה' התקיימו בכבוד ויקר בהשקעה מרובה בהיכל בית מדרשינו בקרית צאנז טבריה יחד עם כיבוד עשיר.

את המעמדים המרוממים פתח המנהל הרוחני הרב בנימין שר שליט"א אשר קיבל את פני הבאים ההורים, וסבים אשר

הגיעו מכל רחבי הארץ, ואחרונים חביבים ילדי החמד. בתוך דבריו הרחיב אודות המעמד החשוב בו זוכים ההורים להחדיר בצאן הקדשים את יקרת התורה הקדושה, היא הנתונה לנו כעם סגולה מאת השי"ת, ועמה יש לנו לשמוח בבחינת מה שאמרו ויגבה לבו בדרכי ה'; בהמשך דבריו איחל ברכת מזל טוב להורים ולסבים שזוכים לראות את פרי גידוליהם ממשיכים בדרך המסורה לנו מדור דור. כן הודה במילים חמות למחנכי כיתות מכינה ב' אשר עמלו ושקדו במשך כל השנה על לימוד והוראת הילדים קריאה, עד כדי הכנתם לחומש סעודה, וכל לכל מי שסייע למלאכת הקודש.

בסיום הודה לכל העוזרים והמסייעים ובפרט למנכ"ל המוסדות מוה"ר משה אהרן כהנא הי"ו אשר נושא על כתפיו את כל עול ההנהלה, כאשר מעמדי החומש סעודה בלבד מסתכמים בעשרות אלפי שקלים, וסיים בברכה מיוחדת להורים ולסבים לנחת ואורה כל ימי חייהם.

בהגיע האות נכנסו צאן הקדשים לקול צלילי זמר, מעוטרים בכותרים מפוארים על ראשיהם להיכל ביהמ"ד והתיישבו במקומותיהם המיוחדים על בימת הכבוד המפוארת שהיה ערוך ברוב פאר והדר ובטוב טעם ודעת כראוי וכיאות לכבודה של תורה.

לאחר קיבלו החתנים את הוריהם וזקניהם בברכת ברוכים הבאים מיוחד, ופתחו בשירי הודיה לבורא עולם על העבר וניגוני בקשה ותפילה, להצלחה וסייעתא דשמיא בלימוד התורה במשך כל ימי חייהם. אחריה מנו אחת לאחת את שמות פרשיות התורה, ספרי הנ"ך, מסכתות הש"ס וידיעות יסוד רבות נוספות.

גולת המעמד הגיעה והחתנים פתחו ב'חומש דרשה' המקובל בקרב מקהלות בית ישראל בקדמת דנא, כשיחדיו עם המחנכים למדו הם את ה'תנו רבנן' והמשיכו בכל הסדר הנהוג. לאחר מכן נגשו הילדים אל ארון הקודש המהודר שעמד בקידמת בימת הכבוד, והוציאו ברוב רגש ספרי תורה קטנים מיוחדים ונשקו אותם בתום, כשהורים רבים מנצלים שעה מרגשת זו לאמירת תפילת השל"ה הק' מתוך החוברות המודפסות. אכן באו טהורים והתעסקו ביראת ה' טהורה. מה מרטיט היה המחזה של תינוקות של בית רבן מתחננים מלפני הבוכ"ע ברוב רגש 'יהא רעוא קדמך דתפתח ליבאי באורייתא..', כשלאחמ"כ פצחו חתני השמחה בריקוד עם ספרי התורה ושמחים בשמחת התורה הקדושה, כשכל הקהל קמו על רגליהם לריקוד של שמחה משך דקות ארוכות.

ברכת מזל טבא וגדיא יאה

ברכות נאמנות למזל טוב שגורות בזה קדם ידידינו היקרים מזהב ומפז, מופלאים בתורה ובחסידות ומצויינים ביראה טהורה, פארי המעלות, מוכתרים בכל מדה נכונה וישרה, אשר פרים יתנו בעט"ם מתוך התמסרות רבה בכתיבת דברי תורה של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, ה"ה

והבה"ח מורינן **שמואל וינגרטן** נ"י
בן ידידינו הרב **מאיר** הי"ו - אב"י בביתר עילית
לרגל יום שמחתו בקבלת תעודת הוקרה
על היבחנו אלף דף גפ"ת

הרב **יקותיאל יהודה לייפער** שליט"א
אב"י פעיה"ק
לרגל יום שמחתו בקבלת תעודת הוקרה
על סיום הש"ס כולא תלמודא

ברכותינו שגורות בזה מקרב הלב, שאך ששון ושמחה ישכון באהלם תמיד ויזכו לשבת באהלה של תורה כל הימים מתוך נחת שפע והרחבת הדעת, אך טוב וחסד ירדפום כל הימים, ובכל אשר יפנו יראו הצלחה מתוך סד"ש ושובע שמחות עד ביאת ינון בב"א.

המאחלים מקרב הלב
ידידיך חברי והנהלת מכון "עץ החיים" - מערכת "בצילא דמהימנותא"

התגייסות מרשימה ומעוררת התפעלות ע"י עשרות מיקירי ונכבדי אנ"ש שהתמסרו לפעול ולהפעיל למען היכלי התורה והחסידות

בחלוף יומא דהילולא רבא של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זיעוועקי"א, מסכמים בסיפוק עצום בהנהלת היכלי התורה והחסידות, את המגבית המיוחדת שנערכה זו השנה השלישית בימים שקודם ליומא דהילולא רבא למען ביסוס והחזקת היכלי התורה והחסידות, כמנהגם בשנים האחרונות בטובת עין ומסירות לב ונפש.

משך השבוע שקודם ההילולא רבא, התלכדו יקירי ונכבדי אנשי שלומנו אשר נמנים לגיונו של מלך ונחלצו לפעול ולהפעיל בגיוס תרומות מידידים ומכרים ונדיבי לב למען החזקת ממלכת הפאר היכלי התורה והחסידות, כדי להמשיך את מורשתו הטהורה של רבינו זיע"א, ולהוריד מעולו הכבד של אבינו רועינו שליט"א.

בסיעתא דשמיא עצומה, גוייס במהלך המגבית סכום עצום של כ-1,500,000 ₪, אשר מסייעים עד מאד להמשך ביסוס והחזקת המוסדות, זאת כאמור באמצעות רבים וטובים מאנשי שלומנו שהביעו חפצם ורצונם להיות מחוברים לטהור, ולפעול ולהפעיל למען מפעלות הקודש של רבוה"ק ביתר שאת וכת.

מרגש ומרתק עד מאד, היה לראות ולשמוע את עשרות יקירי ונכבדי אנשי שלומנו, מנהלי חברות לצד אנשי עסקים, מנהלים רוחניים לצד עמלי תורה, ראשי מערכות תורה ועבודה לצד עסקנים ידועים, אשר עוזבים הכל למשך שעות לא מועטות, ומתגייסים כדי לסייע למען החזקת וביסוס היכלי התורה והחסידות בחצר קדשנו, במטרה להוריד מעולו הכבד של אבינו רועינו מרן רבינו שליט"א, ולאפשר את המשך צמיחת ופריחת היכלי התורה והחסידות, למעננו, למען עתידנו, למען כולנו.

בסיום המגבית המוצלחת, שיגרו המנהלים הרב בר יוחאי שמעון והרב זאב קליין את ברכתם ותודתם מעומקא דליבאי קדם הני צנתרי דדהבא, האישים הדגולים, רבי הפעלים לתורה ולחסידות, כל אחד ואחד בשמו הטוב יבורך, שנחלצו חושים ופעלו והפעילו במסירות לב ונפש למען החזקת ממלכת התורה והחסידות לשם ולתפארת.

מהנעשה ומהנשמע

בישיבתנו הק' לצעירים "שפע חיים" בב"ב

בתחילת זמן הקיץ התחילו במבצע החזרה השנתית במסגרת תוכנית "תלמודו בידו" לשינון וקנין המסכתא השנתית שנלמדה ביגיעה רבה במשך השנה, כשהתוכנית מחולקת לג' מסלולים: א. קנין כל מסכת בבא קמא ב. קנין הפרקים אשר נלמדו במסגרת שיעורי הישיבה במשך השנה ג. קנין פרקים מתוך המסכתא, המיועדת לבחורים הרוצים להשקיע בחזרה במתינות ובקנין פרקים אלו.

בכל סוף שבוע נערך מבחן בכתב בכל המסלולים, בנוסף לכך בסיום חזרה ושינון של כל חמש עשרה דפים נערך חזרה נוספת על דפים אלו כאשר בסיומם מגיע בוחן אשר בוחן את הבחורים על כל הנלמד.

עד עתה הגיעו לבחון את התלמידים הרה"ג רבי יעקב אשר פלדמן שליט"א מגדולי הת"ח בעיה"ת ב"ב, והרה"ג ר' יעקב ישראל שמרלר שליט"א ר"מ בישיבה"ק לצעירים

בשעה זו פתח המחנכים ולמדו עם הילדים את הפסוקים הראשונים של סדר טהרות, בחומש ויקרא כנהוג. כאן כובד בדברים המרא דאתרא הגאון"צ רב ואב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א אשר היטיב לבאר את מעלת לימוד תשב"ר אשר בהבל פיהם לא נפל פגם ולא שייך בהם ירידת הדורות והם ראשית ושורש לכל כלל ישראל, בסיום דבריו הנפלאים הביע שבח ויקר למנהל הרוחני הרב בנימין שר שליט"א, למנכ"ל המוסדות מוה"ר משה אהרן כהנא הי"ו ולמחנכים החשובים שליט"א שלא חוסכים כל כוחות ורוב אונים מחינוכם של צעירי הצאן לשם ולתפארת. בסיום עברו החתנים וקיבלו כמתנת תחילת לימוד המקרא חומשים מהודרים מידי המרא דאתרא הגאון"צ רב ואב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א וחבילת מיני מתיקה מידי הדומו"צ הגר"ז וקסברגר שליט"א.

בתום המעמדים לקחו את ההורים את ילדיהם הרכים והרכיבו אותם על כתפיהם לקול צלילי שירה וזמרה ובמשך שעה ארוכה רקדו המשתתפים יחד עם מורינו המרא דאתרא שליט"א והדומו"צ שליט"א ונתנו שיר והודיה להשי"ת על שהגיעו לזמן הזה לראות את צאצאיהם גדלים ופורחים בערוגות הבושם של כרם עם ה' בדרך היראה והחסידות לשם ולתפארת. ההורים, והסבים - שהגיעו מרחוק הודו במילים נרגשות להנהלת הת"ת ולמחנכים החשובים שליט"א על השעות המרגשות הבלתי-נשכחות שהיו מנת חלקם.

עם סיום המעמד יצאו ההורים ופיהם מלאים שיר ושבחה להנהלת התלמוד התורה, ולנושא בעול מוה"ר משה אהרן כהנא הי"ו מנכ"ל המוסדות אשר נושא על כתפיו את כל עול המוסדות, ובוודאי שמעמדים אלו רבי הרושם עוד ייחרטו בתולדות דברי ימי הקהילה.

מבצע שידוכים מיוחד מבית "מרכז שמחם" דחסידי צאנז: זכו בנופש על כל הצעת שידוך!

מרכז "שמחם" יוצא במבצע שידוכים חדש ומהדהד, המציע פרס יוקרתי לכל מי שסייע במציאת שידוך מוצלח. במקום הגרלות, "שמחם" מציע פרס לכל מי שיעזר שידוך לבנים ובנות מגיל 21 ומעלה, ויביא אותו לכדי התקדמות משמעותית.

מהו הפרס? למרות שהשידוך לא נסגר, מציע השידוך יקבל במתנה יום נופש אחד מבית "שמחם". הבחירה בידיכם: ירושלים, מירון או בסמוך לקריית צאנז נתניה.

תנאי המבצע ותוקפו: המבצע תקף לעשרים ההצעות הראשונות שיגיעו לכדי התקדמות משמעותית. יחד עם זאת, עד חמישים הצעות סך הכל יקבלו פרס יוקרתי ללא הגרלה. המבצע יתקיים החל מט' תמוז ועד ט"ו מנחם אב הבעל"ט, או עד תום חמישים ההצעות - המוקדם מביניהם.

קבלת הפרס: חשוב לדעת כי מועד הפנייה למרכז "שמחם" לקבלת המתנה צריך להיות שבוע לאחר ההתקדמות המשמעותית בשידוך.

תקנון המבצע: תקנון המבצע המלא נוסח ואושר על ידי הרה"ג רבי אשר ישעיה מוטצען שליט"א, רב מרכז שמחם. לקבלת התקנון המלא ופרטים נוספים, ניתן להתקשר למספר: 09-88-515-88, שלוחה מס' 1.

על רחמיו וחסדיו בכל עת ובפרט בתקופה האחרונה, כשהתאפשר כעת לקיים את השבת מתוך רוב שמחה כמותכנן, והלימוד מזה להכרת הטוב כלפי כל אדם.

לקבלת שבת ניגש הרה"ג ר' אהרן יוסף הלברשטאם שליט"א משפיע רוחני דשיבתנו הק' ועברה התפילה בהתלהבות ובהתרוממות הנפש.

מיד לאחר התפילה ניגשו לסעודת השבת, שהיתה ערוכה בטוט"ד ובהרחבה לכבוד השבת, במשך הסעודה נשאו רבני הישיבה דברי חיזוק בנושאים שנבחרו מראש ע"י הבחורים שבכל שיעור, בתחילה התכבד הרה"ג ר' חיים יעקב גרוסברגר שליט"א ר"מ בישיבה"ק לשאת דברים בחשיבות ההכנה לתפילה ובגודל מעלת "שלא לדבר לפני התפילה". לאחר"כ נשא דברים הרה"ג ר' פלטיאל קליין שליט"א ר"מ בישיבה"ק במצוות ואהבת לרעך כמוך והמסתעף הנוגעים בפרט לימי הבחורות, כמו"כ דיברו הבחורים החשובים אשר הגיעו לסך הגבוה של שעות רצופות שנלמדו במשך השבוע, באותו נושא שנבחר ע"י השיעור. בברכת המזון על הכוס התכבד הרה"ג ר' אברהם שמעון מאשינסקי שליט"א ר"מ בישיבה"ק. לאחר הפסקה קצרה התיישבו לבאטע בשבת אחים בחצר הישיבה בנאות דשא וזימרו ניגוני ערגה וכיסופין לכבוד השבת, במשך הבאטע נשא הרה"ג ר' ישראל מנחם למברגר שליט"א דברי חיזוק בחשיבות הנפילות שרק ע"י כך יש עליות ושבע יפול צדיק וקם.

כמו"כ חיבר המשפיע הגרא"י הלברשטאם שליט"א ניגון על דבריו הק' של האור החיים הק' בפרשת השבוע בשבח עבודת בני בשר יותר ממלאכים וצדיקים.

לא עברו כמה שעות עד שנתמלא ההיכל בקול התורה ע"י הבחורים שהשכימו קום ללמוד לפני התפילה, לפסוד"ז ניגש הרה"ג ר' אברהם מילר שליט"א ר"מ בישיבה"ק, ולתפילת שחרית ניגש הרה"ג ר' חיים יעקב גרוסברגר שליט"א ר"מ בישיבה"ק, כמעשהו בראשונה אמש כך מעשהו בשניה עברה התפילה בהתלהבות ובהתרוממות הנפש, לפני קריאת התורה נשא המשפיע שליט"א דברים בענין כבוד ביהמ"ד וכבוד הספרים, לתפילת מוסף ניגש הרה"ג ר' גרשון ווייצנער שליט"א ראש חבורה בישיבה"ק רבות בשנים.

לאחר התפילה ניגשו לסעודת צפרא, במהלך הסעודה נשאו דברי תורה רבני ורמ"י הישיבה בנושאים שנבחרו ע"י הבחורים, הרה"ג ר' אברהם שמעון מאשינסקי שליט"א ר"מ בישיבה"ק נשא דברים בענין של ויגבה ליבו בדרכי ה' ובאנוכי עפר ואפר מתובלים בעובדות אצל רבינו זי"ע מאוצרו הטוב, והרה"ג ר' אברהם מילר שליט"א ר"מ בישיבה"ק נשא דברים בחשיבות ניצול ימי הבחורות, כמו"כ נשאו דברים הבחורים החשובים אשר הגיעו לסך הגבוה של השעות רצופות שנלמדו במהלך השבוע, בברכת המזון על הכוס נתכבד הרה"ג ר' פלטיאל קליין שליט"א ר"מ בישיבה"ק, לאחר מנוחה קצרה יצאו הבחורים בנאות דשא בשדות הסמוכים למושב תוך כדי שירת ניגוני התעוררות דביקות ושמחה לכבוד השבת.

לאחמ"כ התקיים סדר לימוד כהנה רבה לקראת רעוא דרעוין. לתפילת מנחה ניגש הרה"ג ר' פלטיאל קליין שליט"א ר"מ בישיבה"ק, הבחורים נטלו ידיים לסעודה שלישית ונשא דברי הכנה ראש החבורה הרה"ג ר' גרשון ווייצנר שליט"א בחשיבות עבודת ה' מתוך שמחה וחדוה ולא מתוך עצב ח"ו,

באלעד, אשר נהנו מאוד מידיעתם והבנתם הברורה, כמו"כ מתעתדים בהנהלת הישיבה לערוך בסוף הזמן מעמד חלוקת פרסים יקרי ערך והוקרה לבחורים אשר עמלו במשך זמן הקיץ על תלמודם בשינון וחזרה וזכו לכך שיצאים ותלמודם בידם.

ביום ה' פר' בהעלותך ט"ז בסיון התקיימה בישיבתנו הק' מעמד קביעת מעקה וקביעת מזוזה לגג הישיבה המרווח שנבנה למען רווחת הבחורים.

בשעה היעודה נתקבצו ועלו כל בחורי הישיבה יחד עם צוות רבני הישיבה שליט"א בהשתתפות מנהלי הישיבה החשובים מוה"ר מאיר צבי בלומנטל הי"ו ומוה"ר משה אליעזר שמעון הי"ו אשר אינם חוסכים כל מאמץ למען בחורי וצוות ישיבתנו ועתה הגדילו לעשות בבניית גג ישיבתנו כאשר הדבר כרוך בדמים מרובים תרתי משמע.

בפתח המעמד נשא דברים הרה"ג ר' אהרן יוסף הלברשטאם שליט"א משפיע רוחני דשיבתנו הק', בגודל מעלת המצווה הנדירה של קביעת מעקה ואף למד מתוך ספר החינוך בדיני ועניני מצוות מעקה, כמו"כ הרחיב בגודל ומעלת הצבת גדרים וסייגים.

לאחמ"כ זימרו ניגוני הכנה והתעוררות לקראת קיום המצווה, כאשר במצוות קביעת המעקה נתכבדו מנהל הרוחני דשיבתנו הק' רבות בשנים הרה"ג רבי יעקב מרדכי רייך שליט"א ראש כולל כולל "אדירי התורה" בב"ב, והרה"ג ר' יהודה ברנדסדורפר שליט"א משגיח רוחני דשיבתנו הק', בקביעת המזוזה נתכבדו מנהלי הישיבה המסורים מוה"ר מאיר צבי בלומנטל הי"ו ומוה"ר משה אליעזר שמעון הי"ו. ויצאו כולם בריקוד של מצווה בתופים ובמחולות לכבוד המצווה.

מיד לאחמ"כ נתיישבו לחבורה כללית על הגג המרווח והמפואר, במהלך החבורה נשא דברים הרה"ג ר' יעקב מרדכי רייך שליט"א בגודל התועלת שיש מהגג ליתן ריווח בין פרק לפרק בבחינת "וקווי ה' יחליפו כח", ולמען יוכלו הבחורים לשמור עיניהם כראוי לשאוף אויר שלא ברחוב הסואן, ולשקוד על תלמודם ולהתעלות במעלות התורה והחסידות מתוך הרחבת הדעת.

כמו"כ חולקו דפי קבלות להתחזקות בתקנות הישיבה אשר מהווים מעקה לבל יפלו ברוחניות, כאשר כל בחור ממלא וחותר להתחזק באותה תקנה שעד עתה היה ברפיון אצלו.

*

בשבת קודש פרשת קורח זכו כלל בחורי הישיבה יחד צוות רבני הישיבה שליט"א לצאת לשבת התאחדות והתעלות, כאשר בשבוע לפני השבת עשו הבחורים הכנה לקראת השבת בלימוד שעות רצופות והגיעו לסך עצום של למעלה מאלף שעות רצופות שנלמדו ביגיעה רבה.

בתהרי יום ערש"ק הגיעו הבחורים למושב קוממיות שם העבירו את השבת בקמפוס המרווח והמפואר שע"י ישיבת בעלזא, מיד כשהגיעו למתחם לאחר התארגנות בחדרים, היה מוכן "טועמיה" בהרחבה גדולה. לאחמ"כ התקיים סדר לימוד כהנה לקראת התפילה.

לתפילת מנחה של ער"ש ניגש הרה"ג ר' ישראל מנחם למברגר שליט"א שו"מ בישיבה"ק, לפני קבלת שבת נשא דברי פתיחה הרה"ג ר' יהודה ברנדסדורפר שליט"א משגיח רוחני דשיבתנו הק' שהרחיב בדבריו בהכרת הטוב להקב"ה

הנרגשת הם מבקשים מאנ"ש לעמוד לימינם ולתמכם למען לומדי התורה.
לראשונה, נדיבי העם שיעמדו לימין התורה הקדושה יזכו לקבל "גיבענטשטע מעסער'ס" - סכינים מבורכים לראש השנה, שיישלחו על ידי כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א. תרומה חודשית של \$52 מזכה בסכין מבורך, ואילו תרומה של \$72 מזכה בסכין כסף מבורך.
מוקד חיים לכל חי: +972.54.842.2012.

הוא ימליץ טוב:

המחזור השמיני של מוקד 'הזכירו לפניו' מתחיל בקרוב
בימים אלו נערכים במוקד 'הזכירו לפניו' לקראת תחילת המחזור השמיני של התפילה על הציון של כ"ק מרן אדמו"ר הקה"ט זיע"א, כשמדי יום ביומו במשך השנה כולה, עולה שליח מיוחד וקבוע מטעמים ומזכיר את כל השמות עם בקשתם הפרטית, זה כבר שבע שנים ברציפות.
כאמור, בימים אלו נערכים בהנהלת היכלי התורה והחסידות עם קליטת כל אלפי השמות והקוויטלעך שמולאו - ע"י אנשי שלומנו מהארץ ומחו"ל, ועמם עוד רבים וטובים מאחב"י שביקשו להצטרף לתפילה היומית על הציון הק' - במהלך ימי ההילולא רבא, ובהם הצטברו אלפי שמות ובקשות פרטיות. עם סיום הזנת הנתונים הרבים יחל בסיד"ש המחזור השמיני של התפילה הקבועה לזכות כל התומכים הנכבדים שיימשך עד ליום ההילולא קדישא הבעל"ט.

כפי שפורסם, במסגרת מוקד התפילה 'הזכירו לפניו', עולה שליח מיוחד מהנהלת המוסדות"ק דבר יום ביומו על הציון הק', ומזכיר את שמות התומכים ובקשתם האישית והפרטית, במתינות ובפרטיות, מדי יום ביומו - לתורמים סך 391 ₪ (כמנין 'ישועה'), או במסלולים השונים של הזכרת 100 ימים מיומא דהילולא רבא עד לאחר ירח האיתנים בתרומת סך 250 ₪, או מדי ערב ראש חודש לתורמים סך 180 ₪ בעבור החזקת ישיבה על קברו של צדיק - היכלי התורה והחסידות.

יצוין, כי בימים הקרובים עד להתחלת המחזור השמיני של התפילה הקבועה, ניתן עדיין להצטרף ולהרים את נדבת לבכם, כדי לזכות בהזכרה יומיומית על הציון הק' של רבינו הק' זיע"א אשר ציווה לנו את בקשתו להיות לעזר למען המוסדות הקדושים ברצוננו לזכות לישועה ולברכה.
כמו"כ, ניתן לשלוח מדי יום ביומו שמות ובקשות לתפילה להזכרה על ידי השליח הקבוע המזכיר כל שם ושם במתינות ובפרטיות עם הבקשה האישית. בשנים האחרונות הצטברו המוני סיפורי ישועות של רבים וטובים מכל רחבי תבל שראו עין בעין את ישועת ד' למעלה מדרך הטבע, חלקם אף מספרים על ישועות מיוחדות להם זכו ממש בשעת התפילה היומית על הציון הק' כפי שהוברר להם למפרע.

אם גם אתם מבקשים לזכות בהזכרה יומיומית על הציון הק' של רבינו הק' זיע"א אשר ציווה לנו את בקשתו להיות לעזר למען המוסדות הקדושים ברצוננו לזכות לישועה ולברכה. פנו כעת אל מוקד 'הזכירו לפניו' בטל' 800-1800 ולתושבי ארה"ב בטל' 646-813-0097. או בעמדות נדרים פלוס בכל בתי מדרשינו בכל אתר ואתר.

והחלו לזמר הזמירות של רעוא דרעוין בהתעוררות גדולה וזימרו ניגוני התעוררות וכיסופין לאחמ"כ הרחיב בדבריו המשפיע הגרא"י שליט"א בדברי האוה"ח הק' בפרשתו מגודל הנח"ר לבוכ"ע מעבודת בני בשר, והיוצא מכך למעשה. לאחר הבדלה חזרו הבחורים לבתייהם מלאים ברשמי השבת המרוממת.
פיות הבחורים מלא תודה וברכה למנהלי הישיבה המסורים בכל עת למען לא יחסר המזג ולמען יוכלו הבחורים הבחורים לשקוד על תלמודם בהרחבת הדעת ה"ה מוה"ר מאיר צבי בלומנטל הי"ו ומוה"ר משה אליעזר שמעון הי"ו ובפרט עתה במימון ובארגון השבת על הצד היותר טוב, ועל בנית הגג המפואר והמרווח למען יוכלו הבחורים לשקוד על תלמודם בהרחבת הדעת, כמו גם למשגיח הרוחני דישיבתנו הק' הרה"ג ר' יהודה ברנדסדורפר שליט"א המתמסר בכל כוחו לילה ויום לא ישובות למען הצלחת כל בחור, ובפרט כעת שהתמסר בכל כוחו למען הצלחת השבת על הצד היותר טוב ברו"ג.

קובע ברכה לעצמו העסקן הנמרץ הרה"ח ר' יוסף יצחק יעקובוביץ הי"ו חבר מועצת העיר ב"ב על השתדלותו למימון הנסיעות ע"י עיריית ב"ב, ישלם ה' פעלו ותהי משכורתו שלימה מאת ה'.

*

בתוך כך, בהנהלה הגשמית דישיבה"ק מסכמים בסיפוק רב את המגבית המיוחדת 'קויתל על הציון'. מנהלי הישיבה, מוה"ר מאיר צבי בלומנטל הי"ו ומוה"ר משה אליעזר שמעון הי"ו, מביעים את תודתם העמוקה לכלל התומכים והמסייעים, ומציינים את ההיענות המרשימה של קהל אנשי שלומינו בארץ ובחו"ל.
המגבית, שהתקיימה זכתה להצלחה ניכרת, אשר תאפשר לישיבה להמשיך בפעילותה הענפה לגידול תלמידי חכמים בישראל.

בהזדמנות זו מבקשים בהנהלת הישיבה להודות באופן מיוחד לתורם הנכבד שתורם את נרות הנשמה שחולק ע"י הציון הק', לעילוי נשמת הרה"ח ר' אברהם גרוס ז"ל, מעשה זה, שהיה חלק בלתי נפרד מהמגבית, הביא עמו ברכה מיוחדת, ובוודאי יהיה זה לעילוי נשמתו.

אנ"ש בארה"ב נענים בעין יפה:

נמשכת המגבית הגדולה בחו"ל

למען 400 האברכים של רשת הכוללים 'מרכז התורה'
בימים אלה נמשכת בעוז ובתעצומות המגבית הגדולה בארה"ב לטובת למעלה מ-400 אברכי רשת הכוללים "מרכז התורה" קרית צאנז, היושבים ועוסקים בתורה בקרתא קדישא הדין במסירות עילאית ומתעלים בתורה ובהוראה. "כבוד התורה מושפל עד עפר, ובפרט תורת ארץ ישראל" - אומרים בהנהלת רשת הכוללים "מרכז התורה" קרית צאנז - "ואף על פי כן, הם יושבים ועוסקים בתורה, עד שמשתבח בהם קוב"ה חזו בני חביבי דמשתכחין מצרה דילהון ועוסקין בחדוותא דילי.

כמו בשבועות האחרונים, גם בימים אלו, שר העסקנים מוה"ר בערל שטמר הי"ו, ומנהל הכוללים מוה"ר יודל שפירא הי"ו, פונים טלפונית לציבור אנשי שלומנו בארה"ב בבקשה לסיוע מידי, למען ישועת עולם התורה. בקריאתם